

KATOLICIZAM

~ istočno od raja ~

Richard Bennett

Riječ Života

KRŠĆANSKI CENTAR

ZAGREB

Naslov: Katolicizam - istočno od raja
Prema izvorniku: Catholicism East of Eden
Autor: Richard Bennett
Copyright © za
hrvatsko izdanje: Kršćanski centar „Riječ Života“, Zagreb
Urednik za hr. izdanje: Damir Šičko Alić
Prijevod: Zrinka Tadić
Lektura: Darija Gabrić-Bagarić
Naslovnica: Željka Strejček
Grafička obrada: Željka Strejček
Izdaje: Kršćanski centar „Riječ Života“, Zagreb
ISBN: 978-953-6632-65-7
Tisak: Dizajn studio „RINGEIS“, Zagreb
Kontakt adrese: Kršćanski centar „Riječ Života“
P. P. 205, 10040 Zagreb - Dubrava
zagreb@rijeczivota.hr
<http://www.rijeczivota.hr/>

Svi biblijski citati uzeti su iz Biblije u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1987. ili iz Novog zavjeta u prijevodu Bonaventure Duda i Jerka Fućaka u izdanju Kršćanske sadašnjosti, Zagreb 1990.

Sva prava pridržana. Zabranjen pretisak ove knjige (djelomično ili u cijelosti) bez pisanog dopuštenja izdavača.

1. izdanje, rujan 2008.

Sadržaj

Predgovor	5
Bog je dao svoju Riječ – nepokolebljiv autoritet	9
Misa kao žrtva	27
Život u samostanu	47
Papa posjeduje ključeve apostola Petra	69
Krštenje, potvrda (krizma) i bolesničko pomazanje	93
Biblijska Marija i tradicija	115
Euharistija	147

Predgovor

R adujemo se što možemo hrvatskoj javnosti predstaviti knjigu o rimokatoličkim vjerovanjima i učenjima koju je napisao bivši rimokatolički svećenik. Rođen je u rimokatoličkoj obitelji, a odgojili su ga jezuitski svećenici, nakon čega je dvadeset dvije godine služio kao svećenik Rimokatoličke Crkve.

U ovo smo izdanje uvrstili neka poglavlja iz knjige *Catholicism, East of Eden* (*Katolicizam istočno od Edena*, prim. prev.).

Izvornik se sastoji od sedamnaest poglavlja, od kojih smo odabrali ovih šest te ih objavili kao skraćenu inačicu tog poznatog djela.

Navedena se poglavlja osvrću na najvažnija učenja Rimokatoličke Crkve te ih razmatraju u svjetlu Svetoga Pisma.

Nekim će se rimokatolicima to možda činiti kao preteška duhovna hrana. Stoga Vas, poštovani čitatelji, pozivamo da razmislite o argumentima Božje Riječi te da odvagnete či-

njenice, koje govore u prilog biblijskog nauka, kao i one koje svjedoče protiv krivih učenja i praksi.

Ako si Ti, dragi čitatelju, samo formalni vjernik, odgojen, kako bi uzimao sve tvrdnje svećenika i crkve zdravo za gotovo, s nekim ćeš se istinama ovdje susresti prvi put.

Slijepa te vjera može nagnati da odbaciš vrijednost argumenata, koje iznosimo u ovoj knjizi, i navesti te da nastaviš živjeti u zlatnom kavezu svoje tradicije. Svi, koji nemaju istinsku ljubav prema Bogu, odbacit će istine koje ova poglavlja iznose.

Takvi vjernici zadovoljavaju se pasivnošću, u nadi kako će im sakramenti, koje su primili, pomoći da izbjegnu vječnu kaznu.

Za razliku od izdavača izvornika Richarda Bennetta, te će osobe prekasno spoznati kako ni učenje crkve niti sakramenti ne donose spasenje duše te nemaju vrijednosti pred Gospodinom.

Tradicionalna crkva nastoji uvjeriti ljude kako ona i sakramenti, koje im nudi, imaju moć i vrijednost pred Bogom. No, takve tvrdnje nemaju veze s istinom, posebno mnogima koji primaju sakramente bez osobnog odnosa s Bogom i bez vjere.

Sakramenti su mrtva djela koja ne daju život nikome tko tako sudjeluje u njima. Oni samo osposobljavaju instituciju da manipulira mislima i osjećajima svojih pripadnika.

Sakramenti ne donose oslobođenje, već zarobljavaju ljude, čineći ih ovisnima o organizaciji kojoj pripadaju.

Budući da je sakrament samo mrtvo djelo, osoba, koja ga je primila, nije sigurna je li spašena. Ona nema ni mir, ni radost, niti snagu za nadvladavanje grijeha. Sakramenti ne raspiruju vjeru, već bude nadu koja ne donosi ni svjedočanstvo niti potvrdu Duha Božjeg.

Biblija i apostolska tradicija rane Crkve jasno uče kako nam je Krist ostavio samo dva sakramenta – Gospodnju večeru i krštenje u vodi.

Oba sakramenta svjedoče o Njegovoj smrti i ljubavi prema ljudima, a namijenjeni su onima koji vjeruju u Radosnu vijest te žele objaviti svoju vjeru u Gospodina, Njegovu ljubav i otkupljujuću smrt na križu.

Osoba, koja prima sakramente, ali ne vjeruje u stvarnosti, o kojima oni govore, čini mrtva djela, a to nije Božja volja.

Dragi čitatelju, ako zbilja želiš vršiti Božju volju, molim Te da pažljivo pročitaš ovu knjigu te otvoriš srce za Istinu Božje Riječi. Glavna svrha objavljivanja ovih poglavlja nije samo razotkrivanje krivih učenja i praksi, već i iznošenje Istine o Bogu i Njegovom spasenju. A upoznavanje Istine omogućava nam da donesemo ispravne odluke.

Vjerujem kako će ova knjiga pomoći svima onima, koji iskreno traže Boga, da slome okove krivih učenja i vjerovanja koji ih drže zarobljene u pogrešnoj odanosti religioznim institucijama.

„...upoznat ćete istinu, a istina će vas osloboditi“
(Ivan 8:32).

Damir Šićko Alić

Bog je dao svoju Riječ

– nepokolebljiv autoritet

Svakako mogu razumjeti sumnju i nemir koji se javljaju u srcu jednog rimokatolika kada se govori o temi nepokolebljivog autoriteta Pisma. Prije dosta godina i mene je samoga mučila ta tema. Shvaćanje da je Božja pisana Riječ nepokolebljiv autoritet i kako su spasonosna vjera i Pismo nerazdvojni, od velike je važnosti. Osoba koja računa na Božju moć i vjernost može biti sigurna da će primiti sve ono što Bog obećava: „*Vjera je jamstvo za ono čemu se nadamo, dokaz za one stvarnosti kojih ne vidimo.*“¹ Riječ Božja je stvaran temelj na koji možemo položiti svoje nade. Ako temeljimo svoju vjeru na tome sigurnom autoritetu da će Bog izvršiti sve što je obećao onima koji su u Kristu, mi „*vjeruje-*

¹ Hebrejima poslanica 11:1

mo i znamo.“² Temeljem te neraskidive veze između Pisma i istinske vjere mi moramo proučavati Riječ Božju upravo zbog njezine istinitosti. Prisjetimo se riječi apostola Pavla „[Ljubav] ne raduje se nepravdi, a raduje se istini.“³

Istina i Pismo

Gospodin Isus je u svojoj velikosvećeničkoj molitvi jasno rekao istinu o Božjoj Riječi: „*Posveti ih istinom, tvoja je riječ istina.*“ Božja Riječ ne samo da sadrži istinu, ona jest istina. Ta tvrdnja je dosljedna starozavjetnim izjavama gdje nam Duh Sveti kontinuirano govori da je otkrivenje Božje istina. Sam Gospodin poistovjećuje istinu s pisanom Riječju Božjom. Ne postoji ni jedan drugi izvor osim Biblije na koji bi se mogla odnositi izjava „*tvoja riječ je istina*“. Svakomu vjerniku jedini standard za istinu jest Pismo.

U Novom zavjetu nalazimo da se Isus i njegovi apostoli vraćaju uvijek na pisano – Riječ Božju kao konačni autoritet. Kada je bio kušan, Isus je Sotunu od sebe tjerao tri puta riječima: „*Pisano je.*“⁴ Tom izjavom „*Pisano je*“ Isus pokazuje potpuno prihvatanje autoriteta pisane Riječi. To je vidljivo i iz sljedećih Isusovih riječi: „*Nemojte misliti da sam došao ukinuti Zakon i Proroke! Ne dođoh da ih ukinem, već da*

² Ivan 6:69

³ I. Korinćanima 13:6

⁴ Matej 4:4,7,10

ih ostvarim. Jer, zaista, kažem vam. Dok opstoji nebo i zemlja, ni jedna jota, ni jedna koprčica slova Zakona sigurno neće nestati, a da se ne ostvari.“⁵

Osuda drugih izvora autoriteta

Isus je često korio farizeje da svoje tradicije drže jednako važnima kao Riječ Božju. On ih je osudio jer su pokušavali iskvariti sam temelj istine izjednačavajući svoju tradiciju s Riječju Božjom. Isus im je rekao: „*...ukidate Božju zapovijed svojom predajom, koju ste vi predali.*“⁶

Te farizejske tradicije bili su propisi, odredbe i pravila religijskih vjerovanja i prakse koje su tijekom vremena razvili teolozi, odnosno religiozni učitelji. Prenosile su se usmeno ili pažljivo provjerenim spisima (selektivnim spisima). Bilo pismene ili usmene, one su tvorile skup kulturalnih materijala koji su postali službena tumačenja i vodilje u vjerskom životu i praksi. Čak su i jasna učenja Svetoga pisma bila prosijana kroz tu tradiciju i oblikovana kako bi odgovarala ljudskim sklonostima i ukusima. U opovrgavanju saducejskih učenja Isus je rekao: „*U zabludi ste, odgovori im Isus, jer ne poznajete ni Pisma ni moći Božje.*“⁷

Pismo je konačni autoritet jer je nadahnuto. Samo Pismo je konačni sudac svih ljudskih tradi-

⁵ Matej 5:17-18

⁶ Marko 7:13

⁷ Matej 22:29

cija i zaključaka. Riječ Gospodnja nas uči: „Svaka je Božja riječ prokušana, štiti onima koji se u nju uzdaju.“⁸ Odmah u sljedećem stihu kaže: „Ne dodaj ništa njegovim riječima, da te ne prekori i ne smatra lažljivim.“ Ovo učenje i zapovijed nam jasno govore da je Riječ Božja čista i neiskvarena. Sam Bog je nadahnuo pisanu Riječ i samo ona jest mjerilo vjere; to je potpuna istina, drukčije ne može biti. Stoga svaku crkvu koja proturječi Pismu i pokušava mu umanjiti značaj u vjeri i životima ljudi, možemo smatrati lažnom i prijevarnom, onom koja pokušava ukloniti Boga s Njegova trona i sebe postaviti kao mjerilo apsolutnoga autoriteta.

Jasnoća i dostatnost Pisma

O potpunosti dostatnosti Pisma govorio je apostol Pavao: „Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljivanje i odgajanje u pravdom, da čovjek Božji bude savršeno opremljen za svako djelo ljubavi.“⁹ Sve što nam je potrebno da bismo spoznali konačnu istinu i autoritet jest Pismo. To je stoga što Riječ Božja ima vlastita pravila povijesno-gramatičkoga tumačenja. Oni dijelovi Pisma koji jasno izražavaju istinu pojašnjavaju dijelove koji su nam nejasni. Božja volja i istine evanđelja Duh Sveti će otkriti onim vjernicima koji molitvom i proučavanjem Pisma traže te istine. Kada vjernik uspo-

ređuje Pismo s Pismom pod vodstvom Duha Svetoga, tada može biti siguran da je zaštićen od opasnosti svojevoljnosti, egoističnosti, raznih mističnih zabluda, vjerskog fanatizma i krivovjere. Zemaljski čovjek, pod time mislim na one koje Duh Sveti nije dotaknuo i ne prebiva u njima, vodi jedino vlastito pomračeno shvaćanje. Za takve Pismo kaže: „Zemaljski čovjek ne prima ono što dolazi od Duha Božjega, jer je to za nj ludost. On to ne može ni upoznati jer se to mora uz pomoć Duha prosuđivati.“¹⁰

Pismo je vrlo jasno da i dijete može spoznati vjeru kroz pisanu Riječ Božju. Apostol Pavao piše Timoteju: „...jer od djetinjstva poznaješ sveta Pisma koja te mogu učiniti mudrim za spasenje po vjeri u Krista Isusa.“¹¹ Veliki dio Pisma je vrlo jasan i izravan. Na primjer, Ivan 3:36 nam govori: „Tko vjeruje u Sina ima život vječni; a tko ne vjeruje Sinu neće vidjeti života, već gnjev Božji ostaje na njemu.“ Značenje toga stiha je jasno i odrješito, kao i većina Pisma.

Tvrđnja kako načelo Samo Pismo nije moguće

U pokušajima da se opravda tradicija kao jednaki autoritet Pismu često se poziva na posljednje stihove Ivanova Evanđelja, gdje stoji: „A ima mnogo drugoga što učini Isus i kada bi se sve popisalo redom, mislim da ne bi u cijeli svijet stale knjige koje bi se

⁸ Izreke 30:5

⁹ II. Timoteju 3:16,17

¹⁰ I. Korinćanima 2:14

¹¹ II. Timoteju 3:15

napisale.“¹² Jasno da postoje i mnoga djela našega Gospodina Isusa koja nisu zabilježena u Pismu, no ipak Pismo i dalje ostaje mjerodavni zapis koji je Duh Sveti dao svomu narodu.

Nema ni jedne Gospodinove rečenice koja bi bila mjerodavna, a nalazi se izvan pisane Riječi Novoga zavjeta. Okretati se tradiciji koju nije dao Duh Sveti u potrazi za istinom jest uzaludno. Nije istinita ideja da su se neke izreke i događaji iz Isusova života očuvali samo usmenom predajom. Kada samo uzmemo u obzir promjenjivost jezika, krhkost verbalne komunikacije, propuste ljudskog pamćenja, takve tvrdnje su apsurdne. Vjera u ljudske tradicije zahtijeva praznovjernu naivnost i iracionalnu lakovjernost. Samo Pismo nam daje jedan takav primjer koji se pojavio u vrijeme kada je Ivan pisao svoje Evandjelje. Ivan opovrgava lažnu tradiciju: „zato se pronese među braćom glas da onaj učenik neće umrijeti.“¹³ Ta glasina da će se Gospodin vratiti prije nego što Ivan umre, nije bila pisana Riječ Božja; no ipak je kružila crkvom u Ivanovo vrijeme.

U još jednom očajničkom pokušaju opravdavanja svoje predaje stoji tvrdnja da rana Crkva nije imala Novi zavjet. No apostol Petar se osvrće na pisanje apostola Pavla kada kaže: „...kao što vam je i naš ljubljeni brat Pavao prema danoj mu mudrosti pisao. On to čini u svim poslanicama u kojim govori o ovome.

U tim poslanicama ima teško razumljivih mjesta, koja neuki i nepostojani ljudi izvrću kao i sva ostala Pisma na svoju vlastitu propast.“¹⁴

Petar također tvrdi da i on piše kako bi vjernici zapamtili što je rekao, pa kaže: „Zato ću vas uvijek podsjećati na ovo, premda sve i sami znate i premda ste učvršćeni u sadašnjoj istini.“¹⁵

Od najranijih vremena veliki dio Novoga zavjeta bio je dostupan. Apostol Pavao, nadahnut Duhom Svetim, zapovijeda da se njegove poslanice čitaju i u drugim crkvama, a ne samo u onima kojima su poslone. To nam je jasan pokazatelj da je pisana Riječ Božja kružila ranom crkvom još za života apostola. Božju zapovijed da vjerujemo onomu što stoji pisano oduvijek je bilo i jest moguće izvršiti. Prema tomu pitanju mi moramo pokazati poniznost, „ne ići iznad onoga što je zapisano“, ili riječima apostola Pavla: „Ovo sam sve braćo primijenio na se i Apolona zbog vas, da na nama učite (što znači riječ): **Ne preko onoga što stoji pisano!** Da se ne uznosite što pristajete uz jednoga protiv drugoga.“¹⁶

Apsurdni princip kako je tradicija potrebna jer rana Crkva nije imala Novi zavjet zanemaruje dvije vrlo jednostavne činjenice koje se tiču Božje brige

¹⁴ II. Petrova3:15,16

¹⁵ II. Petrova1:12

¹⁶ I. Korinćanima 4:6

¹² Ivan 21:25

¹³ Ivan21:23

za ranu Crkvu.¹⁷ Prije negoli je nastao novozavjetni kanon, apostoli su još uvijek bili prisutni kao predstavnici koje je sam Krist odabrao i obdario ih svojim autoritetom. Čak i u prelaznom stadiju apostoli su propovijedali iz Staroga zavjeta i koristili ga kao autoritet i vodič za sva pitanja vjere i morala.¹⁸ Novozavjetni spisi su uvršteni u kanon Svetoga pisma kada je posljednji živući apostol dovršio svoj rad. Pisano otkrivenje Isusa Krista bližilo se kraju, jer je posljednje proročanstvo o spasenju bilo dano preko Njega.

Vjernikova ljubav spram Boga i propisi

Ako nemamo potpuno povjerenje u Isusove riječi, tada ne možemo reći kako Ga ljubimo, i tu se opet vraćamo na važnost Pisma: „Odgovori mu Isus: *Ako me tko ljubi, držat će moju riječ, i moj će ga Otac ljubiti; k njemu ćemo doći i kod njega se nastaniti. Tko mene ne ljubi, ne drži mojih riječi. Riječ koju slušate nije moja, već od Oca koji me posla.*“¹⁹

„*Nebo će i zemlja proći, ali riječi moje neće proći.*“²⁰ Živeći na ovoj zemlji na slavu svojega Oca, Isus je mogao reći: „*Onaj koji me posla sa mnom je. On me ne*

ostavlja sama, jer ja uvijek činim što je njemu ugodno.“²¹ Isusov krajnji cilj je bio ugoditi Ocu. Kako bi to učinio, okretao se Pismu potvrdivši poruku Staroga zavjeta: „*Savršen je Zakon Jahvin dušu krijepi; pouzdano je svjedočanstvo Jahvino neuka uči.*“²²

Da bi vjernik bio uistinu odan Gospodnjemu putu, treba se samo držati onoga što je pisano „*riječ tvoja je istinita.*“ Svaki istinski vjernik mora prepoznati da postoji mjerilo po kojem se prosuđuje je li nešto istina ili laž, čime je Bog zadovoljan, a čime nezadovoljan. U prošlosti to mjerilo se nazivalo „mjerilo vjere“ ili „temelj istine“, što bi značilo mjerilo po kojem prepoznavamo istinu. To načelo jasno nalazimo u Starom i Novom zavjetu – da je *sama* Božja Riječ temelj istine. Nemoguće je prihvatiti Isusa, a odbijati mjerilo Očeve riječi koju nam daje preko Njega. Ne postoji nikakva međupostaja na kojoj antibiblijska pobožnost može naći utočište. Izbor je jasan, ako ljubite Boga, ljubite i Njegovu Riječ. Ne Njegovu Riječ plus ljudske predaje. Ne možete reći kako ljubite Boga, a prezirete Njegovu Riječ jer istinska je duhovnost utemeljena na Riječi. „*Ali na koga pogled sračam? Na siromaha i čovjeka duha ponizna, koji od moje riječi dršće.*“²³

¹⁷ U Dodatku I. detaljnije se bavim temom Pisma danoga prvoj Crkvi

¹⁸ Djela apostolska 17:2-18:28, 28:23; Galaćani 3:8; Rimljani 9:17

¹⁹ Ivan 14.23,24

²⁰ Matej 24:35

²¹ Ivan 8:29

²² Psalam 19:8

²³ Izaija 66:2

Izvor autoriteta Rimokatoličke crkve

Teška srca se vraćam na temu izvora autoriteta Rimokatoličke crkve imajući na umu kako sam i sam godinama poučavao muškarce, žene i djecu ovoj doktrini o kojoj ću sada govoriti.

Katolička crkva se izravno izjašnjava o pitanju te doktrine. Službeno učenje glasi:

„Tako biva da Crkva kojoj je povjereno prenošenje i tumačenje Objave, ‘svoju sigurnost o svim objavljenim stvarima ne crpi samo iz Svetog pisma. Zato valja oboje (tj. Sveto pismo i predaju) primati i častiti jednakim osjećajem pobožnosti i štovanja’.“²⁴

Ova izjava je službeno poricanje dostatnosti Pisma. To je odbacivanje autoriteta Pisma, jer jedino Pismo donosi svim Božjim stvorenjima Njegov autoritet i moral koji je nad svim stvorenjima. Crkva ne može tvrditi da je kršćanska ako predaju drži jednako važnom kao Pismo, jer time omalovažava Pismo. To je kao da muž kaže da voli svoju ženu, ali jednako voli i svoju tajnicu. Takva čovjeka nazivamo preljubnikom, jednako tako i Vatikan čini preljub svojim štovanjem predaje jednakom pobožnošću i revnošću. Ta odanost i revnost znače nevjernost i odbacivanje Pisma kao konačnoga autoriteta.

²⁴ *Katekizam katoličke crkve*, Hrvatska biskupska konferencija: Glas koncila, 1994. Paragraf 82. Svi daljnji citati će biti iz ovoga izdanja, osim ako nije naznačeno drukčije.

U katolicizmu predaja zauzima superiorniji položaj

Priroda svakoga autoriteta jest da je on samopravan. Vjerskomu je životu potreban suveren autoritet – ako imamo dva autoriteta koji upravljaju vjerskim životom, osuđeni smo na propast, jer jedan će autoritet prevladati onaj drugi. Kada Vatikan kaže kako se predaja i Pismo trebaju jednako štovati, to je samo crkveni primjer Orwelove životinjske farme gdje su sve životinje jednake, samo su neke jednakije od drugih. U Vatikanu je tradicija uvijek bila ‘predsjedavajući’ koji uvijek donosi presudu u pitanjima autoriteta. Rim živi i provodi svoja pravila po tome načelu. Primjerice, u *Ispovijedi vjere* s Tridentskoga koncila u dijelu o podložnosti kaže:

„Prihvaćam apostolske i crkvene tradicije i sva druga svetkovanja i ustroj same Crkve. **Također prihvaćam Sveto pismo kakvo je naša sveta Majka Crkva posjedovala i posjeduje**, čija je dužnost prosuđivanje, pronalaženje prave istine i značenja Svetog pisma; **nikada neću prihvatiti tumačenje niti tumačiti Pismo drukčije, nego u skladu s jednoglasnim tumačenjem Očeva** [lat. unanimem consensus Patrum – jednoglasan dogovor crkvenih

očeva po nekom pitanju doktrine ili tumačenja Pisma, op. prev.]”²⁵

Autoritet ili mjerilo vjere je čvrsto u rukama rimske hijerarhije. Ljudi koji čine tu hijerarhiju jesu „sveta Majka Crkva“. Oni su ti koji prosuđuju Pismo, tako da na kraju obični vjernik katolik više ne vjeruje u Svemogućeg Boga i Njegovu pisanu Riječ, već u svetu Majku Crkvu i njezinu tradiciju, a što je utisnuto u umove svih katoličkih vjernika.

Primjere načina na koji sveta Majka Crkva vlada i upravlja nalazimo u *Katekizmu Katoličke crkve*: „Kao što majka uči djecu govoriti, a time i shvaćati i drugima prenositi, i nas Crkva, naša Majka, uči govoru vjere, da nas uvede u razumijevanje i u život vjere.“²⁶ No, u svezi s najvažnijom temom – vjerom u Krista, kojega Pismo naviješta kao svedostatnoga Spasitelja, taj isti izvor autoriteta zahtijeva od duša da se utječu njezinoj majčinskoj brizi, a ne da svoje oči usredotoče na Krista i samo Krista.

Katolička crkva i službeno izjavljuje:

„Vjerovati je crkveni čin. Vjera Crkve prethodi našoj vjeri, rađa je, podržava i hrani. Crkva

²⁵ Henry Denzinger, *The Sources of Catholic Dogma (Izvori Katoličke dogme)*. Preveo na engl. Roy J Deferrari iz *Enchiridion Symbolorum*, 3° izdanje (St. Kouis, MO: Herder book Co.,1957) # 995. Kroz čitavu knjigu podebljana slova u citatima dodao autor.

²⁶ *Katekizam*, paragraf 171.

je Majka svih koji vjeruju. ‘Nitko ne može imati Boga za Oca, ako nema Crkvu za Majku’.”²⁷

Ovakvo učenje je u suprotnosti s Pismom jer nam ono kaže: „Vjera dolazi od propovijedanja, a propovijedanje biva Riječju Kristovom.“²⁸ Kristova (Božja) Riječ je izvor vjere. Ona je rađa, podržava i hrani. Gospodin Isus upozorava one koji povrijede one najmanje i navode ih na grijeh. Svatko tko ožalošćuje duše, pa i one najslabije, i prijeći im ulaz na put Božji, bolje je da si objesi oko vrata mlinski kamen i baci se u more, jer takvi će završiti u jezeru ognjenom koje se nikada ne gasi. Kakva li je sudbina crkvenoga sistema koji uči da „Pismo i predaju moramo jednako prihvaćati s jednakom pobožnošću i revnošću“?

Bogohule protiv Duha Svetoga

Pomno ispitivanje doktrine Katoličke crkve otkriva nam da njihov autoritet nije biblijski, već je i pokušaj potpunog uzurpiranja Božjeg autoriteta u Pismu. „Sveta Majka Crkva“ u biblijskom terminu nije ni sveta ni u pravom smislu „crkva“. Točnije, ona je nasljednica Rimskoga carstva, što možemo vidjeti po njezinu duhu i karakteru koji nalazimo u njezinim arogantnim zakonima, tradicijama i poganskim običajima.

²⁷ *Katekizam*, paragraf 181.

²⁸ Rimljanima 10:17

Nazivati svoju tradiciju svetom i stavljati je u isti rang sa Svetim pismom i u isto vrijeme tvrditi kako je Papa nepogrešiv jest hula na Duha Svetoga, i iz toga razloga nikakvi kompromisi, pregovori ili ujedinenje neće biti mogući između Vatikana i Kristove zaručnice. U Isusovo vrijeme „Hramska kurija“, farizeji, sebe su smatrali dobrima, ispravnima i svetima. Bili su uvjereni kako Bog radi kroz njihova učenja i njihovo upravljanje. No Isus im je rekao da su slični „okrećenim grobovima što se izvana pričinjaju lijepi, a unutra su puni mrtvačkih kostiju i svakog truleža.“²⁹ Na vrlo sličan način, ponosne privilegije i tvrdnje rimskog sustava govore da su upravo oni glasnogovornici Božji, Bog nam u svojoj Riječi otkriva da nisu ništa drugo doli „prijevarni duhovi i đavolske nauke.“³⁰

U svome predznanju se Duh Sveti, kao vodič i tješitelj istinske Crkve, pobrinuo za odgovore na opasne i sveprisutne prijevare rimskoga sistema i njegova izmišljenog temelja autoriteta. Sam Bog koji je počeo pisanje svoje Riječi vlastitom, rukom, u ovim posljednjim danima govori i nama „po Sinu.“³¹ Taj isti Sin je potvrdio pismo Staroga zavjeta i kao alfa i omega komu je dana sva vlast na nebu i zemlji potvrdio je i Novi zavjet i zapovjedio njegovo pisanje vlastitim riječima upućenim apostolu Ivanu: „Što

vidiš napiši u knjigu.“³² Isusova se volja, utjeha i savjeti vjernicima očituju pisano. Sveto pismo je dano vjernicima kao milostiv i čvrst oslonac protiv pomutnje, tame i nesigurnosti. U taj popis pribrajam i Katoličku crkvu. Zahvaljujemo našem Gospodinu zbog bogatstva i pouzdanja koje imamo u Pismu, koje je istina, jer: „Svako je Pismo od Boga nadahnuto i korisno za pouku, za karanje, za popravljavanje i odgajanje u pravednosti da čovjek Božji bude savršen – opremljen za svako djelo ljubavi.“³³

Vjera, pisana Riječ Božja i spasenje

Neraskidiva je veza između sigurnosti Pisma i spasonosne vjere. Vjera je dar Božji koji dolazi po Riječi Božjoj: „vjera dolazi od propovijedanja, a propovijedanje biva riječju Kristovom.“³⁴ Vjera mora imati temelj, a taj potporanj vjere ne može biti ništa drugo doli Njegova Riječ koja ne može lagati. Srce vjernika mora djelovati i prihvaćati ono što On kaže. Kada Bog govori duši kroz svoju Riječ, Duh Sveti čini da ta Riječ bude djelotvorna. Biblija nas uči da se vjernik pred Bogom opravdava vjerom „... jer tvrdimo da se čovjek opravdava vjerom bez vršenja Zakona.“³⁵ Kakva je to sila ili argument po kojem se čovjek opravdava? Pismo također postavlja to pi-

³² Otkrivenje 1:11

³³ I. Timoteju 3:16,17

³⁴ Rimljanima 10:17

³⁵ Rimljanima 3:28

²⁹ Matej 23:27

³⁰ I. Timoteju 4:1

³¹ Hebrejima 1:2

tanje. „Po kojem zakonu? Zakonu djela? Ne, već po zakonu vjere.“³⁶ Vjernici nisu u nedoumici. To je zakon vjere koji je djelo milosti, isključujući svaku vrstu hvalisanja, donoseći krajnje uvjerenje i silu. Vjera je kanal za nesebičnu milost o kojoj ovisimo, koja odnosi svaku sumnju i učvršćuje nas u sigurnost Riječi Božje. Po vjeri, oslanjajući se na Božju istinitost, osoba može ući u stvarnost života u Kristu Isusu – „klicat ćete od veselja neizrecivom i proslavljenom radosti.“³⁷

Čitav se život oslanjamo na vjeru, vjerujemo da ljudi govore istinu. Primjerice, vjerujemo da ljudi u našoj obitelji govore istinu, da svjedoci na sudu pod prisegom govore istinu. Apostol Ivan kaže: „Ako, dakle, primamo svjedočanstvo ljudi, svjedočanstvo je Božje veće. Ovo je naime svjedočanstvo Božje: On je svjedočio o svom Sinu. Tko vjeruje u Sina Božjega, to svjedočanstvo ima u sebi; tko ne vjeruje u Boga, pravi ga lašcem, jer ne vjeruje svjedočanstvu koje Bog daje o svom Sinu. A ovo je svjedočanstvo: Bog nam je dao život vječni, i taj je život u njegovu Sinu. Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života.“³⁸ Vjera je, dakle, veza između duše i Gospodina. Vjerom u Krista nama se pripisuje Njegova pravednost i Bog nas prihvaća.

Oni koji su „spore pameti za vjerovanje svega što su proroci govorili“³⁹ nisu ništa drugo nego budalasti. Takvi budalasti ljudi sumnjaju u pisanu Riječ Božju ili stavljaju nešto drugo u isti rang s tom Riječi, čime omalovažavaju autoritet i silu te Riječi. Čineći te pogreške, promašujemo cilj, vječni život u Isusu Kristu. Ono što je uistinu zabrinjavajuće jest to da Crkva zahtijeva od svojih ljudi da vole crkvenu predaju jednako kao i Riječ Božju, jer su jedno i drugo navodno jednaki. Takvo učenje Crkve izmiče sam temelj spasonosne vjere.

No, možemo biti zahvalni što shvaćamo dostatnost, istinu i sigurnost Božje Riječi. Apostol Pavao kaže: „Poznaješ sveta pisma koja te mogu učiniti mudrim za spasenje po vjeri u Krist Isusa.“⁴⁰ Nema ni jedne knjige koja bi imala toliku moć kao Biblija. Nitko ne može potaknuti ljudska srca, savjesti i umove ljudskoga roda. „Uistinu je živa i djelotvorna riječ Božja. Ona je oštija od svakog dvosjeklog mača i prodire do rastaavljanja duše i duha, zglobova i moždine, i može suditi nakane i misli srca.“⁴¹ Pitanje jest je li osoba povjerovala istinitosti te riječi i Gospodinu o kojem ta riječ govori. Ako jest, tada možemo s radošću reći: „Krist je suglasno Pismima, umro za naše grijeha, da je pokopan, da je treći dan, suglasno Pismima uskrsno.“⁴²

³⁶ Rimljanima 3:27

³⁷ I. Petrova 1:8

³⁸ I. Ivanova 5:9-12

³⁹ Luka 24:25

⁴⁰ II. Timoteju 3:15

⁴¹ Hebrejima 4:12

⁴² I. Korinćanima 15:3-4

„...jer znam komu sam vjerovao i siguran sam da on može sačuvati povjereno mi blago od onoga Dana.“⁴³

Misa kao žrtva

Ovo je vrlo osjetljiva tema. Ubrzo nakon što sam napustio svećeničku službu, ljudi su me počeli zapitkivati što mišlim o misi. Odgovorio bih da mi je još uvijek preteško razmišljati o tome. Tako je ostalo i sljedeće dvije godine. Razmišljao sam i bavio sam se drugim temama. Sveukupno je prošlo četiri godine od moga napuštanja svećeničke službe do kada sam počeo razmišljati o rimokatoličkom učenju o misi i Euharistiji.

Neki katolički pisci uživaju u svećeničkoj moći i prestižu kada tijekom mise na oltar spuštaju s neba samoga Krista. Oni nam objašnjavaju kako svećenik prinosi istu žrtvu kakvu je Krist prinio na križu. Katolički svećenik John O'Brian kaže sljedeće:

„Kada svećenik izgovori riječi posvećenja, on poseže u nebo i uzima Krista s njegova trona i polaže ga na oltar kako bi ga ponudio kao žrtvu za ljudske gri-

⁴³ II. Timoteju 1:12

jehe. Ta je moć veća od moći bilo kojega cara ili kralja, veća od moći anđela, veća od moći serafina i kerubina. Štoviše, ta moć je veća i od moći Djevice Marije. Blažena Djevica je bila sredstvo pomoću kojega se Krist utjelovio jedan put. Svećenik donosi Krista s nebesa i polaže ga na oltar kao vječnu žrtvu za ljudske grijehе, i to ne samo jednom već tisuće puta! Svećenik progovara i gle, Krist, vječni i sve-moćni Bog sagiba svoju glavu u poslušnosti pred svećeničkom naredbom.

Uzvišena je služba biti kršćanski svećenik koji ima privilegij biti Kristov zamjenik na zemlji! Svećenik je taj koji nastavlja Kristovu službu; s Kristovim autoritetom poučava vjerne, Kristovom moći oprašta grijehе onima koji se kaju, prinosi iznova istu žrtvu obožavanja i pomirenja koju je Krist prinio na Golgoti. Stoga nije ni čudo što neki duhovni pisci svećenike nazivaju *alter Christus*. Naime, svećenik jest i treba biti *drugi Krist*. „¹

Mnogi od nas, koji su bili svećenici, imali smo problema s takvim učenjem, čak i dok smo još služili misu. Alexander Carson u svojem je svjedočanstvu opisao vlastitu borbu s tim učenjem:

¹ John A. O'Brian, *The Faith of Millions: The Credentials of the Catholic Religion* (Huntington, IN: Our Sunday Visitor, Inc., 1963, 1974) str. 2555-256. kosa slova nalaze se u originalu.

„Jedne srpanjske nedjeljne večeri 1972. g. započeo sam čitanje poslanice Hebrejima. Ta poslanica uzdiže Isusa, njegovo svećenstvo i njegovu žrtvu. Tako sam došao do sljedećih redaka: *'...koji ne mora kao veliki svećenici prinositi žrtve svaki dan, najprije za svoje grijehе, zatim za grijehе naroda, jer je to učinio jedanput zauvijek prinoseći samoga sebe'* (Hebrejima 7:27). Te riječi su me zaprepastile i počeo sam osjećati nelagodu. Prvi put sam shvatio da je Isusova žrtva na Golgoti samo jedna, jednom učinjena i dovoljna da mene i sve pokajnike tijekom svih vjekova izmiri s Bogom. Uvidio sam da je slavljenje mise i prinošenje žrtve koju sam dnevno prinosio ja i tisuće rimokatoličkih svećenika samo privid i sasvim nevažno. Ako je ta 'žrtva' koju sam prinosio kao svećenik nevažna, tada je i moje 'svećenstvo' koje je postojalo samo zbog prinošenja te 'žrtve' također nevažno.“²

Što je postignuto na križu

Prije negoli počnem s detaljnijim izlaganjem katoličkog učenja o misi, važno je shvatiti barem osnove onoga što je Bog učinio Kristovom žrtvom na križu. Apsolutno savršenstvo Kristove žrtve leži u njegovoj osobi. On je bio Bogočovjek koji je bio

² Alexander Carson, „Free Indeed“, u knjizi *Far from Rome, Near to God: The testimonies of Fifty Former Roman Catholic Priests*, Richard Bennett i Martin Buckingham, eds., Drugo izdanje (Carlisle, PA: The Banner of Truth Trust, 1997) str. 53.

poslušan, patio je i umro. Nikakva slična žrtva nije moguća. Ta žrtva je djelo samoga Isusa Krista. Takvo što nije moguće ponoviti ili nadići jer to je djelo Onoga koji „nije se držao ljubomorno svoje jednakosti sa Bogom.“³ U Bibliji nalazimo kako je Krist bio spreman i voljan podnijeti tu žrtvu: „Evo dolazim da činim volju tvoju.“⁴ Kristova žrtva je Očeva volja i najbolje za njegov narod. Duh Sveti nam kroz Pismo naviješta neprocjenjivu vrijednost Kristove žrtve, „Snagom te volje posvećeni smo prinosom tijela Isusa Krista jedanput zauvijek.“⁵ Krist se žrtvovao jer je to bila volja njegova Oca. Vrlo je važno to što je Otac bio voljan poslati svoga sina da izvrši taj zadatak jer Otac je taj koji je tražio zadovoljštinu. Ta žrtva na križu bio je Očev plan: „Njega (Isus Krist) koji je predan po nepromjenjivoj odluci i predznanju Božjem...“⁶ „On (Isus), naprotiv pošto je prinio samo jednu žrtvu za grijeh, zauvijek ‘sjede Bogu s desne strane’... On je uistinu jednim jedinim prinosom učinio zauvijek savršenim one koje posvećuje.“⁷

Kristova žrtva, po volji Očevoj, bila je prinesena jednom, u tome se očituje božansko savršenstvo. Držati da je potrebno ponavljanje te žrtve znači umanjivanje i ponižavanje volje Očeve. U toj Kristovoj jednokratnoj žrtvi očituje se njegova slava,

veličanstvo i savršenstvo. Biblija nam govori kakva je razlika između Kristove dostatne žrtve i svih žrtvenih, nedostatnih, prinosa pod zakonom: „Svaki drugi svećenik pristupa da vrši službu Božju i da iznova prinosi iste žrtve, takve koje nigda ne mogu uzeti grijeh. On, naprotiv, pošto je prinio samo jednu žrtvu za grijeh, zauvijek ‘sjede Bogu s desne strane’.“⁸

Isus je svojom žrtvom izvojevao pobjedu i svatko tko dođe k njemu bit će oslobođen krivice, oslobođen sile i kazne za grijeh. Posvetit će ih savršenom svetošću i uživat će u Njegovoj i Očevoj prisutnosti: „a grijeha se njihovih i bezakonja njihovih nipošto neće više sjećati. A gdje je to oprosteno, ondje nema više prinosa za grijeh.“⁹ Kada osoba istinski povjeruje u Krista i njegovu žrtvu za grijeh, Otac zaboravlja sve grijeha i bezakonja te osobe! To je demonstracija bogatstva božanske milosti i dostatnost Kristove žrtve na križu. „A gdje je to oprosteno, ondje nema više prinosa za grijeh.“ Bog se neće više spominjati grijeha vjernika, neće ih njima posramiti sada ni osuditi ih zbog njih ubuduće. Krist se žrtvovao jednom zauvijek, moć te žrtve je vječna. „Sad, dakle, više nema nikakve osude onima koji su u Isusu Kristu.“¹⁰ Ništa ne može odvojiti narod Božji od Njegove ljubavi. „Odatle slijedi da može zauvijek spasavati one koji po njemu dolaze k Bogu, jer uvijek živi da posredu-

³ Filipljanima 2:6.

⁴ Hebrejima 10:9.

⁵ Hebrejima 10:10

⁶ Djela 2:23

⁷ Hebrejima 10:12,14

⁸ Hebrejima 10:11-12

⁹ Hebrejima 10:17-18

¹⁰ Rimljanima 8:1

je za njih.“¹¹ Krist je svomu narodu priskrbio savršeno, vječno spasenje!

Žrtva katolika

Dok sam bio rimokatolički svećenik, često bih spustio pogled na kruh i vino nakon što bih izrekao riječi posvećenja i pomislio kako ljudima dajem Kristovu žrtvu. Riječi koje bih izgovarao glasile su: „Pogledaj, Gospodine, prinos Crkve svoje, onu istu žrtvu po kojoj si nam darovao pomirenje.“¹² Molio sam Oca nebeskog da prihvati Krista kao „svetu žrtvu“, nisam tada shvaćao da je to što radim suprotno Pismu. Amy Bentley, bivša redovnica, o tom pitanju je rekla: „Crkvene vođe nas uče o svakodnevnom prinosu Kristove žrtve, ali prema redcima poslanice Hebrejima 10:10 posvećeni smo Kristovim prinosom ‘jedanput zauvijek’. Nikada mi nije palo na pamet kako u ‘istinskoj Crkvi’ vođe naučavaju da je žrtva na Golgoti nedovoljna.“¹³

Oprezno i s dužnim štovanjem spram Boga pozabavit ćemo se ovim dijelom katoličkoga bogostovlja. Kristova jednokratna žrtva je prihvaćena

¹¹ Hebrejima 7:25

¹² „Eucharistic Prayer No.3“ *New Saint Joseph People’s Prayer Book*, velečasni Francis Evans, Glavi urednik (New York, NY: Catholic Book Publishing Co., 1980) str. 120.

¹³ Amy Bentley, ‘The Conversion of a Catholic Nun’ u knjizi *The Truth Set Us Free: Twenty Former Nuns Tell Their Stories*, Urednik Richard Bennett (Mukilteo, WA: WinePress Publishing, 1997) str. 77. Dostupno na www.bereanbeacon.org.

jer je uskrsnuo od mrtvih, uzašao na nebo i sjedi s desne strane Ocu. Otac je prihvatio Kristovu žrtvu, prinesenu jednom zauvijek, zbog slave svojega i Kristova imena. Odanim katolicima ovo se može učiniti vrlo oštrim, no to je istina i ne možemo je zaobići.

Katolici tvrde kako u misi žrtvuju Krista

Drugi Vatikanski koncil uči:

„Tijekom Mise **žrtvuemo našeg Gospodina** u trenutku kada ‘postane prisutan sakramentalno kao duhovna hrana vjernicima pod prilikama kruha i vina’.

U tu svrhu **je Krist povjerio tu žrtvu [Katoličkoj] crkvi...** Sudjelovanje u večeri Gospodnjoj je zajedništvo s Kristom koji **je sebe ponudio Ocu kao žrtvu za nas.**“¹⁴

Današnja Katolička crkva, koja je ratificirala Tridentски koncil, proklinje sve koji ne drže da je njihova misa uistinu žrtva pomirnice. Pomiriti znači umiriti onoga koji je uvrijeđen i povratiti njegovu naklonost. Katolička crkva danas drži sljedeće:

„Ako itko kaže da je misno žrtvovanje samo slavljenje i zahvaljivanje ili samo sjećanje na Kristovu žrtvu na križu, a ne žrtva pomirenja,

¹⁴ *Vatican Council II: The Conciliar and Post Conciliar Documents*, No. 9, *Eucharisticum Mysterium*, 25. svibnja 1967, Austin Flannery, O.P., Gen. Ed., 1981 ed., 2 vols., (Northport, NY: Costello Pzbl. Co., 1975) Vol. I §3, str. 102-103.

ili da onaj koji je prima nema koristi ili da se ne može prinositi za žive i mrtve, za grijehe, kazne i ostale potrebe: neka je proklet.“¹⁵

Jasnoća Kristova učenja je u izravnoj opoziciji tomu učenju. Kristove riječi „Uzmite i jedite“ nisu bile upućene Ocu nebeskom, nego apostolima. Nije im zapovjedio da „prinose i pomiruju“, već da jednostavno uzmu i jedu. Žrtva koja je nakon toga uslijedila pripada jedino Kristu, koji je tu žrtvu podnio. To nam kaže i Biblija: „...sjede, pošto je ostvario očišćenje grijeha s desne strane Veličanstva u nebu.“¹⁶

Katolička „sveta žrtva“

Misa je središte katoličkog štovanja i života. Crkva uči kako vjernici trebaju žrtvovati sebe s tom „svetom žrtvom“, Isusom Kristom, i primiti tu istu „svetu žrtvu“, o čemu izjavljuje:

„Euharistijsko slavlje je vrhunac [katoličkog] crkvenog bogoštovlja i kršćanskog života. Vjernici potpunije sudjeluju u tome sakramentu zahvale, pomirenja, molbe i hvale, ne samo kada iz sveg srca prinose tu svetu žrtvu Ocu i sebe, zajedno sa svećenikom za-

jedno s njom, već i kada tu istu žrtvu primaju u sakramentu.“¹⁷

Ta ideja da Krista netko mora prinositi kao žrtvu besmislena je i nebiblijska. Krista nitko nije prisilo da umre na križu, to je učinio svojevolarno jer je želio ispuniti Očevu volju. „Zato me ljubi Otac, što ja dajem život svoj da ga opet uzmem. Nitko mi ga ne može oduzeti, nego ga ja sam od sebe dajem. Imam vlast dati ga, imam vlast opet ga uzeti; takva je zapovijed koju sam primio od Oca svojega.“¹⁸ Rim griješi jer predstavlja Krista kao jednu žrtvu koja je zlostavljana, umjesto da ga prikazuje kakav uistinu jest, pobjednik, Kralj Kraljeva i Gospodar Gospodara. Katolička crkva svojim vjernicima nalaže da prinose tu božansku žrtvu:

„Stoga, euharistijsko slavlje je središte okupljanja vjernika, kojim predsjedava svećenik. Svećenik naučava vjerne da Bogu Ocu prinosе božansku žrtvu [Isusa Krista] na misi i s tom žrtvom neka prinesu i svoje živote.“¹⁹

Svećenik vjernike upućuje da „sa žrtvom prinesu i svoje živote.“ Za svoje grijehe kod Boga se mogu iskupiti prinošenjem „božanske žrtve“ s kojom će prinijeti i vlastite živote. Jacqueline Kassar je dugo živjela u toj zabludi. Ona počinje svoje svje-

¹⁵ Henry Denzinger, *The Sources of Catholic Dogma*, preveo na engl. Roy J Dererrari it *Enchiridion Symbolorum*, 30. izdanje (St. Louis, MO: B. Herder Book Co., 1957) Council of Trent, Session XXII (17. rujna 1562) Kanon 3.

¹⁶ Hebrejima 1:3

¹⁷ Flannery Br. 9, *Eucharisticum Mysterium*, str 104.

¹⁸ Ivan 10:17-18

¹⁹ Flannery, Vatican Council II Documents Br. 63, *Presbyterorum Ordinis*, 7. prosinca 1965., Vol. I, Dio 5, str. 871.

dočanstvo riječima: „Četrdeset i pet godina svojega života sam provela kao rimokatolkinja, od toga sam dvadeset i dvije provela u samostanu zatvorenog tipa, posvećena obožavanju, popravljanju i patnji. Vjerovala sam da je moj, i svih redovnica, poziv biti minispasitelj svijeta, kao Isus Krist.“²⁰ Nije shvaćala da u toj svojoj ulozi „minispasitelja“ omalovažava savršenu žrtvu koja je prinesena jednom zauvijek.

Križ i misa kao jedna žrtva

Tvrdeći kako rade ono što im je Gospodin zapovjedio, Vatikan ide još dalje tvrdeći da su žrtva na Golgoti i misa „jedna žrtva“. Službeno uči sljedeće:

„Kristova žrtva i žrtva Euharistije samo su jedna žrtva: isti koji je tada prinio sebe na križu prikazuje se sada po služenju svećenika; razlikuje se samo po načinu prinošenja: ‘U ovoj božanskoj žrtvi koja se izvršuje u misi, sadržan je i **nekrvno se žrtvuje** isti onaj Krist koji je jedanput sama sebe na krvni način prikazao na žrtveniku križa.’“²¹

Katolička crkva izjavljuje da u misi nekrvno žrtvuje Krista. No, Duh Sveti nas uči da je Kristova žrtva, prinesena jednom zauvijek, i razlikuje se od Starozavjetnih svakodnevnih žrtvi: „Niti je ušao da prinese mnogo puta sam sebe... jer bi inače morao trpje-

ti mnogo puta od postanka svijeta. Ali sada. On se samo jedanput zauvijek – u punini vremena – pojavio da svojom žrtvom uništi grijeh.“²² Božansko savršenstvo se očituje u tome što je ta žrtva prinesena jednom zauvijek. Ponovno prinošenje te jedne žrtve, prinesene jednom za svagda, je degradiranje Božje volje i svrhe.

Tko god smatra sebe dostojnim prinositi i žrtvovati besmrtnog Isusa Krista, strašno je arogantan. Jedino je Isus mogao sebe prinijeti kao žrtvu za grijeh. Samo On je to mogao učiniti, što nam potvrđuje i Duh Sveti: „Uistinu takav nam je veliki svećenik i trebao: svet, nevin, neokaljan, sasvim različit od grešnika i uzvišeniji od nebesa.“²³

Rim tvrdi da tijekom mise žrtvuju Krista „nekrvno“. Pismo izjednačava prinošenje i patnju. U toj žrtvi pomirnici prinijeti znači patiti. Ta istina je od velike važnosti i stoga je dana kao apsolutno načelo „...bez prolijevanja krvi nema oprostjenja.“²⁴ Stoga tvrditi da je moguće prinositi nekrvnu žrtvu je kontradiktorno Pismu. Nekrvna žrtva je besmislenost i nedosljednost i svrha joj je ništa drugo doli zavarati.

Ta jedinstvenost Kristove žrtve leži u činjenici da je učinjena jednom. Taj koncept „jednom“ je vrlo važan u Novom zavjetu pa nam Duh Sveti to potvr-

²⁰ Jacqueline Kassas, ‘From a Nuns’ Convent to Bilical Concession’ u knjizi *The Truth Set Us Free: Twenty Former Nuns Tell Their Stories*, str. 11.

²¹ *Katekizam*, paragraf 1367.

²² Hebrejima 9: 25-26

²³ Hebrejima 7:26

²⁴ Hebrejima 9:22

đuje sedam puta. Savršenstvo Kristove žrtve stoji nasuprot svakodnevnim žrtvovanjima u Starom zavjetu. To savršenstvo i dostatnost Kristove žrtve naglašeno je činjenicom da se to zbilo jednom. Apostol Pavao nas uči: „Njegova je smrt bila jedanput za uvijek, smrt grijehu, a njegov život – život Bogu.“²⁵ Isto tako i apostol Petar izjavljuje: „Jer i Krist jedanput umre zbog grijeha, pravedan za nepravedne, da nas privede k Bogu.“²⁶ U poslanici Hebrejima to se ponavlja pet puta. „Jednako će se i Krist, pošto je prinesen samo jedanput ‘da uzme grijeh sviju’, drugi put pokazati, bez odnosa prema grijehu, onima koji ga iščekuju da im dade potpuno spasenje.“²⁷ Istinu, također, nalazimo u Kristovim riječima na križu: „Svršeno je.“²⁸

Kristovo djelo je zadovoljština

Pismo nam govori da je Kristovo djelo, i to samo Njegovo, zadovoljština. Krist je patio kao zamjena za svoj narod da bi zadovoljio zahtjeve zakona i da nam pribavi vječnu pravednost. Narav njegova djela jest da je on, kao naš predstavnik, pravednik, uzeo na sebe naše grijeha i ispunio sve zahtjeve zakona. Riječima proroka Jeremije On je „JAHVE, PRAVDA NAŠA.“²⁹

²⁵ Rimljanima 6:10

²⁶ I. Petrova 3:18

²⁷ Hebrejima 9:28

²⁸ Ivan 19:30

²⁹ Jeremija 23:6

Krist je, pravno gledano, ispunio sve zahtjeve pravednosti, ispunio je zadovoljštinu za grijeha svoga naroda. Jedino je Krist bio taj koji je mogao ispuniti zadovoljštinu, to je Njegova slava. To pokazuje koliko je Krist veličanstven kao posrednik i zamjena svojega naroda. Kristova žrtva je za vjernike čistište koje ih dovodi bliže Bogu: „...koliko će više krv Krista – koji je po vječnom Duhu prinio sam sebe Bogu kao žrtvu bez mane – očistiti našu savjest od mrtvih djela da služimo živomu Bogu?“³⁰ On je taj koji je bez mane. Jedino je Krist bio dostojan prinijeti sebe kao žrtvu. Jedino je On bio dostojan platiti zadovoljštinu. To je Kristovo bogatstvo.

Istinska komunikacija

Analizirajući riječi Svetoga pisma, nalazimo da nas ono uči da stol Gospodnji nije žrtvovanje, jednako tako nam govori da večera Gospodnja nije samo neki obični znak iz prošlosti. Kao što je i Mojsije u Starom zavjetu rekao: „Ovo je krv Saveza koji vam je Bog propisao“³¹, a Isus nam je navijestio: „Ovaj je kalež novi savez. Ovo činite svaki put kada ga pijete na moju uspomenu.“³²

Kada je ustanovio večeru Gospodnju, Krist nije rekao „meni na uspomenu, prisjećajući se Njega s

³⁰ Hebrejima 9:14

³¹ Hebrejima 9:20

³² I. Korinćanima 11:25

nježnošću.“³³ Značenje ove riječi na uspomenu³⁴ sa sobom nosi koncept osobnoga komuniciranja i odnosa s Bogom. Takva vrsta zajedništva s Bogom je pretkazana još u Starom zavjetu: „Zakon ću svoj staviti u dušu njihovu i upisati ga u njihovo srce. I bit ću Bog njihov, a oni narod moj. I neće više učiti drug druga i brat brata govoreći: ‘Spoznajte Jahvu!’ nego će me svi poznavati i malo i veliko – riječ je Jahvina...“³⁵ Takav odnos s Bogom nam nudi novi Savez. Isus Krist je posrednik koji nam donosi tu baštinu: „Zato je on posrednik jednog novog saveza: da, pošto je nastupila smrt za otkupljenje prekršaja učinjenih u vrijeme prvog Saveza, oni koji su pozvani prime obećanje – vječnu baštinu.“³⁶ Ta baština je osobna spoznaja Oca i Sina. „A ovo je vječni život: spoznati tebe, jedinog pravog Boga, i onoga koga si poslao, Isusa Krista.“³⁷

Tko može sudjelovati u večeri Gospodnjoj?

Udio u blagovanju oko stola Gospodnjega imaju oni koji su spašeni prema biblijskim standardima. Istinski vjernici su oni koji su prionuli uz svemoć-

³³ W.E. Vine, *And Expository Dictionary of New Testament Words* (Old Tappan, NJ: Fleming H. Revell Co., 1940) #1. anamnesis, str. 274-275.

³⁴ *Thayer's Greek Lexicon*, # 36⁴ anamnesis, „sjećanje, prisjećanje, prizvati u sjećanje“. PC Study Bible za Windowse V3.1

³⁵ Jeremija 31:33-34

³⁶ Hebrejima 9:15

³⁷ Ivan 17:3

nog Boga čiji je autoritet opisan u Bibliji, koji su milošću spašeni po vjeri u Isusa Krista. Kod pristupanja stolu Gospodnjem svaki vjernik „Neka ... ispita samoga sebe te onda jede od kruha i pije iz kaleža“,³⁸ jer prethodni redak kaže: „Zato tko god nedostojno jede ovaj kruh ili nedostojno pije ovaj kalež Gospodnji, bit će odgovoran za tijelo i krv Gospodnju.“³⁹ Primijetimo da nam Riječ Božja kaže „nedostojno“, a ne „tko je nedostojan“. Nema toga koji bi bio dostojan blagovati oko stola Gospodnjeg, to znači da svaki istinski vjernik prilazi stolu Gospodnjem zaštićen Kristovom pravednošću. Svaki istinski vjernik mora preispitati pred Bogom svoju savjest priznajući i kajući se za sve grijehе kojih je svjestan kada pristupa stolu Gospodnjem.⁴⁰ Koliko god bili svjesni svoje nedostojnosti, to nas ne smije sprečavati da sudjelujemo u večeri Gospodnjoj i da Mu se približimo kraj Njegova stola – sve što moramo učiniti jest iskreno se pokajati za svoje grijehе.

Zajedništvo s Bogom u Njegovoj večeri

Apostol Pavao ističe tu ideju zajedništva s Gospodinom u Njegovoj večeri: „Zar nije posvećeni kalež koji posvećujemo zajedništvo s krolju Kristovom? Zar

³⁸ I. Korinćanima 11:28

³⁹ I. Korinćanima 11:27

⁴⁰ „Ako priznajemo svoje grijehе, vjeran je on i pravedan: oprostit će nam grijehе i očistiti nas od svake nepravednosti.“ I. Ivanova 1:9

nije kruh koji lomimo zajedništvo s tijelom Kristovim?“⁴¹ U večeri Gospodnjoj se slavi duhovno jedinstvo između Boga i njegova naroda, a u Novom Jeruzalemu to će biti licem u lice, kako kaže apostol Ivan: „Ljubljeni, sada smo djeca Božja, a što ćemo biti, još se nije očitovalo. Ali znamo: kada se to očituje, bit ćemo mu slični, jer ćemo ga vidjeti onakva kakav jest.“⁴² Za sada u Novome savezu ta stvarnost našeg zajedništva s Gospodinom slavi se znacima, ne licem u lice. „Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas proljeva.“⁴³

Održavanje Njegova Novoga saveza jest prisno duhovno zajedništvo s Njime.

Sigurnost Božjeg naroda

Bog želi da njegov narod može biti siguran u ono što je rekao i učinio za nas. Kako bi mogli biti sigurni u Božje riječi i djelo, On ih potvrđuje zakletvom.⁴⁴ „Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas proljeva.“ Ovo je pravna deklaracija kojom Isus potvrđuje vjernicima da pripadaju Njemu. Kao što se brak pravno potvrđuje vjenčanjem, vlasništvo kuće ili automobila vlasničkim listom, tako su i ove Kristove riječi pravna deklaracija onoga što pripa-

⁴¹ I. Korinćanima 10:16

⁴² I. Ivanova 3:2

⁴³ Luka 22:20

⁴⁴ Hebrejima 6:17 „Zato i Bog hoteći sigurnije dokazati i baštinicima obećanja nepromjenjivost svoje odluke, postade zakletvom jamac...“

da vjernicima. U Bibliji ono što je pretkazano u Starome zavjetu obistinilo se u Novome. Krist je sebe dao vjernicima krvlju i tijelom. Dao im je pravni dokument Novoga saveza, obećanje da mogu biti sigurni.

U tome novozavjetnom nalogu vjernici imaju pravo na Kristove blagoslove koji su potvrđeni njegovom krvlju. Kao što nam Njegova riječ kaže: „Ovaj je kalež novi savez. Ovo činite svaki put kada ga pijete na moju uspomenu. Uistinu svaki put kada jedete ovaj kruh i pijete ovaj kalež navješćujete smrt Gospodnju dok on ne dođe.“ (I. Korinćanima 11:25)

Ovdje se jasno vidi svrha večere Gospodnje. Ona je navješćivanje smrti Gospodnje. Ona nije samo puko sjećanje na Krista i ono što je učinio, već je sudjelovanje vjernika u Njegovu davanju njima. Oni trebaju naviještati smrt Gospodnju koja je postala njihov život, utjeha i nada. Vjernici naviještaju Njegovu smrt i uživaju plodove koje im je Kristova smrt donijela – stajati u Božjoj prisutnosti. Taj Novi savez govori da je On njihov Bog, a oni su Njegov narod.

„Ovo je Savez koji ću sklopiti s domom Izraelovim poslije onoga vremena – veli Gospodin: Staviti ću svoje zakone u pamet njihovu, upisati ću ih u srca njihova. Ja ću biti Bog njihov, a oni će biti narod moj.“⁴⁵

⁴⁵ Hebrejima 8:10

Duhovno zajedništvo

Kako bi naglasio zajedništvo s Gospodinom, apostol Pavao se koristi kontrastom, na jednu stranu stavljajući to zajedništvo s Bogom, a s druge strane okultnu praksu. Poučava na taj način kako bi vjernike upozorio da se čuvaju idolopoklonstva koje je svetogrđe, jer je takvo što opasno i zabranjeno. „A ja neću da vi budete u zajednici s vrazima.“⁴⁶ Suprotnost ovih dvaju duhovnih kontakata najbolje se vidi u riječima: „Ne možete piti kalež Gospodnji i kalež vražji. Ne možete biti dionici stola Gospodnjeg i stola vražjeg.“⁴⁷

Važno je primijetiti da apostol Pavao pokušava naglasiti da je duhovno zajedništvo između Krista i vjernika stvarno. To nije samo sjećanje jer tada taj kontrast ne bi imao smisla. Izravni kontrast, koji nam prezentira, duhovno je zajedništvo s Gospodinom, s jedne strane, i s đavlom, s druge strane. Stoga iz ovoga odlomka daje se zaključiti da je „zajedništvo s kralju Kristovom“⁴⁸ stvarno zajedništvo s Kristom koje vjernici uživaju sudjelujući u večeri Gospodnjoj. Isus je ustanovio tu večeru sa željom: „Vruće sam želio da blagujem s vama ovu pashalnu večeru... Ovaj je kalež Novi savez u mojoj krvi, koja se za vas proljeva.“⁴⁹ Tako bi i vjernici treba-

li željeti sudjelovati u toj večeri zajedništva s Njim. Sudjelovanje u toj večeri je sama bit Novoga saveza. Isus nam je rekao da je to Novi savez u Njegovoj krvi.

U tom kontekstu lažnog i stvarnog štovanja Gospodin nam otkriva duh pravog štovanja riječima: „Ali na koga svoj pogled svraćam? Na siromaha i čovjeka duha ponizna, koji od moje riječi dršće.“⁵⁰ Kako bi štovali Gospodina dostojno, vjernici moraju žeđati za zajedništvom s Njim oko Njegova stola. Kada to i učine, shvatit će još dublje značenje riječi: „Blago žednima i gladnima pravедnosti, jer će se nasititi.“⁵¹

Moja je molitva za svakoga tko sudjeluje u večeri Gospodnjoj neka „vam dadne prema bogatstvu svoje slave, da se ojačate u snazi po Duhu u unutarnjeg čovjeka, da Krist stanuje u vašim srcima po vjeri; da u ljubavi uvriježeni i utemeljeni budete sposobni shvatiti zajedno sa svim svetima koja je tu širina, duljina, visina i dubina i upoznati ljubav Kristovu koja nadilazi spoznaju; da budete ispunjeni do sve punine koja dolazi od Boga. Onomu koji, prema snazi što silu svoju očituje u nama, može učiniti neograničeno više od onoga što možemo moliti i misliti – njemu slava u Crkvi i u Kristu Isusu u sva pokoljenja i sve vjekove! Amen.“⁵²

⁴⁶ I. Korinćanima 10:20

⁴⁷ I. Korinćanima 10:21

⁴⁸ I. Korinćanima 10:16

⁴⁹ Luka 22:15,20

⁵⁰ Izaija 66:2

⁵¹ Matej 5:6

⁵² Efežanima 3:16-21

Život u samostanu

Samostanski način života veliki je dio katolicizma, uključuje preko 800.000 žena. Samostanski život se odvija po sličnim pravilima kao život redovnika, no u ovome poglavlju ćemo se baviti samostanima. Mnoge žene su fascinirane tim načinom života, doživljavaju ga kao alternativu braku. No dok shvate da je takav život neprirodan, već je prekasno, ili barem smatraju da je prekasno da ga napuste.

Ta ideja da mlade djevojke odlaze u samostane kojima upravljaju starije redovnice nije započela s katolicizmom. U poganskom Rimu tako su živjele vestalske djevice, one su čuvale vječnu vatru i zavjetovale se na djevičanstvo. U Peruu, u vrijeme Inka, tako su živjele svete djevice. Taj redovnički koncept postoji i u budizmu, pa tako imamo budističke redovnice. Ta ideja svoje korijene vuče iz

mного stoljeća prije Krista, u poganskim tradicijama žena koje postaju redovnice je vrlo stara.

„Oblik življenja kojim je živio Sin Božji“

Milijuni ljudi, i muškarci i žene, diljem svijeta povlače se u samostane pod utjecajem toga katoličkog učenja. Katoličko službeno učenje glasi:

„...nadalje religijska ustanova mora oponašati i vjerno obdržavati u Crkvi taj oblik življenja kojim je i sam Sin Božji živio kada je boravio na ovome svijetu vršeći volju svojega Oca i predlagao ga i svojim učenicima, koji su Ga slijedili.“¹

Tvrdnja kako je religijska ustanova (redovništvo i samostani) bila „Njegov oblik življenja koji je predlagao i svojim učenicima“, jest laž koja poriče povijesne činjenice. Nigdje u Pismu ne nalazimo da je Isus prihvatio takvu vrstu življenja, niti da je to predlagao svojim učenicima. Redovnički život je postojao i u Isusovo vrijeme, npr. Eseni iz Kumrana su živjeli redovničkim životom. Iz Pisma nam je jasno kako Isus nije imao nikakve veze s Esenima ili kojim drugim monaškim redom. Evanđelja ne daju ni naslutiti da je Isus ustanovio takav način života, niti da je svoje učenike učio da tako žive. Isus uči

¹ II. Vatikanski Koncil: *Koncilijarni i post-koncilijarni dokumenti*, Br. 28, *Lumen Gentium*, 21. studenog 1964, Austin Flannery, O.p., Gen. Ed., 1981 ed., 2 vols., (Northport, NY: Costello Publ. Co., 1975) Vol. I, Paragraf 44, str. 404.

da su vjernici posvećeni Duhom Svetim primjenjujući biblijske istine na vlastite živote, a ne bježeći od svijeta. Isus je molio: „Ne molim te da ih digneš sa svijeta, već da ih sačuvaš od Zloga... Posveti ih istinom; tvoja je riječ istina.“²

Tvrdnja da je samostanski život stabilan oblik življenja

Vatikan tvrdi da je život u samostanima stabilan oblik življenja. „Život posvećen javnim prihvaćanjem evanđeoskih savjeta **stabilan je oblik življenja** kojim se vjernici, slijedeći po djelovanju Duha Svetoga prisnije Krista, posve posvećuju Bogu...“³

Čitamo li vijesti o redovničkom životu časnih sestara, vidimo da je on sve osim stabilan. Nedavno sam čuo nekoliko vijesti o opasnostima redovničkog života. Katoličke vijesti su 6. siječnja 2003. izjavile:

„Agencija za vijesti St Louis Post-Dispatch objavila je uznemirujuće podatke koje su kasnije prenijele sve veće medijske kuće. Sveučilište St. Louis provelo je istraživanje koje je platilo nekoliko katoličkih ženskih redova, koje pokazuje da je ‘oko 40% redovnica u Sjedinjenim Državama bilo izloženo nekom obliku seksualne traume’. Istraživanje je provede-

² Ivan 17:15,17

³ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 573 § 1.

no 1996. i objavljeno u nekoliko manjih vjerskih novina 1998, no veće novinske kuće nisu spominjale te rezultate... Jedna od osam redovnica je seksualno iskorištavana. Među njima, tri od četiri redovnice tvrde da ih je zlostavljao svećenik, druga redovnica ili koja druga vjerska osoba. To iskorištavanje je išlo od zahtjeva za 'izlascima', raznih seksualnih usluga do seksualnog odnosa.'"⁴

Glavna priča katoličkog lista *National Catholic Reporter* 1. siječnja 2002. bila je o zlostavljanju redovnica u Sjedinjenim Državama. „Zlostavljanje se odvija u samostanima, katoličkim školama, crkvama i sirotištima diljem zemlje“, kažu stručnjaci za zlostavljanja od strane vjerskih osoba. U posljednjih desetak godina podignuto je na desetke, navodnih, optužaba za zlostavljanje protiv redovnica. U slučajevima u Minnesoti, Vermontu, New Yorku i Michiganu postignuta je nagodba tako da slučajevi nisu došli do suđenja.⁵ Mislim da nam te vijesti i rezultati istraživanja govore dovoljno da redovnički život i nije tako stabilan.

⁴ www.cathnews.com/news/301/20.php

⁵ www.natcath.org/crisis/110102h.htm 8/6/03.

Katolici razlikuju Božje zapovijedi i Božje savjete

U svojoj predaji Katolička crkva razlikuje Božje savjete od Božjih zapovijedi. Službeno to izjavljuje sljedećim riječima:

„Taj oblik življenja u ustanovama posvećenog života, što ih je mjerodavna crkvena vlast kanonski osnovala, slobodno prihvaćaju vjernici koji prema vlastitim zakonima ustanova, zavjetima ili drugim svetim vezama javno prihvaćaju **evanđeoske savjete** čistoće, siromaštva i poslušnosti te se, po ljubavi prema kojoj ti savjeti vode, na poseban način združuju s Crkvom i njezinim otajstvom.“ – Kanon 573,§2

„Novi zakon osim svojih zapovijedi obuhvaća i *evanđeoske savjete*. Tradicionalno razlikovanje između Božjih zapovijedi i **evanđeoskih savjeta** ustanovljeno je u odnosu ljubavi, koje je savršenstvo kršćanskog života.“⁶

Takvo razlikovanje nije biblijsko, takvo što ne postoji u Bibliji. Sve što spada pod savjete o pitanju morala, spada pod zapovijedi. Ono što Bog savjetuje, to On i zapovijeda. Primjerice, u knjizi Otkrivenja Gospodin nam govori: „Savjetujem ti da od mene kupiš u vatri žeženog zlata, da se obogatiš, i da se

⁶ *Katekizam katoličke crkve*, Hrvatska biskupska konferencija, 1994., Glas Koncila, Zagreb, paragraf 1973.

obučesh u bijele haljine, i da sakriješ svoju sramotnu gotinju, zatim pomasti da pomažesh svoje oči da bi vidio.“⁷ Isus nam zapovijeda da se odvojimo od grijeha i samodostatnosti i da shvatimo da smo duhovno siromašni i prazni i da dođemo k Njemu, kako bismo mogli biti sigurni u svoje spasenje. Isto tako nam i apostol Pavao govori: „...jer nisam ništa propustio da vam u potpunosti saopćim Božji naum.“⁸ Pavao je Božji naum, moralni zakon, obznanio Božjemu narodu. Bog je odbacio farizeje i pismoznance jer su odbijali Njegove zapovijedi. „A farizeji i pismoznanci...osuje-tiše Božju nakanu koju je imao s njima.“⁹ Božja zapovijed, savjet njima je bio da se pokaju, krste i pripreve primiti Mesiju.

Sav Božji moralni zakon uključen je u Božje zapovijedi da ljubimo Boga svim srcem svojim, duhom, dušom i umom, i da ljubimo svoje bližnje kako je Krist ljubio nas. Bog nam zapovijeda ono što nam savjetuje, npr. „Tako, dakle, tko se god između vas ne odreče svega svoga imanja, ne može biti moj učenik.“¹⁰ „Ako tko dakle hoće ići za mnom, neka se odreče samog sebe, neka uzme svoj križ i neka me slijedi.“¹¹ Katolici koriste susret Isusa i bogataša kako bi prikazali tu razliku između zapovijedi i savjeta, što je krivo. Isus nije davao savjet, već je dao zapovijed

koja vrijedi za sve jer spasiti se možemo samo ako slijedimo Isusa i samo Njega. Ta priča naglašava licemjerje toga mladog bogataša. Katolička crkva je, koristeći se tom pričom, našla temelj ‘novoga’ razlikovanja zapovijedi i savjeta i na tome je lažnom temelju sagradila instituciju koju naziva „religiozni oblik življenja“. Službeno učenje glasi:

„Ne samo da se religijskom obliku življenja daje pravno odobrenje, već ga se uzdiže

kao blaženo stanje, koje Crkva liturgijski uzdiže kao stanje posvećenja Bogu.

Crkva, kojoj je dan Božji autoritet, prima zavjete onih koji se zavjetuju na ovaj oblik življenja...“¹²

Svjedočanstvo Patricie Nolan Savas

Patricia Nolan Savas je živjela u samostanu deset godina.¹³ Intervjuirao sam je u jednoj radijskoj emisiji u kojoj smo razgovarali o stabilnosti redovničkog života. Ovdje vam donosim taj intervju.

Patricia: Uvijek nam je bilo govoreno da se trudimo stalno biti nasmiješene i da nitko ne treba znati što se događa unutar zidova. To je bilo pravilo koje smo morale poštovati. Izvana je sve izgledalo stabilno, no unutra je bilo strašno... zato što smo se trudi-

⁷ Otkrivenje 3:17

⁸ Djela apostolska 20:27

⁹ Luka 7:30

¹⁰ Luka 14:33

¹¹ Matej 16:24

¹² Flannery, II Vatikanski koncil, Dokument Br. 28, *Lumen Gentium*, paragraf 45. str.406.

¹³ Patricia Nolan Savas, *Gus: A Nun's Story* (GNFC, P.O. Box 59⁵ Cupertino, Ca 95015, Ph: (800) 228-7412)

le održati nadljudsko savršenstvo, imale smo raznih psihičkih i fizičkih problema – jer na kraju samo smo ljudi. Takve zahtjeve je nemoguće održavati. Nemoguće!

Richard: U svojoj knjizi govoriš o umrtvljavanju tijela, nama su u samostanu govorili da se moramo žrtvovati i truditi se postati svetiji kroz pokoru. Je li tako bilo i u vašem samostanu?

Patricia: Neprestano su nam to govorili naglašavajući kako mi zapravo ne poznajemo Boga... Doživljavali smo Boga kao dalekog, ljutitog Boga koji kažnjava i umrtvljujući svoje tijelo, željeli smo 'na koljenima' nekako doći do Njegova trona.

Richard: Dakle, samostanski život nije stabilniji od uobičajenog bračnog života?

Patricia: O, nikako! U knjizi pišem o onome što sam sama doživjela i vidjela. Nije prirodno živjeti u takvom okruženju. To je homoseksualno okruženje 'Homo' znači isto, a 'Hetero' različito, no nama je bilo zapovjedbano da negiramo taj dio sebe.

Richard: Smatrate da je život u samostanima neprirodan oblik življenja?

Patricia: Da, vrlo je neprirodan. Kao rezultat toga neprirodnoga življenja, pokušavajući umrtviti tijelo, pokušavajući time doseći toga ljutitog, dalekog Boga koji kažnjava,

pojavile bi se razne fizičke i psihičke bolesti.

Richard: U knjizi govoriš kako su se neke redovnice znale prilično uzrujati, naljutiti. Jedna se jako uvrijedila jer su je ostale ignorirale pa je bacila čitav pladanj špageta na stol i izašla van?

Patricia: Da.

Richard: Je li bilo puno takvih incidenata?

Patricia: O njima se nije govorilo, takve ljude bi jednostavno brzo uklonili, ta dotična redovnica sada radi kao medicinska sestra u New Orleansu. Ona je izašla iz samostana i ostala relativno prisebna. Bila je mlada medicinska sestra prilično sposobna i promaknuli su je na više mjesto umjesto nekih starijih redovnica. Zbog ljubomore i napetosti ostale redovnice počnu činiti male stvari koje prerastu u velike i zagorčavaju vam život, i ja imam iskustva s time. Ona je bila normalna osoba koja se uvijek lijepo ponašala, no toga dana se slomila. Zamolila je neke od redovnica da joj dodaju maslac ili šećer, ne sjećam se više, tri puta, no one su je ignorirale. Isključile su je iz društva, nisu s njom kontaktirale ni na koji način i ona je bacila pladanj pun špageta na stol i doslovno išetala van

u redovničkoj odjeći. Ona je jedna od onih koje su preživjele.

Richard: Nešto teži slučaj je bila sestra R. Spomenuli ste da je gajila posebno prijateljstvo s drugom redovnicom zbog čega je bila ukorena i kada je napustila samostan, pronađena je s pištoljem u ruci?

Patricia: Da, ona je bila jedna od onih koje nisu preživjele, neke su u potpunosti poludjele. Da ne spominjem i slučajeve homoseksualnosti. Morate shvatiti da je to vrlo homoseksualno okruženje koje je naglašenije nego u heteroseksualnom okruženju. Ova sestra je imala homoseksualne sklonosti i jednoga dana, nažalost, pronađena je s pištoljem u rukama. Pucala si je u glavu. Strašno mi je žao tih sestara. Žao mi je i onih koje su još uvijek u raznim mentalnim institucijama, koje nazivaju odmaralištima, no svi znamo gdje se one nalaze.“

Bivša časna Rocio Zwirner priča o samostanskom životu u Španjolskoj:

„Jedna druga sestra se bacila u samostanski bunar jer je bila toliko rastresena i opterećena. Njezini krici nisu bili poziv u pomoć, ođavali su strašnu mentalnu muku, odjekivali su samostanom ‘Osuđena sam, osuđena sam!’ Nije znala plivati, no ostala je plutati na površini tako da smo je izvukli van živu. Pani-

ka koja ju je obuzela zbog vječne osude, mene je nagnala na razmišljanje. Tijekom operacije spašavanja glavna nadstojnica samostana joj je ponavljala. ‘Kćeri, nemoj se osuđivati’, no ova je i dalje naricala ‘Osuđena sam’. Čak i danas se sjećam te strašne boli, nažalost i danas mnogi idu tim putem, vjerujući u mrtvilo i prazninu.“¹⁴

Mnogo je onih koji su živjeli u samostanima i takav život opisuju kao nestabilan i poremećen.

Privlačenje mladih

Primarna katolička taktika u privlačenju mladih na takav način življenja je korištenje dramatičnim riječima, kao:

„Duboko značenje poslušnosti je otkriveno u potpunosti kroz misterij smrti i uskrснуća u kojima se nadnaravna sudbina ljudskih bića ostvaruje u potpunosti. Naime, kroz žrtvovanje, patnju i smrt ljudsko biće zadobiva istinski život. Biti autoritet među svojom braćom znači biti njihov sluga u skladu sa primjerom

¹⁴ Rocio P. Zwirner, *The woman at the well* u knjizi *The Truth Will Set Us Free: Twenty Four Former Nuns Tell Their Stories* (Mukilteo, WA: Winepress Publishing, 1997), str. 87. Knjigu možete naručiti na www.bereanbeacon.org.

Onoga koji je 'dao svoj život kao otkupninu za mnoge.'"¹⁵

Rečenice kao što je „Naime, kroz žrtvovanje, patnju i smrt ljudsko biće zadobiva istinski život“, nagnaju mnoge žene da se povuku u samostane i mnoge muškarce da se pridruže nekom crkvenom redu. Tvrdnja da duše mogu biti spašene nečijom pokorom jest sotonska poruka prisutna još od drevnih kultova i religija. Ljudskom duhovnom ponosu, pa čak i onih ljudi u samostanu, godi čuti „...bit ćete kao bogovi...“¹⁶ To je bila Sotonina poruka od samoga početka, što provodi i danas.

Tvrdnjom kako se mlada žena javnom objavom zavjeta može, kroz institucije Katoličke crkve, posvetiti Bogu „ad mortem“ („do smrt“) jedan je od vrlo suptilnih način kako Katolička crkva potiče mlade žene na „religiozno zvanje“. Definicija redovničkoga zavjeta glasi:

„Redovničkim zavjetovanjem članovi javnim zavjetom prihvaćaju obdržavanje triju evanđeoskih savjeta [čistoća, siromaštvo i poslušnost, op prev.], posvećuju se Bogu po službi Crkvi i pritjelovljuju se ustanovi s **pravima i dužnostima** koje se određuju pravom.“¹⁷

¹⁵ Flannery, II Vatikanski koncil, Dokument Br. 53, S.C.R.S.I., *Evangelical Testificatio*, 29. lipnja 1971, Vol. I, paragraf 24, str. 691.

¹⁶ Postanak 3:5

¹⁷ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 654.

Ako pažljivije proučimo ove riječi, vidimo da se tu mladoj ženi nudi zamjena za brak. Zamjena koja će je učiniti vrlo posebnom, zamjena koja će je, kao i brak, uvrstiti u javnosti prihvatljivo stanje „s pravima i dužnostima“. Katolička crkva tvrdi da su redovnice „posvećene Bogu“. No, kako život u samostanu počne teći, postaje jasno da se ta mlada žena nije posvetila Bogu, već Katoličkoj crkvi, a time nije posebna apsolutno nikomu. To nam govori i kanon 701: „Legitimnim otpuštanjem, zavjeti kao i prava i obveze koje proizlaze iz redovničkog zavjetovanja se ukidaju *ipso facto*...“ Ako se osoba svojim zavjetom zaista posvetila Bogu, niti jedno ljudsko „legitimno otpuštanje“ tada ne može ukinuti te zavjete.

Bogato siromaštvo

Nakon što se redovnice zavjetuju na siromaštvo, Katolička crkva im zauzvrat obećava potpunu ekonomsku sigurnost. U tome siromaštvu redovnica ne smije ništa posjedovati, no kao član zajednice obdarena je mnogim materijalnim dobrima. Takav princip se kosi s biblijskim principom osobne odgovornosti spram posjeda, kao i s duhovnim sazrijevanjem kada se osoba mora pouzdati u Boga za svoj kruh svagdašnji.

Pitanje poslušnosti

Isus Krist je živo na svijetu, ali nije bio od svijeta. On je bio u potpunosti poslušan svomu Ocu, pa se i

od vjernika traži da budu poslušni Bogu i Njegovoj riječi: „Moje ovce poznaju glas moj“, „tko god me ljubi držat će moje Riječi.“ No, redovnički zavjeti poslušnosti su nešto sasvim drugo. Rim uči:

„Evandeoski savjet poslušnosti, prihvaćen u duhu vjere i ljubavi u nasljedovanju Krista do smrti poslušna, obvezuje na podvrgavanje volje **zakonitim poglavarima, koji su namjesnici Božji**, kad zapovijedaju prema vlastitim konstitucijama.“ – Kanon 601

Poslušnost Bogu, koju nam nalaže Biblija, katolici su pretvorili u poslušnost lokalnim poglavarima „koji su namjesnici Božji“. Gospodin Isus je osudio farizeje kada su od naroda tražili da ih se naziva „Oče“ i „Gospodaru“, jer bi to bilo idolopoklonstvo. Iako su farizeji ljude opterećivali raznim duhovnim teretima, nisu došli ni blizu nazivati se zakonitim vlastima, namjesnicima Božjim kojima se narod mora pokoravati. Nadalje, Katolička crkva tvrdi: „Redovnici su dužni držati sve propise, koje biskupsko vijeće ili konferencija zakonito donesu, obveznim za sve.“¹⁸ Rim je spreman provoditi taj standard: „Lokalni ordinarij može kaznama prisiliti redovnike na sve ono u čemu su mu podložni.“¹⁹ Takva diktatura je u suprotnosti s Biblijom i Isusovim

zapovijedima: „Za tu slobodu Krist nas je oslobodio. Prema tome budite nepokolebivi i ne dopustite da vas ponovo upregnu u jaram ropstva!“²⁰

1328. Engleskom su tutnjile riječi Johna Wycliffa, a odjekuju još i danas: „S obzirom da je Isus Krist prolio svoju krv kako bi oslobodio svoju Crkvu, ja zahtijevam njezino oslobođenje. Zahtijevam da svi napustite ove mračne zidove (samostane) unutar kojih vladaju tiranski zakoni i prihvatite jednostavan i miran život pod otvorenom nebeskom riznicom.“²¹

Nametanje lažnog ideala

Rimokatoličkom sustavu je potrebna svježja radna snaga svake godine. Redovnice su glavna okosnica katoličkih škola i bolnica, u kojima se najviše protestanata obraća na katoličanstvo. Kako bi se domogao te radne snage, Rim zaobilazi bračne zavjete zahtijevajući vjernost vlastitoj definiciji „čednosti i posvećenja“ uvodeći celibat kao imperativ.

„Život posvećen javnim prihvaćanjem evandeoskih savjeta stalan je oblik življenja kojim se vjernici **slijedeći**, po djelovanju Duha Svetoga, **prisnije** Krista, **posve posvećuju** Bogu...“ – Kanon 573 §1

¹⁸ Flannery, *More Post Conciliar Documents*, Br. 92, S.C.R.S.I. *Mutuae Relationes*, 23. travnja 1978, Vol. II, Paragraf 44. str. 235.

¹⁹ Kanon 1320.

²⁰ Galaćani 5:1

²¹ J.A. Wylie, *The History of Protestantism*, Vol. II, Druga knjiga, pogl. XXII, str. 124.

Riječ „prisnije“ ovdje daje kontrast bračnim zavjetima, što znači da smo redovničkim, posvećenim životom bliže Kristu nego što bismo to bili u braku. No, Bog nikada nije takvo što rekao. Biblija svim istinskim vjernicima upućuje riječi: „Vi ste, naprotiv izabrani rod, kraljevsko svećenstvo, sveti puk, narod određen za Božju svojinu, da razglasite slavna djela onoga koji vas pozva iz tame u svoje divno svjetlo.“²²

Celibat je dar koji je dan nekima. Vrijeme i okolnosti u kojima se osoba odluči za celibat je isključivo stvar između Boga i te osobe. „Jer ima ljudi koji su od rođenja nesposobni za ženidbu; ima takvih koje su ljudi učinili nesposobnima; a ima i takvih koji se odriču ženidbe radi kraljevstva nebeskoga. Tko može shvatiti neka shvati!“²³ Gospodin ovdje govori o ljudima koji se odriču ženidbe radi kraljevstva nebeskoga. Važno je primijetiti da Isus ovim riječima nije ustanovio neku novu instituciju. Netko s darom celibata može taj dar živjeti jedino unutar stabilnosti obitelji, koju je Gospodin ustanovio. Gospodin NIJE rekao „jer ostavit će muškarac oca i majku i pridružiti se grupi koja se zaklela na celibat i ustanovit će se novi način života.“ Gospodin Isus nije nikada ustanovio takav oblik življenja! On je poučavao da Njega uvijek stavljamo na prvo mjesto: „Tko više ljubi oca ili majku nego mene, nije me dostojan. Tko više lju-

bi sina ili kćer nego mene, nije me dostojan.“²⁴ Ono što svaki vjernik mora učiniti jest napustiti dom, roditelje, braću, ženu ili djecu radi Krista. Nitko i ništa ne smije vjerniku biti dragocjenije od Krista. Da se takav život ne odvija unutar nekoga samostana, jasno nam je iz Isusovih riječi obećanja vjernicima „...nema nikoga koji ne ostavi radi mene i radi Radosne vijesti kuću ili braću, ili sestre, ili majku, ili oca, ili djecu, ili njihove koji ne bi primio stoput toliko – iako s progonima – kuća, braće, sestara, majki, djece i njihova...“²⁵ To su blagoslovi unutar konteksta obiteljskog života.

Upravo te veze postaju dublje i bolje kada osoba sve napusti radi Krista. Riječ Božja je jasna i precizna: da je Isus predvidio postojanje nadstojnica i nadstojnika samostana, to bi spomenuo u ovome kontekstu. Bog stotruko nagrađuje vjernike upravo po onome što je i sam ustanovio - po obitelji. Ne spominje nikakav odvojeni „stabilniji oblik življenja“, kroz „posvećeni život“ ili kroz „prisnije nasljedovanje Krista“. Donijeti i provoditi takve ideje znači omalovažavati brak.

„Mistični brak“

Jedno od temeljnih shvaćanja ređenja nije samo „prisnije nasljedovanje Krista“, već i ideja o mističnom braku s Kristom. Kao primjer navodim tekst „The consecrated Life and Its Role in the Church

²² I. Petrova 2:9

²³ Matej 19:12

²⁴ Matej 10:37

²⁵ Marko 10:30

and in the World“ (Uloga posvećenog života u Crkvi i u svijetu):

„...slično ovim oblicima posvećenog života je red djevičanstva, koje, odazivajući se svetom pozivu **slijedenja Krista prisnije**, biskup posvećuje Bogu kroz odobrene liturgijske obrede; čime su **mistično vjenčane za Krista**, Sina Božjega, i posvećuju svoj život radu za Crkvu...“²⁶

Još jednom vidimo kako su riječi „prisnije slijediti“ u kontrastu s brakom, koji je On sam ustanovio u svojoj riječi. No, druga tvrdnja da je taj „red djevičanstva mistično vjenčan s Krstom“ je neistinita. Biblija nam kaže da se Gospodin raduje, kao što se mladoženja raduje zbog mladenke, zbog svake osobe koja se nanovo rodi po Duhu. Ići preko onoga što je sam Gospodin ustanovio jest grijeh. Biblija nas jasno opominje: „*Ne preko onoga što stoji pisano!*“²⁷

²⁶ The Consecrated Life: Excerpts from the *Lineamenta* for the 9th Ordinary General Assembly of the Synod of Bishops“, *Catholic International*, (Brighton, MA 02135: North American Province of the Augustinians of the Assumption) Vol. 4, No. 2. siječnja, 1993, str. 58. Engleski tekst objavila the Libreria Editrice Vaticana, Vatican City.

²⁷ I. Korinćanima 4:6

Istinski poziv

Po prirodi svi smo rođeni grešnici određeni za pakao. Spasenje dolazi jedino po Isusu Kristu. Istinski poziv koji nam Biblija upućuje jest vjerovati u Isusa Krista, jer samo po milosti kroz vjeru osoba može biti nanovo rođena u novi život u Kristu. „*Otac ljubi Sina i sve je predao njemu u ruku. Tko vjeruje u Sina, ima život vječni: a tko ne vjeruje Sinu neće vidjeti života, već gnjev Božji ostaje na njemu.*“²⁸

Redovnicama i redovnicima

Ako ste redovnica ili redovnik, živite u samostanu i shvaćate da spasenje dolazi jedino po milosti i da ovisite samo o Kristovoj pravednosti, možda razumijete zbog čega su tisuće ljudi napustile samostane u vrijeme reformacije. Možda ste vrlo dobro upoznati s katoličkim zakonom „koji zakonito istupe iz redovničke ustanove ili su iz nje zakonito otpušteni, ne mogu od nje ništa zahtijevati zbog bilo kojeg posla koji su obavljali u ustanovi.“²⁹ Unutar toga sistema čini vam se da nemate budućnosti, znate da ne možete ništa zahtijevati od te institucije, bez obzira kakav ste posao obavljali, već ste svjesni da, ako odete, suočit ćete se s negodovanjem obitelji i prijatelja. Upravo tada svjedočanstva bivših redovnica o Božjoj vjernosti postaju dragocjena. Bož-

²⁸ Ivan 3:36

²⁹ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 70² § 1.

ja ljubav je osobna, On poziva osobe jednu po jednu. On te zove po imenu i brine se za tebe. On je moćni Bog, Otac koji ti govori: „Zato iziđite između njih i odvojite se – veli Gospodin! Ne dotičite se ničega nečista, i ja ću vas primiti! Ja ću vam biti Otac, a vi ćete mi biti sinovi i kćeri, veli Gospodin, Svemogući!“³⁰

Tijekom reformacije Katarina von Bora je imala isto iskustvo, ona je proučavanjem Pisma shvatila da je zavjeti koje je položila ne obvezuju. Redovnički zavjeti su utemeljeni na lažnoj ideologiji da je takav život Bogu draži od bračnoga života, i da je Rimsku crkvu sam Bog ovlastio da prima takve zavjete. Kada jednom shvatite da to nije istina, shvatit ćete da su i ti zavjeti lažni i da ih se treba odreći pred Bogom.

Riječ Božja otvara samostanske ćelije

Vjerojatno ste svjesni prepreka, kao što su ih bile svjesne i Peggy O'Neil, Mary Ann Pakiz i Eileen Donnelly i druge bivše redovnice koje su svoja iskustva opisale u knjizi *The Truth Set Us Free; Twenty Former Nuns Tell Their Stories* (Istina će nas osloboditi: dvadeset bivših redovnica pričaju svoje priče³¹). Riječ Božja je jasna i dokazi Njegove milostive prisutnosti u životima ljudi koji su uistinu nano-

vo rođeni su neborivi. „...nipošto te neću zapustiti! Tako s pouzdanjem možemo reći: 'Gospodin je pomoćnik moj; neću se bojati. Što mi može učiniti čovjek?'“³² Istinskom vjerniku sigurnost daje Božja prisutnost, briga i zaštita. Na temelju božanskoga obećanja vjernik može obuzdati žudnje i umanjiti strahove: „...nipošto te neću zapustiti!“ Ove riječi Božje jamstvo su da će se brinuti i štiti nas, i opomena protiv neu-mjerenosti, tjeskobe i strahova.

Zaključak, riječi Carmen Da Mota

Prikupljajući svjedočanstva bivših redovnica, primio sam svjedočanstvo Carmen Da Mota. Nakon mnogo godina provedenih u samostanu u Brazilu Carmen je pronašla Gospodina. Na kraju svojeg svjedočanstva govori kako je teško redovnici napustiti samostan, ali i o tome koliko je Gospodin milostiv i vjeran i kako se brine za svaku potrebu. Govori kako je nakon odlaska iz samostana srela jednu redovnicu.

„Radila sam u kršćanskoj knjižari u koju je došla jedna redovnica. Rekla mi je kako je pročitala moju životnu priču u jednoj malenoj knjižici 'Potraga'. Priča ju je potakla da i sama napusti samostan i došla me je zamoliti da joj pomognem. Razgovarala sam s misionarom Earlom Metsom i on joj je ponudio da neko vrijeme ostane kod njega dok ne nađe

³⁰ II. Korinćanima 6:17-18

³¹ Izbor iz knjige *The Truth Set Us Free; Twenty Former Nuns Tell Their Stories* na hrvatskom jeziku možete naručiti u KC „Riječ Života“, Zagreb.

³² Hebrejima 13:5-6

gdje će živjeti. Sve sam isplanirala i pošla sam po tu redovnicu. Ne možete ni zamisliti koliko je bila nesigurna. Ruth je pristupila samostanu s dvadeset godina, a odlazila je s pedeset sedam. Tijekom trideset i sedam godina u samostanu predavala je sedam predmeta, ali živci su joj stradali. Slika koju je imala o sebi bila je krhka i psihološki gledano bila je u groznom stanju. Jedino joj je Bog mogao pomoći. Zajedno smo posjetile nekoliko crkava gdje smo ispričale svoja svjedočanstva. Nakon toga smo putovale svaka na svoju stranu i izgubile kontakt jedna s drugom. Zahvalna sam Bogu da je izbavio još jednu dušu iz tame i prenio je u svjetlost. U ovoj knjizi ste čitali o ključnim trenutcima u mojem životu i ono što je Bog učinio za mene! Ako Ga istinski tražite, isto će učiniti i za vas! Neka vam ove riječi budu utjeha: „Dođite k meni svi koji ste umorni i opterećeni i ja ću vas okrijepiti!”³³

³³ Matej 11:28

Papa posjeduje ključeve apostola Petra

Za većinu katolika papinski autoritet, koji proizlazi od Petra, glavni je temelj vjere. Za ostale, to je posljednje čemu se utječu kada sve drugo propadne. Što se tiče moga života, bila je to pretpostavka koju nisam preispitivao, sve do posljednjih godina moje svećeničke službe. Ozbiljnije sam se počeo baviti proučavanjem te teme kada je Papa Ivan Pavao II posjetio Trinidad 1985. godine. Sjećam se te glasne i raskošne ceremonije koja se odvijala na stadionu. Živo se sjećam obožavanja pape od okupljenog naroda dok je ulazio na stadion. Svi su ustali i u ritmu bubnjeva uglas vikali: „Ivane Pavle volimo te.“ Papa se zahvalno naklonio njihovom poniznom laskanju.

Već tada sam u sebi preispitivao, drži li on zaista ključeve apostola Petra. Taj dan je za mene bio vrlo bolan, kada su na kraju programa svi svećenici dobili priliku slikati se sa Papom, ja sam samo tiho otišao. Dok sam se vozio kući okupan tropskim pljuškom činilo mi se kao da je i moje misli prekrilo crni oblak. Kako taj čovjek može tvrditi da ima Petrovu silu i autoritet, kada se njegova poruka i ponašanje uvelike razlikuju od Petrove? Sjetio sam se Petrova susreta sa Kornelijem, „Dok je Petar ulazio, Kornelije mu iziđe u susret, pade mu do nogu i pokloni se. A Petar ga podigne i reče mu: Ustani! I ja sam samo čovjek!“¹

Od te večeri sam znao da moram revno početi proučavati tekst iz Matejeva evanđelja, uklesan u kamen bazilike Svetog Petra na latinskom: „Tu est Petrus.“ Želio bih podijeliti razvoj svojih razmišljanja od tada i sve do sada kada sam nastavio proučavati riječ Božju.

Papinsko prvenstvo, Petrov nasljednik, povijesni je ostatak iz lažnog Dekreta Konstantina i Izidora. No ipak, Papinstvo je bedem i temelj rimske Crkve, ponos i dika odanih katolika, jer im to omogućuje „direktnu vezu sa Isusom“. Svijet je u zadnje vrijeme, kako se čini, rasplamsao svojom ljubav spram Papinstva. Papinstvo tvrdi, protivno Pismu, povijesti i razumu, da je njihova Crkva utemeljena na samom apostolu Petru tvrdeći kako je upravo on bio prvi Rimski biskup koji je svoj autoritet predao

¹ Djela apostolska 10:25-26

svim slijedećim biskupima i Papama, to je ključni element Rimokatoličke crkve. Rimaska Crkva i službeno izjavljuje,

„Gospodin je samo Šimuna, kojemu je dao ime Petar, učinio stijenom svoje Crkve... Ta pastirska služba Petra i drugih apostola spada u temelje Crkve. Nastavljaju je biskupi pod Papinim prvenstvom.“²

Ova izjava, štoviše čitava struktura Rimokatoličke crkve temelji se na tri pretpostavke:

1. Tekst u Evanđelju po Mateju 16:16-20 znači da je Petar temelj Crkve; da je Crkva sagrađena na njemu.
2. Petar je otišao u Rim i postao prvi Rimski biskup.
3. Biskupi su Petrovi nasljednici pod Papinim prvenstvom.

Važno je spomenuti da je popis Papa koje je postavio Rim izmišljen. Crkvu u Rimu je u njezinim skromnim počecima vodilo više starješina a ne jedan biskup. Kasnije u povijesti bilo je puno pitanja i intriga oko raznih ljudi koji su tvrdili da su Petrovi nasljednici, o njima ću nešto reći na kraju ovoga poglavlja. No, glavni cilj ovoga poglavlja nije pregled papinstva već analiza gore navedenih tvrdnji, koje rimska crkva uzima za gotovo.

² Katekizam katoličke crkve, Hrvatska biskupska konferencija: Glas Koncila, (1994.) Zagreb, Paragraf 881.

1. PRETPOSTAVKA

Gospodin je Šimuna, kojemu je dao ime Petar, učinio stijenom svoje crkve tj. temeljem svoje crkve.

„Ti si Krist. Sin boga živoga! Odgovori mu Šimun Petar. Na to će mu Isus: ‘Blago tebi, Šimune, Jonin sine, jer tebi to ne objavi tijelo i krv, nego Otac moj nebeski! A ja tebi kažem: Ti si Petar – i na toj stijeni sagradit ću crkvu svoju i Vrata pakla neće je nadvoladati. Tebi ću dati ključeve kraljevstva nebeskog, pa što god svežeš na zemlji, biti će svezano i na nebesima, a što god razriješiš na zemlji, bit će razriješeno i na nebesima.’ Tada naredi učenicima da nikome ne kazuju da je on Mesija.“ – Matej 16:16-20

Štogaod da su Isusovi suvremenici smatrali da on jest ovaj tekst nam pokazuje da su njegovi učenici dobro znali tko on je, kao što je i Petar bez oklijevanja rekao. Tu Petrovi spoznaju kako je Isus Mesija (Pomazanik) i „Sin Boga živoga“ (su-vječan sa Ocem, dakle Bog) pripisuje Božjem otkrivenju. Upravo za to otkrivenje Gospodin govori da će biti kamen temeljac na kojem će On sagraditi svoju Crkvu, i to je istina. Naime posljednje riječi koje Gospodin upućuje učenicima jest zapovijed, „naredi učenicima da nikome ne kazuju da je on Mesija.“ Držati se uvjerenja da je Petar stijena nije ništa drugo doli izvrtnje jasnih Božjih riječi. Zaključak da je crkva sagrađena na čovjeku, a ne na Božjem otkrivenju da je Isus

Mesija, Sin Boga živoga, je vrijeđanje Kristove doktrine i korumpiranje Božje riječi.

Potvrdu značenja ovoga stiha Duh Sveti nam je dao u grčkome jeziku, jeziku na kojem je Novi zavjet napisan. Grčka riječ za Petra jest *petros*, to je imenica muškoga roda koja označava komad stijene veći od kamena. Nasuprot tome imamo grčku riječ za stijenu *petra*, to je imenica ženskoga roda koja znači kamena podloga, vrlo velika, čvrsta nepromjenjiva, nepokretna. Dakle, crkva je utemeljena na velikoj kamenoj podlozi, a ne na komadiću granita. Ta kamena podloga, temelj, jest Bogom dano otkrivenje. S tim otkrivenjem se podudara jasno poslanje dano Petru, koje čitamo u 19. retku.

„Tebi ću dati“ – dakle Petru osobno su dani – *„ključeve kraljevstva nebeskog.“* To proročanstvo se ispunilo kada je upravo Petar bio instrument koji je to otkrivenje otvorio Židovima *„da je Bog učinio Gospodinom i Mesijom tog Isusa“* (Djela apostolska 2:36) i poganima (Djela 10:34-44). Moć tih ključeva je vezana uz to otkrivenje o osobi Isusa Krista koje je prvo najavio Židovima, a potom i poganima. Sam apostol Petar je ispunio prvotnu namjenu. Nasljeđivanje ovog proročkog poslanja nije moguće, jer može biti samo jedno prvo otvaranje kraljevstva za Židove i pogane. Drugi dio 19. stiha tiče se odgovornosti svezivanja i razrješivanja. To je pitanje crkvene discipline, koje su dobili i drugi apostoli o tome čitamo u Mateju 18:18. Središnja tema Mateja

16:16-20 jest Isusovo božanstvo, „Sin Boga živoga“ i njegove uloge Mesije, Krista, to je stijena na kojoj je izgrađena Njegova Crkva.

Katolički apologetičari kažu da je Matejevo evanđelje pisano na Aramejskom jeziku. Tvrde da se u originalnom tekstu Mateja 16:18 riječ *Ke'pha* koristi za ime dano Šimunu sinu Joninu i ta riječ stijena na kojoj Krist obećava sagraditi svoju crkvu. Ove tvrdnje imaju nekoliko propusta, a to su, da je Novi Zavjet nadahnut i pisan Grčkim jezikom i **ne postoji tekst na Aramejskom koji bi podržavao takvo tumačenje**. Postoje prijevodi Novoga Zavjeta sa grčkog originala na Aramejski i Sirijski jezik, ali to ne može točno predstavljati navodni originalni Aramejski tekst. Aramejski tekst je samo prijevod originalnog Grčkog teksta.³

Zanemarimo li izmišljanje nepostojećeg originalnog Aramejskog teksta, Rimaska crkva je u obranu svoga argumenta uzela u obzir sličnost riječi Petar i „stijena“. Kao rezultata toga, Rim je vješto zamijenio jednu riječ drugom i time dobio stih koji glasi, „Ti si Petar i na tebi ću Petre sagraditi svoju crkvu.“ No, Gospodin je rekao „na toj stijeni“, a ne „na tebi“. „Na toj stijeni“ označava istinu koju je Petar izrekao

³ Dublji proučavanjem ove teme i njezine povijesne pozadine (uključujući i ispitivanje prijevoda Grčkog Novog Zavjeta koji su načinjeni u prvih pet stoljeća Crkve) bavi se pastor David Th. Stark na Internet stranici www.gpredding.org/petra.html

„ti si Krist Sin Boga živoga.“ Ta istina je od temeljne i životne važnosti za crkvu stoga je uistinu možemo smatrati 'stijenom'.

Tvrdnje kako je Papa Kristova zamjena su protivne zdravom razumu

Mesija Isus posjeduje potpunu, vrhovnu i opću moć. To je isključivo Njegovo pravo i tvrdnje kako netko drugi ima tu moć su smiješne i vrijedne prijezira. No ipak, Rimaska crkva se ne libi tvrditi kako upravo tu vlast ima Papa, što i službeno tvrdi ovim riječima,

„Rimski prvosvećenik po svojoj Službi kao namjesnik Kristov i pastir cijele Crkve ima nad Crkvom potpunu, vrhovnu i opću vlast koju može uvijek slobodno vršiti.“⁴

Jedino Isus Krist Sin Božji može zahtijevati potpunu ljudsku podložnost u pitanju vjere i vjerske prakse. Rimaska crkva je svome prvosvećeniku pripisala zvanje koje pripada jedino Kristu. „Potpuna, vrhovna i opća vlast“ jedino pripadaju „Sinu Boga živoga“.

Otac je dao da u Isusu Kristu Spasitelju prebiva sva punina, „punina Onoga koji ispunja sve u svima.“⁵ On je taj koji izobilno daje svojem narodu, „milost za milost“.⁶ Žudnja za moći Rimske crkve nije za-

⁴ *Katekizam katoličke crkve*, paragraf 882.

⁵ Efežanima poslanica 1:23.

⁶ Ivan 1:16

dovoljena uzurpiranjem vrhovne i opće vlasti nad čitavom crkvom, već dodatno izjavljuje kako joj je dodijeljena punina milosti i vjere, „...punina milosti i istine što je povjerena Katoličkoj Crkvi.“⁷ Tako se Rimaska crkva stavila na mjesto Krista tvrdeći da, „nema grijeha, ma kako bio težak, koji sveta Crkva ne može oprostiti.“⁸ Koliko god nam se ova izjava činila besramna i pretenciozna Rimaska crkva ide još dalje izjavljujući, „Samo rimski prvosvećenik ima pravo suditi u parnicama... 1 vrhovnim vladarima država; 2 ocima kardinalima.“⁹ Ovime se rimski prvosvećenik predstavlja kao vrhovni sudac kojem svi moraju odgovarati i jedini koji može prosuditi između dobra i zla.

Ova tvrdnja se protivi i Duhu Svetome, istinskom Kristovom namjesniku

Izjavljujući da je „Rimski prvosvećenik po svojoj Službi kao namjesnik Kristov i pastir cijele Crkve ima nad Crkvom potpunu, vrhovnu i opću vlast koju može uvijek slobodno vršiti“, Rimaska crkva je protiv Duha Svetoga. Gospodin Isus je Duhu Svetome, božanskoj osobi svetoga Trojstva, povjerio duše na čuvanje. Gospodin Isus ima svojega namjesnika, a to je Duh Sveti, „On će, kada dođe, doka-

zati svijetu zabludu s obzirom na grijeh, na pravednost i na sud.“¹⁰ Duh Sveti osuđuje grijeh, čini da grješnik shvati svoju izgubljenost i da mu je potrebna Kristova pravednost. Duh Sveti je taj koji duši mrtvoj u grijehu donosi život. To je zaista čudesno djelo milosti o kojem nam govori Pismo, „koliko je u nama koji vjerujemo izvanredno velika njegova snaga koja odgovara djelotvornosti silne moći njegove, što je pokaza u Kristu uskrisujući ga iz mrtvih.“¹¹ Takva je moć službe Kristova namjesnika, veličanstvena i važna da se vjernik mora diviti pun strahopoštovanja pred Njegovom božanskom osobom. Stoga, apsurdne i bogohulne su tvrdnje da neko ljudsko biće može biti Kristov namjesnik i obavljati takvu službu. Naime, Kristovo djelo otkupljenja i služba Duha Svetoga su izravno povezane i strašna je pogreška zamijeniti namjesničku službu Duha Svetoga s položajem ili djelom bilo kojeg čovjeka. Isus je dok je bio na zemlji vjernicima bio Gospodar, Savjetnik i Vodič i obećao je poslati Duha Svetoga, svojega zamjenika kako bi boravio među vjernicima zauvijek.¹² Taj Duh ima izravan utjecaj na živote vjernika što nam govori i Pismo, „A Gospodin je Duh. Gdje je Duh Gospodnji ondje je sloboda. A mi svi koji otkrivena lica odražujemo kao ogledalo slavu Gospodnju, preobražavamo se

⁷ Deklaracija „Dominus Iesus“, Jedincatost i jedinstvo Crkve, dio 16, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2000.

⁸ *Katolički katekizam*, paragraf 982.

⁹ *Zakonik kanonskog prava*, Glas koncila, Zagreb, 1996, kanon 1405.

¹⁰ Ivan 16:8

¹¹ Efežanima 1:19-20

¹² Ivan 14:16.

u tu istu sliku, uvijek sve slavniju, jer dolazi od Gospodina, od Duha.“¹³

Djelovanje Duha je transformirajuće, Duh mijenja vjernike u sve slavniji odraz Gospodinov dok jednoga dana ne budu savršeni u slavi s Gospodinom zauvijek. Kršćani bi stoga trebali puno više cijeniti potpunu, cjelovitu službu koju Duh Sveti čini.

U suprotnosti sa ovim veličanstvenim istinama o Duhu Svetome i njegovoj službi Vatikanske tvrdnje su strašne, „Po Božjoj uredbi Papa ima vrhovnu, potpunu, neposrednu i opću dušobrižničku vlast za dobro duša.“¹⁴ Ovakvo uvjeravanje ljudi da je Krist postavio smrtnog čovjeka da obavlja službu zamjenika na zemlji je poricanje samoga Isusa Krista.

Povijesno prenošenje ovlasti namjesnika sa Cezara na Kristova namjesnika

Ta tvrdnja, da je Papa Kristov namjesnik, je strana i u povijest papinstva je došla relativno kasno. Rimski biskup tvrdio je kako je on Cezarov namjesnik i nasljednik, istinski Cezarov nasljednik. Grad koji je nekoć bio centar moći Rimskoga carstva postao je grad u kojem je Rimski biskup vršio svoju vlast. Postupno su ga i drugi biskupi i gradovi prihvatili kao Cezarova namjesnika i nasljednika, čak

¹³ II. Korinćanima 3:17-18

¹⁴ *Katolički katekizam*, paragraf 937.

mu je i titula ostala ista, „Pontifex Maximus“. Rimski biskup također je počeo tvrditi kako je on „Apostolski namjesnik“¹⁵, znači Petrov namjesnik.¹⁶ Biskup Inocent (401-417 AD) u ranom petom stoljeću je tvrdio da je Krist Petru predao vlast i postavio ga za Rimskog biskupa. Slijedeći logiku te tvrdnje dolazi do zaključka da je Rimski biskup Petrov nasljednik i da ima pravo na Petrove privilegije i vlast. Bonifacije III koji je postao Rimskim biskupom 607. godine, sam je sebe postavio za „Univerzalnog biskupa“ tvrdeći da je namjesnik i vladar nad svim biskupima. Tek u osmom stoljeću počinje se koristiti titula „Namjesnik Sina Božjega“¹⁷ koju nalazimo u falsificiranom dokumentu „Konstantinova Donacija“.¹⁸ Iako je otkriveno da je taj dokument falsifikat Rimski biskupi su od osmoga stoljeća zadržali titulu „Kristov namjesnik“. Ta titula je Papi donosila i svjetovnu i duhovnu vlast. Pokazalo se da je lako postati ovisan o toj božanskoj moći koju ova titula nosi u sebi. „Kristov namjesnik“ ne poznaje niti jedan drugi autoritet osim vlastitog. On

¹⁵ „Vicarius principis apostolorum“ tako glasi službeni naziv na latinskom.

¹⁶ Upravo se oko toga vodi već dugogodišnja debata, jer Pismo nigdje ne spominje daje Petar ikada živo u Rimu.

¹⁷ „Vicarius Filii Dei“ službeni naziv na latinskom.

¹⁸ „Konstantinova donacija“ kaže, „...na zemlji je on (Petar) postavljen za namjesnika Sina Božjega, tako je i svaki Papa predstavnik tog istog glavnog apostola...“
www.jmgainor.homestead.com/files/PU/PF/doco.htm

je Gospodar svega i ponosno tvrdi, „Prvoj Stolici ne sudi nitko.“¹⁹

Krajnji rezultat ovakvog tumačenja riječi koje je Krist rekao Petru dovodi do stvaranja Vrhovnog svećenika koji tvrdi da ima nepogrešivo učenje i vlast nad svim bićima u duhovnoj i zemaljskoj sferi. Apostol Pavao je prorekao nastajanje takve apsurdne službe kada je rekao, „*Sin propasti, Protivnik koji 'sam sebe oholo uzdiže protiv svega' što ljudi nazivaju 'Bogom' ili drže za sveto, tako da 'sjedne u Božji hram'* pokazujući sebe kao da je 'Bog'“²⁰ umjesto „*Krista, Sina Boga živoga.*“²¹ Uistinu podignut je Pontif, sin propasti. Papinstvo izjavljuje kako su upravo oni potpuna i istinska zamjena za Krista i Njegovo djelo. Moramo prepoznati i prokazati to namještenje, kao što to čini i Duh Sveti, „*A Žena koju si vidio jest Veliki grad koji kraljuje nad kraljevima zemlje.*“²²

2. PRETPOSTAVKA

Petar je otišao u Rim i bio prvi Rimski biskup

Pismo nam ništa ne govori o Petrovom odlasku u Rim. Imamo zapise da je posjetio Samariju, Ceza-reju, Antiohiju. No, ne nalazimo da je ikada išao u Rim, što je ključna tvrdnja za održanje Rimokatoličke teorije. Možemo biti sigurni da Duh Sveti nika-

¹⁹ Zakonik kanonskog prava, kanon 1404.

²⁰ II. Solunjanima 2:3,4

²¹ Matej 16:16

²² Otkrivenje 17:18

ko ne bi ispustio tako važnu činjenicu. Apostol Pavao u svojoj poslanici Rimljanima pozdravlja mnoge u Rimskoj crkvi, no ne spominje Petra. Opet, taj isti Pavao za vrijeme svoga boravka u Rimu, kojim je tada vladao Neron, u svojim poslanicama crkva-ma i Timoteju niti jednom ne spominje Petra, iako spominje druge ljude koji su bili sa njim u gradu. Jasno je da je tvrdnja kako je Petar bio prvi Rimski biskup samo nagađanje i prijevara, i ne može biti temelj vjerovanja.

3. PRETPOSTAVKA

Rimski biskupi su Petrovi nasljednici pod Papinim primatom

Ova pretpostavka službeno glasi,

„Božja asistencija također dana nasljednicima apostola, kada naučavaju u jedinstvu s Petrovim nasljednikom, te, na osobit način, Rimskom biskupu, pastiru cijele Crkve...“²³

Pismo nam nigdje ne spominje ikakve Petrove ili nasljednike apostola. U Djelima apostolskim 1:21-22, dani su kriteriji za apostole. Ta pozicija se odnosila jedino na dvanaestoricu i Pavla, njih je na tu poziciju postavio sam Isus bez ikakve naznake nasljeđivanja. U Novome zavjetu nalazimo da su Apostoli postavljali starješine²⁴ i đakone, a ne apo-

²³ Katolički katekizam, Paragraf 892.

²⁴ Ovi termini starješina/pastor se koriste naizmjenično (Djela 20:17,28; I. Petrova 5:1-4).

stole. No, ova lažna pretpostavka od životne je važnosti za Papinstvo, to je ogroman sustav koji se temelji na pojmu apostolskog nasljeđa. No, apostolsko nasljeđe bez apostolske doktrine je prijevara. Bog nije svoju Istinu povjerio nikakvom ljudskom sistemu, jer takav je sistem sam po sebi manjkav. Vidljivo apostolsko nasljeđe kroz povijest je nemoguće, ako je samo jedna karika kriva čitav slijed nakon nje je pogrešan. Pa ipak, katolici su lansirali svoju zvijezdu papinstva temeljenu upravo na apostolskom nasljeđu.

Papinstvo zapravo potiče od Rimskoga Cara, a ne Isusa Krista. Gospodin je zapovjedio, „*Kraljevi naroda gospodare nad njima i oni koji vrše vlast nad njima hoće da se zovu dobrotvori. A, vi ne tako! Naprotiv, tko je najveći među vama, neka bude kao najmanji, a starješina poslužnik.*“²⁵ Krist je dao propise kako treba vladati njegovim kraljevstvom. Apostol Petar također je osudio svjetovne načine vlasti u crkvi, „*Ne vladajte okrutno nad dodijeljenim dijelovima Crkve, nego uvijek nastojte biti uzorom stadu!*“²⁶ Rimokatolička crkva nije nasljednica apostola Petra, već Rimskoga carstva što se vidi u provođenju totalitarne kontrole i hijerarhije.

Što su oci rane crkve rekli o tekstu Mateja 16.

Rani crkveni vođe suglasili su se, napismeno, o značenju teksta u Mateju 16. Sačuvani su spisi četrdeset i osam crkvenih vođa zajedno sa „apostolskom konstitucijom“.²⁷ William Webster je sakupio njihove spise i objavio ih pod naslovom „Patristička egzegeza ‘Stijene’ iz Mateja 16:18.“²⁸ Citiramo Teodoreta Cirkog (393-457):

„Neka nitko suludo ne pretpostavlja da je Krist išta drugo doli jedinorođeni Sin. Nemojmo zamišljati da smo mudriji od dara Duha Svetoga. Poslušajmo riječi velikoga Petra, ‘Ti si Krist Sin Boga živoga.’ Čujmo Kristovu potvrdu te ispovijesti, ‘Na toj ću stijeni sagraditi svoju crkvu i vrata pakla neće je nadvladati’. To je i Pavlu čvrst temelj za gradnju crkve. On

²⁷ Oni su bili: Augustin, Ambrozije, Ambrozijaster, Afarat, Apostolska konstitucija, Asterus, Atanzije, Bazil Veliki, Bazil Selucejski, Bede, Kasidorius, Ivan Kasijanski, Ivan Zlatousti, Petar Krizolog, Ciprijan, Ćiril Aleksandrijski, Ćiril Jeruzalemski, Didim slijepi, Epifan, Efreem Sirijski, Euzebije, Firmicus Maternus, Firmilian, Fulgentus, Gaudentius iz Brescie, Grgur Veliki, Grgur Nazijanski, Grgur Niski, Hilarion Poiterski, Ignacije, Izidor Pelusiumski, Izidor Seviljski, Jakov iz Nisbisa, Jerom, Ivan Damaščanski, Maximus Turinski, Nilus iz Ancyra, Origen, Pacian, Paladin iz Helenopolisa, Pashazije Radbertus, Pavao iz Emesa, Pavao Orosius, Paulin iz Nola, Prosper iz Aquitane, Tertulijan i Teodoret.

²⁸ www.christiantruth.com/fathersmt16.html

²⁵ Luka 22:25-26

²⁶ I. Petrova 5:3

kaže: 'Prema milosti koja mi je dana, ja sam kao mudri graditelj, postavio temelj, a drugi nadoziđuje. Ali neka svatko pazi kako nadoziđuje. Nitko naime ne može postaviti drugog temelja osim onoga koji je već postavljen, a taj je Isus Krist.' Kako onda mogu razmišljati o nekom drugom temelju, jer nije im dano da postavljaju temelj, već da grade na postojećem? Božanski pisac ovdje prepoznaje Krista kao temelj i uživa i raduje se zbog te Njegove osobine."²⁹

"Nitko ne može postaviti drugi temelj, jer temelj već postoji to je Isus Krist (I. Korinćanima 3:11). Važno je graditi na već postojećem temelju, a ne postavljati drugi. Naime, onome koji želi biti mudri graditelj nije mudro postavljati drugog temelja. Blaženi Petar također je položio taj temelj, točnije Gospodin ga je položio. Petar je rekao: 'Ti si Krist Sin Boga živoga', a Gospodin mu je odgovorio: 'Na toj ću stijeni sagraditi svoju Crkvu.' Stoga ne budete sljedbenici ljudi i ne zovite se njihovim imenom, jer Krist je temelj..."³⁰

²⁹ Ibid., Philip Schaff, *Nicene and Post-Nicene Fathers* (Nicejski i post-Nicerjski crkveni oci) (Grand Rapids: Eerdmans, 1956) Vol. III, Teodore, Poslanica Ivanu Ekonomu 146, str. 318.

³⁰ Ibid., *Commentary on I Corinthians 1,12*. (Komentar Korinćana 1,12) Citirao J. Waterworth, *A Commentary* (London: Thomas Richardson, 1871) str. 149.

"Pobožna vjera i ove Petrove riječi su 'stijena'. Kada je Gospodin upitao svoje učenike za koga ga ljudi drže, blaženi Petar odgovorio je: 'Ti si Krist, Sin Boga živoga.' Na što mu je Gospodin odgovorio: 'Ti si Petar i na toj ću stijeni sagraditi svoju crkvu i vrata paklena je neće nadvladati.'"³¹

"Njzin (crkvini) temelj je položen na svetim gorama. Božanski principi su temelj pobožnosti, a 'sveta gora' na kojoj su ti temelji položeni jesu apostoli našeg Spasitelja. O tim temeljima blaženi apostol Pavao nam govori 'nazidani na pravom temelju – na apostolima i prorocima, a zaglavni kamen je sam Krist Isus'. Nadalje kaže kako su 'Jakov, Petar i Ivan smatrani stupovima.' Nakon što je Petar božanski nadahnut ispovjedio da je Isus Sin Boga živoga, Krist mu je rekao: 'Ti si Petar i na toj ću stijeni sagraditi svoju crkvu, i vrata paklena je neće nadvladati.' Krist je također rekao: vi ste svijetlo svijetu i grad na gori se ne može sakriti'. Na tim svetim gorama Krist je postavio temelje pobožnosti..."³²

„Istražimo malo tko je taj kojeg nazivamo stijena, koji je naizgled malen, ali posta velik i prekri zemlju. Poslušajmo stoga što nam sam

³¹ Ibid., *Commentary on Canticle of Canticles II. 14*, M.P.G., Vol. 81, Col. 108.

³² Ibid., *Commentary on Psalms 86.1*, M.P.G., Vol. 80, Col. 1561.

Bog poručuje preko proroka Izaije: ‘Evo postavljam na Sion kamen odabrani, dragocjen kamen ugaoni, temeljac. Onaj koji u nj vjeruje neće propasti.’ (Izaija 28:16)... Počujmo prorokovanje i vapaj Davidov: ‘Kamen koji odbaciše graditelji postade ugaonim kamenom’ (Matej 21:42). Blaženi apostol Petar naučavajući među Židovima rekao je: ‘a kamen koji ste vi graditelji odbacili, a koji je postao ugaonim kamenom’ (Djela 4:11). Pavao nam govori: ‘nazidani na pravom temelju – na apostolima i prorocima, a zaglavni je kamen sam Krist’ (Efežanima 2:20). Na drugome mjestu kaže: ‘Nitko naime ne može postaviti drugog temelja osim onoga koji je već postavljen, a taj je Isus Krist’ (I. Korinćanima 3:11), zatim: ‘Pili su naime iz duhovne stijene koja ih je pratila, a ta stijena bijaše Krist.’ (I. Korinćanima 10:4). Dakle, i Stari zavjet i Novi zavjet nas uče da je naš Gospodin Isus Krist stijena.”³³

Zaključak

Na početku ovoga poglavlja vidjeli smo da su crkva u Rimu vodile starješine, a ne jedan biskup. Tijekom povijesti odvijalo se dosta prijevara, mnogi su tvrdili da su Petrovi nasljednici. Svi ti biskupi zapravo su dokazivali da su potomci Adama i njegova grijeha. Rimskog biskupa se nije smatralo Pe-

trovim nasljednikom sve do četvrtog stoljeća. To je prvi uveo Damasus, rimski biskup, (366-384), potom Inocent I (401-417). Biskup Leon I (440-461) tu je tvrdnju formulirao u učenje u petom stoljeću. Bilo je potrebno mnogo intriga, masovnih krivotvorenja prije negoli je taj koncept postao Rimokatolička dogma. Irski kršćani također nisu prihvaćali to učenje sve do Anglo-normanskih osvajanja 1172. godine. Istočne Pravoslavne crkve nikada nisu prihvatile tu dogmu.³⁴

Mnogi ljudi su tijekom povijesti željeli biti Petrovi nasljednici, jer su željeli moć i vlast. Ponekad su čak dvojica ili trojica konkurirali za poziciju pape. Tako su sva trojica tvrdila kako su upravo oni pravi Petrovi nasljednici proklinjući i ekskomunicirajući jedan drugoga. Sabor u Konstanci 1415. godine se bavio tim pitanjem. Povjesničar Wylie nam donosi neke detalje,

„Pošto je sve bilo pripravljeno Sabor je započeo suđenje Papi. Gradski izvjestitelj je pozvao Ivana XXII da se pojavi i izjasni o optužbama iznesenim protiv njega...Optužnica je sadržavala sedamdeset optužaba, samo pedeset ih je pročitano na javnom Vijeću, ostale nisu pročitane iz poštovanja prema

³⁴ Engleski kralj Henrik je krenuo u izvršenje uredbi Papinstva 1171. godine. Podredili su mu se nadbiskup i biskup na sinoda u Cashelu 1172. pogledajte članak ‘The legacy of the True Historical Patric’ (Nsljede istinskog povijesnog Patrika) na web stranici www.bereanbeacon.org

³³ Ibid., *Commentary on Daniel ii.34.*

Papi... Trideset i sedam svjedoka je ispitano i svi su posvjedočili o jednoj točki optužnice, kako je Ivan otrovao svojeg prethodnika Aleksandra V, što je Sabor zatajio. Optužbe su dokazane i na dvanaestom zasjedanju, 29.05.1415., Sabor je Ivanu XXIII oduzelo pontifikat i oslobodilo sve kršćane zakletve vjernosti tome papi. Zadobivši taj udarac papa Ivan je bio potišten koliko je prije bio arogantan. Priznao je pravednost kazne, žalio dan kada je postao Papa, ropski ponizno pisao je caru, ako je ikako moguće da mu se poštedi život³⁵, iako mu nitko nije niti želio oduzeti život. Slučaj druge dvojice papa bio je jednostavniji. Njih je već ranije osudio Sabor u Pisi, koji je prije Sabora u Konstanci donio izjavu o vrhovnoj vlasti Sabora u suđenjima heretičnih papa, prodavača crkvenih službi.

Angelus Corario i Grgur XII dobrovoljno su se odrekli papinstva. Petar de Lune, Benedikt XIII je svrgnut, potom su kardinali jednoglasno izabrali za Papu Otta de Colonna, koje je uzeo ime Martin V.³⁶

Dolazak na vlast, na prijestolje svetoga Petra, nije se uvijek događao biranjem, kako se obično misli. Često su pokvareni muškarci i žene intrigama

i spletkama odlučivali o nasljedniku Petrova prijestolja, o čemu nam govori povjesničar A. Miller:

„Mnogo godina papinskom krunom raspolagala je zloglasna Teodora i njezine dvije kćeri, Marocija i Teodora. Njihov zli utjecaj je bio tako velika da su na prijestolje svetoga Petra postavljale muškarce koji su bili jednako pokvareni kao i one same. Kada bi samo nabrojali njihov prijestupe i nemorale uprljali bi listove papira na kojima bi ih ispicali, i to je bilo papinsko nasljeđe. Ove su žene, uistinu, utjelovljivale starozavjetnu Izabelu, svojim utjecajem koji su imale nad papama i Rimom. No, i samo je papinstvo od svojih početaka utjelovljivalo Izabelu sa svim njenim suradnicima, korupcijom, tiranijom, idolatrijom.“³⁷

Vjerovati Kristu i vjerovati Papi su dvije nepomirljive pozicije. Ranije su neki također primijetili da papinstvo drži 'oltar' umjesto stola zajedništva (stola Gospodnjeg), 'svećenika' umjesto propovjednika, ceremonije umjesto zdrave doktrine, sakramente umjesto spasonosne milosti, tradicije umjesto Riječi Božje. To nije Crkva utemeljena na shvaćanju Isusa kao „Krista Sina Boga živoga“ već je institucija utemeljena na papinskoj vladavini. Sve što mi imamo reći jest ponoviti riječi našega Gospodina, „Zato me, Sine moj, poslušaj, i čuj riječi mojih

³⁵ Hardouin, *Acta Concil.*, tom. VIII, str. 361-362.

³⁶ J.A. Wylie, *History of Protestantism* (Povijest protestantizma) (N. Ireland: Mourne Missionary Trust, 187., 1985.) Vol., I, Knjiga 3, str. 153. Također pogledajte Hartland Publications, Vol. I, str. 424.

³⁷ Andrew Miller, *Miller's Church History* u *Books For The Ages* (Albany, OR USA: AGES Software) poglavlje 16, str. 432.

usta. Nek ti srce ne zastranjuje na njezine putove, i ne lutaj po njezinim stazama. Jer je mnoge smrtno ranila i oborila, i mnogo je onih što ih je pobila. U Podzemlje vode putovi kroz njenu kuću, dolje u odaje smrti.“³⁸ Oni ljudi ili narodi koji se podlože rimskoj crkvi i njenom papi ne poznaju niti život niti slobodu. Jedino u Gospodinu Isusu Kristu, Sinu Boga živoga nalazimo vječni život! Vjerujte u Njega, jedino Njega i „ne budite sudionici u besplodnim djelima tame, već ih radije razotkrivajte.“³⁹

Jedini vrhovni, suvereni poglavar crkve, kaže nam Pismo, je najmudriji i sveznajući Gospodin Isus Krist. Rimokatolička crkva tvrdi da je „Suvereni Pontif Ivan Pavao II“⁴⁰, ili koji drugi vladajući Papa glava Kristove crkve. Osoba ne može služiti dva gospodara, jer su Gospodnje zapovijedi u suprotnosti sa papinskim zapovijedima. Osoba ne može biti nepristrana između dva gospodara koji su međusobno nekompatibilni. Kada dođe do trenutka izbora prezreti će onoga kojem nije odan, kojeg ne ljubi. Stoga kada nam Isus Krist kaže, „Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom i svom pameti svojom!“⁴¹, a takozvani Suvereni pontif, „ne doduše pristanak vjere, ali barem vjernički posluš uma i volje treba da se iskazuje na-

uku koji o vjeri i čudoređu izriču bilo vrhovni svećenik bilo Biskupski zbor...“⁴² moramo birati koga ljubimo i pred kime drščemo.

Isus Krist umro je za iskrene vjernike. Njegov život i Njegova žrtva otkupljuju vjernika. „Sin Čovječji nije došao da mu služe, nego da on služi i da dadne život svoj kao otkup mjesto svih!“ To je bila zadovoljština koju je Svemogući Bog zahtijevao za oprostnje grijeha kako bi Njegova pravednost bila zadovoljena. Kao rezultata te zadovoljštine svatko tko istinski vjeruje u Isusa Krista oslobođen je od grijeha i Sotone. „Jer je plaća za grijeh smrt, a milosni dar Božji jest život vječni u Kristu Isusu Gospodinu našem.“ Tekst iz Mateja 16:16-20 temelj je vječnoga života, vjera u Isusa „Sina Boga živoga“ kao stijenu na kojoj je sagrađena Njegova crkva!

³⁸ Izreke 7:24-26

³⁹ Efežanima 5:11

⁴⁰ Deklaracija „Dominus Iesus“, Kršćanska sadašnjost, Zagreb, 2000.

⁴¹ Matej 22:37

⁴² Zakonik kanonskog prava, kanon 752.

Krštenje, potvrda (krizma) i bolesničko pomazanje

Kao svećenik vjerovao sam da, dijeleći sakramente, dovodim ljude Kristu. U svim župama u kojima sam služio išao bih od vrata do vrata ohrabrujući ljude da dođu u crkvu, krste djecu i kada im dođe smrtni čas, pozovu svećenika. Mislio sam da ću ljude približiti Kristu ako ih nagovorim da prime sakramente. U ovome poglavlju razmatrat ću tri sakramenta: krštenje, potvrdu i bolesničko pomazanje. Za mene je krštenje predstavljalo vrata u život vječni i uvod u sve ostale sakramente. Tinejdžerima sam propovijedao i vjerovao kako će ih sakrament potvrde učiniti snažnim i dobrim kršćanima. Kada bih dolazio na smrtnu postelju ljudima koji su živjeli grešnim životom, utjeha mi je bila što ću takvu osobu pomazati posvećenim uljem

te će se ona na taj način ipak približiti Kristu. Uvijek sam na pameti imao učenje *Katoličkog katekizma* koje glasi:

„Crkva tvrdi da su sakramenti Novoga saveza vjernicima *nužni za spasenje*. Sakramentalna milost jest milost Duha Svetoga darovana od Krista i vlastita svakom sakramentu.“¹

Upravo tako sam i ja vjerovao i naučavao. Vjerovao sam da milost Duha Svetoga proizlazi iz tih sakramenata. Stoga mi je bilo logično da kada ljudi primaju sakramente, primaju milost Duha Svetoga. U mom umu, kao i u srcima i umovima mnogih ljudi, sakramenti, Duh Sveti i Isus Krist dolaze skupa u paketu. No, stvarnost je bila drukčija. Jako me je potresalo to što bi nakon sakramenta bolesničkog pomazanja ti isti ljudi umirali proklinjući Boga. Isto mi je bilo i kada su tinejdžeri koje sam tako pomno pripremao za potvrdu završili u drogama, bludu, lopovluku i očajanju. Kada sam uvidio da djeca koju sam krstio kao bebe odrastaju i ni u čemu se ne razlikuju od svojih susjeda hindusa ili budista, zapitao sam se je li ta „sakramentalna milost“ uistinu milost Duha Svetoga. Stoga, dok se u ovome poglavlju budemo bavili razmatranjem tih sakramenata, molim za prosvjetljenje Duha Svetoga da uvidite ono za što su meni trebale godine da shvatim. Pismo nam govori kako jedino treba vjerovati u Isusa Krista i da je zamjenjivati Krista ritu-

¹ *Katekizam katoličke crkve*, paragraf 1129

alima pogubno za dušu. Kako je moguće da su ti rituali toliko traženi i atraktivni? Uz Božju pomoć pronaći ćemo odgovore na ta pitanja.

Ponovno rođenje krštenjem

Ideja da se čovjek može nanovo roditi krštenjem vrlo je privlačna. Kada bi to bila istina, kakvi to roditelji ne bi željeli da njihovo dijete bude nanovo rođeno, kao dijete Božje, kroz taj sakrament? Službeno učenje Rimokatoličke crkve o novome rođenju krštenjem glasi:

„Krštenje, vrata sakramenata, stvarni ili barem krst želje, prijeko potreban za spasenje, po kojem se ljudi oslobađaju grijeha, preporučaju za djecu Božju i neizbrisivim biljegom suobličeni Kristu pritijelovljuju Crkvi, valjano se podjeljuje samo pranjem vodom s potrebnim riječima forme“²

Kroz dvadeset jednu godinu službe krštavao sam oko trideset beba mjesečno. Uvijek sam uvjerravao majke³ i kumove da su njihova djeca sada djeca Božja. To svećenik mora izgovoriti, jer je to „pravilna formula“ riječi. Pri kraju krštenja djeteta svećenik kaže: „Ovo dijete je nanovo rođeno krštenjem. Ona/on se sada zove dijete Božje, jer ona/on

² *Zakon kanonskog prava*, Glas koncila, 1996. Kanon 849.

³ Očevi često nisu bili prisutni, a neka od te djece su bila izvanbračna.

to uistinu jest.⁴ Privlačnost toga sakramenta još je veća za odrasle. Ne samo da se obećaje novi život u Bogu već se daje i sigurnost oprostjenja **svih** grijeha. Riječi koje to jamče nalaze se u Katekizmu: „Krštenjem se opraštaju **svi** grijesi, tj. istočni grijeh i **svi osobni grijesi kao i sve kazne za grijeh**.“⁵

„Duhovno ogoljivanje“

U župama u kojima sam služio krštenje djece je bilo često, odraslih vrlo rijetko. Kao i većini svećenika najmanje mi se sviđalo krštenje djece. Sjećam se kako su se na godišnjim svećeničkim konferencijama neki svećenici „duhovno ogolili“. Oni bi otvorili svoja srca i govorili o depresiji koju bi osjećali dok su krštavali djecu. Njihova najveća žalost je bila to što su znali kako neće više vidjeti ni majku ni dijete u crkvi. Jedan svećenik je takvom jednom prilikom rekao kako je naš posao „izleći, spojiti i otpremi“, pod time je mislio da krstimo, vjenčavamo i pokapamo. Od ovo troje „izleći“ je bilo najteže! Nakon deset ili dvanaest godina služenja u župi svećenik se zapita nije li krštenje samo plakanje djeteta, malo vode na glavi, potvrda o krštenju u majčinim

⁴ *The Rites of the Catholic Church (Rituali Katoličke crkve)* Revidirano po Drugom vatikanskom ekumenskom koncilu, Study editions, 2 Vol. (Collegeville, MN: Pueblo Publishing Company, Inc., 1990) Vol. I, str. 405 Hereafter The Rites.

⁵ *Katekizam*, paragraf 1263.

rukama. Svećenik sam sebi već zvuči kao pokvarena ploča oglašavajući krštenje djece:

„...Milost spasenja kao čisti dar posve se osobito očituje u krštenju djece. Prema tome Crkva i roditelji lišili bi dijete neprocjenjive milosti da postane dijete Božje kada mu ne bi podijelili krštenje nedugo poslije rođenja.“⁶

Zapovijed Isusa Krista je da povjerujemo i krstimo se

Nasuprot izjavama Vatikana stoje riječi uskrsloga Krista koje su kristalno jasne. „*Tko bude vjerovao i pokrstio se, spasit će se: tko ne bude vjerovao, osudit će se.*“⁷ Vjera je ključ spasonosne milosti, a nevjera osuđuje. Za spasenje je potrebna vjera, a krštenje je odredba koja slijedi nakon vjere i potvrđuje ju. U prilog tomu govori i ovaj stih, a u njemu ne stoji „onaj tko se ne krsti osudit će se“, već stoji „*onaj tko ne bude vjerovao*“. Vjera je prijeko potrebna jer, iako je netko kršten, a ne vjeruje osudit će se. Grešnik je osuđen na propast zbog svoje grešne naravi i osobnoga grijeha. Nad njim je Božja pravda i ništa ne može umilostiviti Božju pravednost osim spasonosne vjere u Isusa Krista. Božjom milošću tom vjekom smo istog trenutka opravdani pred Bogom.

⁶ *Katekizam*, paragraf 1250.

⁷ Marko 16:16

Biblija nam kaže da vjera dolazi od propovijedanja, a propovijedanje biva riječju Kristovom.⁸ Apostola Pavla je njegov tamničar upitao u duhovnoj mucu: „Što mi je činiti da se spasim?“ Pavao i Sila su jasno odgovorili: „Vjeruj u Gospodina Isusa Krista pa ćeš se spasiti ti i tvoj dom.“⁹ Zatvorski čuvar i njegova obitelj su prvo čuli riječ Božju kako bi mogli biti spašeni. „Potom navijestiše [Pavao i Sila] riječ Gospodnju njemu i svim njegovim ukućanima.“¹⁰ Jasno je da je službeno učenje Vatikana o krštenju nezakonita krivotvorina istinske spasonosne vjere. Krštenje je važno zato što ga je Gospodin zapovjedio, tako nas uče apostoli. Ono je svjedočanstvo spasonosne vjere, ono je javno priznavanje završenoga Kristovog čina koje svaka duša osobno mora prihvatiti. Za spasenje je potrebna vjera, krštenje je važno, ali ne spašava samo po sebi. Riječima samog Isusa Krista: „Zaista, zaista kažem vam, tko sluša moju riječ i vjeruje onome koji me posla, ima vječni život. On ne dolazi na sud, već je prešao iz smrti u život.“¹¹

Obrazovna i medicinska privlačnost sakramenata

Žao mi je katolika jer krštenje je samo mamac za ostale katoličke povlastice. Služio sam kao svećenik

dvadeset jednu godinu i susreo sam mnoge majke koje su željele krstiti svoju djecu kako bi ona kasnije mogla ući u katolički sustav obrazovanja. Na Trinidadu nisu samo katolici donosili djecu na krštenje, već i hindusi, budisti čak i muslimani. Neki su se pretvarali da su katolici, dok su neki otvoreno rekli kako samo žele potvrdu o krštenju da bi njihova djeca mogla ići u katoličku osnovnu školu, a kasnije i na fakultet. Tim načinom, krštenjem beba, katolička crkva surađuje s katoličkim obrazovnim sustavom kako bi privukli što više obitelji u katoličke organizacije. Strategija Rima nije samo dijeliti sakramente, već sredstvo privlačenja ljudi u katolički obrazovni sistem i katoličke bolnice.

Kada je Rim primijetio da protestantizam polako nadmašuje katolicizam u Sjedinjenim Državama, njihov plan je bio namamiti ljude obrazovanjem, medicinom i sakramentima. Godine 1810. rimokatolički biskup Brute je napisao:

„Obraćanje protestanata. Obraćanje treba provoditi: izravnim poučavanjem, 2. poučavanjem među katolicima, 3. miješanim brakovima, 4. tijekom privremenog boravka u bolnicama ili drugdje na samrti...“¹²

¹² „Bishop Brute’s Report to Rome in 1836“ (Izvjestaj biskupa Brute Rimu 1836.) in *Documentary Reports on Early American Catholicism* selected and introduced by Philip Gleason, a volume in the Arno Press Collection *The American Catholic Tradition*, Jay P. Dolan, Advisory Editor (New York: Arno Press, 1978) str. 229.

⁸ Rimljanima 10:17

⁹ Djela apostolska 16:30-31

¹⁰ Djela apostolska 16:32

¹¹ Ivan 5:24

„...od američke revolucije primijetio sam veliki broj protestantskih obraćenika u Sjedinjenim Državama. Od 1810. kada sam stigao, ...naše su škole, bilo za dječake ili djevojčice, primile veliki broj protestantskih učenika. Pohađaju sve duhovne vježbe koje škola propisuje i kontinuirano čuju istu stvar. Pred tim novim spoznajama njihove predrasude se povlače. Mnogi od njih žele pristanak svojih roditelja kako bi postali katolici.“¹³

Nažalost, ovakvi planovi su bili vrlo uspješni u povećanju brojčanog stanja i moći Rima. No, takvi nebiblijski planovi u potpunoj su suprotnosti s uspostavljanjem kraljevstva Božjeg kako nas uči Pismo. Isusu Krist je rekao: „*Moje kraljevstvo ne pripada ovomu svijetu.*“¹⁴ Njegovo kraljevstvo nije politička institucija kojim upravlja politika. Ono je duhovni režim kojim upravlja istina. Sredstvo kojim Bog povećava svoje kraljevstvo jest evanđelje.

Privlačnost potvrde

Sakrament potvrde poput magneta privlači mlade i time učvršćuje katolički sistem koji se temelji na djeci. Svećenik John O'Brien objašnjava što je to potvrda i kako se podjeljuje:

„Potvrdu vrši biskup, a sastoji se od polaganja ruku i pomazanja krizmom, mješavinom

¹³ Ibid., str.229,230

¹⁴ Ivan 18:36

maslinova ulja i balzama koje je posvetio biskup na Veliki četvrtak. Biskup pomazuje uljem čelo primatelja sakramenta i izgovara riječi: „Označujem te znakom križa i potvrđujem te krizmom spasenja u ime Oca, Sina i Duha Svetoga.“

Polaganje ruku simbolizira silazak Duha Svetoga. U drevna vremena ulje su koristili atletičari i hrvači za masažu ruku i nogu i mišića kako bi bili gipkiji. Balzam štiti mrtvo tijelo od propadanja. Stoga pomazanje krizmom označava da je osoba primila snagu da se bori kao hrabri Kristov vojnik i milost kako bi sačuvala svoju vječnu dušu od propadanja. Nakon pomazanja biskup lagano puhne na obraz krizmanika da ga podsjeti kako mora biti spreman na progonstva pa čak i smrt radi vjere u Krista.“¹⁵

O učincima potvrde Rim kaže sljedeće:

„Potvrda usavršuje krsnu milost: ona je sakrament koji daje Duha Svetoga da nas dublje ukorijeni u božansko posinstvo, da nas čvršće prijatelovi Kristu, **da ukrijepi našu vezu s (katoličkom) Crkvom...**“¹⁶

¹⁵ John A. O'Brien, *The Faith of Millions: The Credentials of the Catholic Religion* (Vjera milijuna: vjerodajnice katoličke religije) (Huntington, IN: Our Sunday Visitor, Inc., 1963,1974) str. 161.

¹⁶ *Katekizam*, paragraf 1316.

„Po sakramentu potvrde krštenici **se još savršenije vežu uz Crkvu...**“¹⁷

Tijekom Velikoga tjedna biskup mora napraviti ulje, krizmu koja će se koristiti pri sakramentu potvrde. Po pravilima „biskup izlijeva balzam u ulje i miješa ga u tišini... Nakon što izgovori poziv: ‘Pomolimo se da Bog Otac svemogući blagoslovi ovo ulje kako bi oni koji budu pomazani njime bili transformirani iznutra i zadobili vječno spasenje’“¹⁸ Zatim posvećuje ulje sljedećim riječima: „Stoga, Oče, molimo te da blagosloviš ovo ulje koje si stvorio. Ispuni ga silom Duha Svetoga.“¹⁹ U pismu piše da Bog traži one koji će „slaviti u Duhu i istini“²⁰. U svjetlu Pisma jasno nam je kako je katolička tradicija traženja da Duh Sveti svojom silom ispuni neku fizičku supstancu besmislena. Gospodin Isus Krist je prije dvije tisuće godina postavio principe koji su sasvim suprotni katoličkoj tradiciji: „Duh je onaj koji oživljava, a tijelo ne vrijedi ništa. Riječi koje sam vam rekao jesu duh i život.“²¹

Naknadna istraga

Tijekom godina vodio sam dnevnik i u njega sam dosta zapisivao o potvrdi. U svome sedmogodiš-

¹⁷ Katekizam, paragraf 1285.

¹⁸ *The Rites (Rituali)*, Vol. I, str. 710.

¹⁹ *The Rites (Rituali)* „Consecratory Prayer“ (Molitva posvećenja), Vol. I str. 711.

²⁰ Ivan 4:23

²¹ Ivan 6:63

njem radu na sjeveru Trinidada započeo sam praksu dvogodišnjeg pripremanja za sakrament potvrde. Pri kraju te sedmogodišnje službe također sam organizirao naknadne sastanke s mladim krizmanicima i njihovim roditeljima da bih mogao pratiti koliko je sakrament potvrde učinkovit. Roditelji bi s djecom došli u crkvu. Zatražio bih od tih mladih ljudi da mi kažu svoja svjedočanstva, je li im se život promijenio nakon potvrde. Prvo me je iznenadio slab odziv krizmanika, a zatim koliko su roditelji bili nezainteresirani za te sastanke. Ohrabrilo me je to što je nekoliko ljudi reklo neke stvari kojima sam bio zadovoljan, no duboko u sebi sam počeo shvaćati kako kroz sve te godine službe u Pointe-a-Pierreu, Gasparillou, Claxton Bayu i Marabellai potvrda nije donijela tim ljudima ništa osim bliže povezanosti uz Crkvu.

U tih posljednjih sedam godina rada u župi Sangre Grande mlade sam za sakrament potvrde pripremao i po dvije godine, o čemu mogu posvjedočiti župljani. Kao dio pripreme za potvrdu svaka mlada osoba je trebala kupiti katoličku *Jeruzalemsku Bibliju*. Glavni dio pouka sam obavljao sam, a volonteri učitelji su poučavali male grupe. Svaka mala grupa je dobila ime po jednoj biblijskoj knjizi. Rekli smo tim mladićima i djevojkama neka proučavaju Bibliju, a naročitu pažnju neka posvete knjizi Novoga zavjeta po kojoj je nazvana njihova grupa. Otrovni dodatak koji sam im osobno dodavao

bila je katolička knjiga *Poruka spasenja* (*The Message of Salvation*). Ta knjiga nije donosila biblijsku poruku spasenja, već katoličko učenje. Primjerice, trinaesta lekcija počinje učenjem o sakramentima, naslovljeno *Krist vam dolazi kroz sakramente Katoličke crkve* (*Christ Comes to You in the Sacraments of the Catholic Church*).²² Šesnaesta lekcija nosi naslov *Kroz sakrament potvrde Krist šalje Duha Svetoga* (*Christ Sends the Holy Spirit in the Sacraments of Confirmation*), u kojem stoji:

„Duh Sveti vam dolazi kroz sakrament potvrde kako bi vas osnažio u kršćanskoj vjeri i životu. Kroz potvrdu Duh Sveti učvršćuje, osnažuje, upotpunjuje, usavršuje i ujedinjuje sve što je učinio pri krštenju. Krštenje je rađanje u život s Bogom i pripadnost Kristovoj obitelji. Potvrda kršćanskom životu donosi zrelost. Potvrda je sakrament kršćanske zrelosti.“²³

Mladima u svojoj župi sam propovijedao ova-
kvu iracionalnu mješavinu Pisma i katoličke doktrine. Biblijska poruka koju sam naviještao je većim djelom istisnuta učenjem knjige *Poruka spasenja* i poganskih rituala koje sam vršio kao svećenik pri sakramentima. Kao primjer tomu navest ću vam što knjiga kaže o sakramentu potvrde:

²² Martin Farell, *The Message of Salvation Revised Edition* 1978⁷ (Des Plaines, IL: Fare, Inc., 1968, 1978) str. 85.

²³ *Ibid.*, str. 102.

Sveta potvrda je razlog za slavlje svakoj župnoj crkvi. Crkva je prekrasno uređena, prisutno je i svećenstvo iz okolnih župa koje je došlo odati čast biskupu i sakramentu. Ozbilnost ove prigode kršćane osvještava da shvate novo stanje na koje se uzdižu i obvezu širenja vjere koje dolazi sa sakramentom potvrde.“ (str. 103.)

Vrlo je precizna i proračunata namjera Vatikana da kroz svu tu dramu i pompu oko takozvanog sakramenta potvrde širi ne biblijsku vjeru, već vjeru Katoličke crkve. Molim Boga da mnogi mladi ljudi, koje sam osobno uveo sakramentom potvrde dublje u katolicizam, „*slušaju glas Sina Božjega*“ jer „*koji ga budu poslušali živjet će.*“²⁴

Naime, Gospodin nam kaže: „*Zaista, zaista kažem vam, tko sluša moju riječ i vjeruje onomu koji me posla, ima vječni život. On ne dolazi na sud već je prešao iz smrti u život.*“²⁵

„Zapečaćeni obećanim Duhom Svetim“

Kroz sakrament potvrde namjera Rima je ljude, kako i službeno izjavljuju, „još savršenije vezati uz Crkvu.“²⁶ Do neke mjere Rim to i postiže varajući milijune ljudi. Koristiti materijalni ritual sakramenta, kao što je potvrda, koji upotpunjuje krštenje koje

²⁴ Ivan 5:25

²⁵ Ivan 5:24

²⁶ *Katekizam*, paragraf 1285.

osobi daje pečat Duha Svetoga je prijeverna tradicija u suprotnosti s Pismom. Osoba može biti prijelovljena Kristu, zapečaćena Duhom jedino kroz slušanje, razumijevanje i odgovaranje na evanđelje, tada osoba postaje istinski kršćanin. Kada osoba jednom povjeruje Bogu, zapečaćena je Duhom Svetim, o čemu nam govori i Pismo: „U njemu ste i vi, pošto ste čuli riječ istine – Radosnu vijest svoga spasenja – u njemu ste, prigrlivši vjeru, i zapečaćeni Duhom, svetim, obećanim.“²⁷ To je vrlo jednostavna istina, kao što nam i samo Pismo kaže: „Ako tko nema Kristova Duha, nije Kristov.“²⁸

Bolesnička pomast

Učenje o bolesničkoj pomasti Rimokatolička crkva donosi u svom Katekizmu, gdje kaže:

„Plodovi posebne milosti sakramenta bolesničke pomasti jesu: bolesnik se sjedinjuje s Kristovom mukom za dobro svoje i Crkve; prima potporu, mir i ohrabrenje da kršćanski podnosi tegobe, bolest i starost; prima oprostjenje grijeha, ako ga nije mogao primiti u sakramentu pokore; dobiva zdravlje, ako to koristi duhovnom spasenju; pripravlja bolesnika za prijelaz u vječni život.“²⁹

²⁷ Efežani 1:13

²⁸ Rimljanima 8:9

²⁹ Katekizam, paragraf 1532.

„**Sjedinjenje s mukom Kristovom.** Po milosti ovoga sakramenta bolesnik prima snagu i dar da se tješnje sjedini s Kristovom mukom: bolesnik na neki način biva posvećen da donosi plodove po suobličanju s otkupiteljskom Kristovom mukom. Trpljenje, posljedica istočnog grijeha, prima novi smisao: postaje **udioništvo u Kristovu spasiteljskom djelu.**“³⁰

Najtužnija sjećanja u mojoj svećeničkoj službi su povezana s bolesničkom pomasti, točnije kada sam morao biti kraj umirućih. U svoj dnevnik bih zapisivao sve takve slučajeve kroz četrnaest godina svećeničke službe – bilo ih je oko dvjestotinjak. Uvijek sam govorio tim ljudima da svoje patnje ponude Bogu zajedno s patnjama Isusa Krista jer time sudjeluju u Njegovu otkupljenju vlastite duše i duša drugih. Govorio bih im: „Pridružite svoju patnju Njegovim patnjama, vaša agonija je Njegova agonija. On nam je dao savršen primjer polaganja vlastita života za druge. Sada ti polažeš svoj život skupa s Njegovim, tvoja krv s Njegovom krvi za spasenje tvoje duše i duša drugih.“

Tako sam govorio u to vrijeme. Tijekom tih godina to je bila i moja namjera – odano ponuditi vlastite patnje za spasenje duša. Jako dobro se sjećam riječi nadbiskupa Finbara Ryana koje nam je uputio dok smo još bili mladi pripravnici. Vrlo slikovito i dramatično nam je rekao neka zamislimo Isu-

³⁰ Katekizam, paragraf 1521. Kosa slova se nalaze u originalu.

sa koji nam pruža kalež pun svoje krvi. Zatim je rekao: „U taj kalež dodavajte, kap po kap, vlastitu krv kroz vlastite patnje, pokazujući da je vaš život žrtvovan s Njegovim kako bi svijet bio spašen.“ To su me poučili nadbiskup Ryan i Katolička crkva, to sam i prenosio umirućima, na pragu vječnosti.

Tijekom svoga karizmatskoga katoličkog razdoblja tom sam učenju dodao jednu novu dimenziju, ono što sam učio od pentekostalaca. U svoj dnevnik sam zapisivao slučajeve gdje ne bih jednostavno rekao osobi da svoje patnje ponudi Bogu, već bih još dodao: „Moli neka ti Bog da vjeru da će rak biti izliječen, imaj vjere tako da te Gospodin može iscijeliti.“ Na taj način sam ljudima nabijao krivnju. Danas zahvaljujem Bogu što su svi moji grijesi oprani krvlju dragocjenog Janjeta, da mi je oprošteno što sam ljudima na samrti govorio, u svoj svojoj iskrenosti, tu poruku prokletstva. Molim Boga da, kao što je meni oprostio, upotrijebi moju prošlost i laži koje sam govorio umirućim ljudima i oslobodi ih okova rimske tradicije.

Molitva i pomazanje u Jakovljevoj poslanici

Gospodin Isus Krist svomu je narodu dao dvije odredbe. Njihova najveća važnost jest da dolaze od Njega i svjedoče za Njega. Molitva i pomazanje koje nalazimo u Jakovljevoj poslanici 5:14-16 govori nam o „*molitvi s vjerom*“. Šesnaesti redak daje

sažetak cijelog poglavlja: „*mного može molitva pravednika ako je žarka.*“ Rim je ovu preporučenu molitvu utkao u svoje sakramente koje obavlja svećenik. Time ova molitva na kraju zavarava stare, bolesne, one koji pate i umiru. Ta opaka poruka govori ljudima da mogu svoju patnju ujediniti s Kristovom, što nalazimo u 1521. paragrafu *Katekizma*.

Doktrina o „udioništvu u Kristovu djelu otkupljenja“ je krajnje izopačena, jer čovjeku daje nadu u vlastite patnje koje on može dodati Kristovu djelu. Takvo shvaćanje je laž, jer poriče Božje istine koje nalazimo u Pismu. Djelo otkupljenja pripada samo *Isusu* „*pošto je ostvario očišćenje grijeha*“³¹, „*da se čovjek opravdava vjerom bez vršenja Zakona*“³², „*to ne dolazi od vas, to je dar Božji! To ne dolazi od djela, da se tko ne bi hvalisao*“³³ „*tada nas – ne zbog pravednih djela koja smo mi učinili, već po svom milosrđu – spasi kupelju ponovnog rađanja...*“³⁴ Učiti umiruće ljude onu groznu sotonsku laž je uistinu prava gadost.

Tragično prokletstvo za umiruće

Rim tvrdi kako sakrament bolesničkog pomazanja uključuje i „*oprostenje grijeha*“. U izvođenju rituala svećenik govori: „Neka te Gospodin koji oslo-

³¹ Hebrejima 1:3

³² Rimljanima 3:28

³³ Efežanima 2:8-9

³⁴ Titu 3:5

bađa od grijeha spasi i uskrsne.“³⁵ Oproštenje grijeha dobivaju, po Božjoj milosti, oni koji vjeruju u Krista i koji svoje grijeha ispovijedaju izravno Bogu. Oproštenje grijeha nije vezano ni uz kakav ritual. Isus Krist je život i jedino Njemu pripada moć uskrsavanja bolesnih i umirućih. Jedino On mora biti predmet naše vjere. Umjesto da se pouzdaju u svećenika i njegovo pomazanje, molim se da, kada mu dođe smrtni čas, svaki katolik zna što mu je činiti: „Uprimo pogled u začetnika i završitelja vjere, u Isusa, koji namjesto određene mu radosti podnese križ ne mareći za sramotu te ‘otada sjedi s desnu’ Božjeg prijestolja.“³⁶ Od Edenskog vrta Sotona je uživao izvrtati Božje riječi. Molitva za bolesne je uistinu praksa koju treba pohvaliti i prakticirati. No, Rim je uzeo preporuku iz Jakovljeve poslanice (V. poglavlje) i pretvorio je u dramatično prokletstvo za umiruće i bolesne.

Ta varka nije samo na onima koji su svjesni što se događa, već je preporučljivo da svećenik obavi ritual i nad onima koji nisu svjesni, pa čak možda i mrtvi. Rimski crkva o tome ritualu izjavljuje:

„Sakrament pomazanja se obavlja nad bolesnicima koji, iako su izgubili svijest ili razum, koji bi kao kršćani tražili taj sakrament da su u mogućnosti koristiti se razumom.

„Kada je svećenik pozvan doći već umrloj osobi, neće izvršiti sakrament bolesničkog poma-

³⁵ *The Rites (Rituali)*, Vol. I, str. 774.

³⁶ Hebrejima 12:2

zanja... No, ako svećenik sumnja da je osoba preminula, potrebno je izvršiti sakrament koristeći ritual pod brojem 269.“³⁷

Onima koji prebivaju pod okrutnošću toga takozvanog sakramenta potrebno je Kristovo milosrđe. Neka bi istinsko evanđelje, koje je sila Božja za spasenje, našlo put u milosrđu Kristovom do starih, bolesnih i umirućih katolika, jer jedino tako mogu naći vječni život koji obećava Pismo. „*A ovo je to svjedocanstvo: Bog nam je dao život vječni, i taj je život u njegovu Sinu. Tko ima Sina, ima život; tko nema Sina Božjega, nema života.*“³⁸

Evandjelje, a ne trgovanje dušama

Roba kojom Rim i njegovi sakramentalni sustav trguju je ozbiljna stvar kao što je „*naš Bog je oganj koji proždire.*“³⁹ Glavni Kristov neprijatelj nije materijalizam i požuda, već duhovna oholost i otpad od vjere onih koji se pretvaraju da stoje umjesto Njega. Vjera počinje i završava s Kristom, a ne s ritualima neke crkve. Kada osoba povjeruje u „*Jedinorođenca od Oca – puna milosti i istine*“⁴⁰, i spozna da „*svi mi primismo od njegove punine, milost za milost.*“⁴¹

³⁷ *The Rites (Rituali)*, Vol. I, str. 781, #14&15.

³⁸ I. Ivanova 5:11-12

³⁹ Hebrejima 12:29

⁴⁰ Ivan 1:14.

⁴¹ Ivan 1:16

Učenje Katoličke crkve da su sakramenti potrebni za spasenje je nepotrebno i uvredljivo za našeg Gospodina i Životvorca. Roba kojom se trguje pri krštenju, potvrdi i bolesničkom pomazanju jesu ljudske duše.⁴² Muškarci, žene i djeca vjeruju da spasenje počinje krštenjem, a zapečaćuje se potvrdom. Ljudske duše čeznu za „svetim uljima“ na samim vratima smrti. Jednostavan čin vjere u Gospodina slave zamijenjen je prijevarnim ritualima. Sotonin plan je uvijek bio zamijeniti Krista i njegovo evanđelje ritualima: „Oni će sačuvati vanjski oblik pobožnosti iako su se odrekli njezine sile. I njih se kloni!“⁴³ Tražiti od materijalnih znakova da vam daju „sakramentalnu milost“ nazivajući je „milost Duha Svetoga“ doslovno je svetogrđe protiv svetoga Boga.

To ne samo da omalovažava osobu i djelo Duha Svetoga, također i pretpostavlja da svećenik ustaljenom automatikom razdjeljuje Njegovu moć. To trgovanje ljudskim dušama je krajnje ozbiljno, stoga je potrebno ponoviti zapovijed Gospodnju: „Zato iziđite između njih i odvojite se – veli Gospodin! Ne dotičite se ničega nečista i ja ću vas primiti! Ja ću vam biti Otac, a vi ćete mi biti sinovi i kćeri, veli Gospodin, Svemogući!“⁴⁴

Bog je obećao istinskim vjernicima da će im biti Otac, a oni će biti Njegovi sinovi i kćeri. To je naj-

veća moguća čast za čovjeka. Kako li je samo nezahvalno od onih kojima je taj privilegij objašnjen degradirati se pokušajima zamijeniti Isusa Krista i vječni život s nekim oblikom pobožnosti koji ničemu ne služi. Isus Krist je obećao: „Svaki koga mi dade Otac doći će k meni. A tko dođe k meni, sigurno ga neću izbaciti van.“⁴⁵

⁴² Otkrivenje 18:12-13

⁴³ II. Timoteju 3:5

⁴⁴ II. Korinćanima 6:17-18

⁴⁵ Ivan 6:37

Biblijska Marija i tradicija

” Ištući od Marije da moli za nas, priznajemo se ubogim grešnicima te se obraćamo ‘Majci milosrđa’, svoj svetoj.”¹

Na ovaj način katoličko učenje štuje i obožava Mariju. Katolički kalendar je kroz čitavu godinu ispunjen blagdanima njoj u čast.² Papa Ivan Pavao II. posvetio je sebe i svoj pontifikat Mariji. Njegov moto je bio „Totus

¹ *Katekizam katoličke crkve*, paragraf 2677.

² 1. siječanj; BDM Bogorodica, 11. veljača; BDM Lurdska, 25. Ožujak Navj. Gospod. Blagovijest, 13. svibanj Gospa Fatimska; 31. svibanj Pohod Blažane Djevice Marije; 8. kolovoz Gospa Snježna; 15. kolovoz Velika Gospa – uznesenje BDM, 8. prosinac Bezgrešno začće BDM. (ovu su neki od blagdana posvećeni Djevici Mariji u katoličkom kalendaru za više informacija pogledajte na www.geocities.com/imhwd_zd/Katolicki_kalendar_2006.htm ili na www.catholic-forum.com/saints/saintbvm.htm

Tuus“, skraćeno od „Totus Tuus ego sum Maria“, što na hrvatskom znači „Sav sam tvoj, Marijo“. Pred slikom Gospe Fatimske 8. listopada 2000. Ivan Pavao II. posvetio je svijet i novi milenij presvetoj Djevici Mariji.³ Marija je vrlo istaknuta u svim papinim učenjima, milijunima katolika ona je središte vjerskog života.

Svijet je oduševljen i fasciniran ukazanjima, čini se da je Marija hipnotizirala i očarala čitav svijet. Uopće nije neobično vidjeti Marijinu sliku na naslovnicama časopisa (kao što su Life, Time, Newsweek). Upravo ona postaje zajednička točka katoličke crkve i muslimana. Poznati nadbiskup Fulton Sheen izjavio je:

„Čvrsto smo uvjereni da neki nepotrebno strahuju zbog muslimana, vjerujemo da će se muslimani s vremenom obratiti na kršćanstvo – i to na način na koji naši misionari ne mogu ni zamisliti. Vjerujemo da se to neće dogoditi izravnim poučavanjem o kršćanstvu, već kroz poziv muslimanima na štovanje Majke Božje.“⁴

³ „Vrhunac svečanosti Velikog jubileja je bilo slavljenje nedjeljne mise koju je vodio Papa i biskupi na Trgu svetoga Petra, 8. listopada. Desetci tisuća vjernika se okupilo na misi koja je završila činom posvete Presvetoj Djevici Mariji.“ *L'Osservatore Romano*, (Tjedno izdanje na engleskom jeziku, 11. listopada 2000.)

⁴ www.oloswestriver.org/mary_koran.htm Pristupljeno 20.3.2003.

Pravo Tijelo Kristovo treba zabrinuti ekumenizam papinstva i islama. Ne sumnjamo da će ukazanja igrati veliku ulogu u ujedinjavanju katolicizma i islama.

Nadalje, kao što je i kardinal Ratzinger (sadašnji papa Bendikt XVI.) prije nekoga vremena spomenuo, ukazanja su postala sve češća.

„Kardinal Joseph Ratzinger, prefekt Kongregacije za nauk vjere, 1984. rekao je: 'jedan je od znakova našeg vremena da glasovi o Marijinim ukazanjima dolaze s raznih strana svijeta...' To je, između ostaloga, rekao komentirajući sve više izvješća o ukazanjima Blažene Djevice Marije, koja se ukazuje raznim osobama na različitim dijelovima svijeta u raznim političkim sustavima.“⁵

Na još jednoj, tipično katoličkoj, internetskoj stranici nalazimo: „U prošlom stoljeću pojavila su se brojna svjedočanstva o Marijinim ukazanjima. Sam Isus ukazao se tek nekolicini vidjelaca. Neka od tih ukazanja su dobila i blagoslov Rimokatoličke crkve.“⁶ Donosim vam i djeličak onoga što se događa u Međugorju:

„Od kada su počela ukazanja 1981. milijuni ljudi svih vjera sa svih strana svijeta dolaze u Međugorje, odakle odlaze ojačani duhovno i

⁵ members.aol.com/bjw1106/marian1b.htm Pristupljeno 20.3.2003.

⁶ www.aparitions.org 20.3.2003.

tjelesno. Tu su dolazili i nevjernici, koji bi se obratili, i fizički i mentalno oboljeli ljudi koji bi ozdravljali... Šestero mladih ljudi, Ivan, Jakov, Marija, Mirjana, Vicka i Ivanka i dalje prima Gospine poruke. Tih šestero mladih ljudi, vidjelaca, imaju ukazanja Blažene Djevice od 24. lipnja 1981. godine. Osim poruka koje im Gospa (skraćeno od Gospodarica) govori otkrit će im deset 'tajni' ili događaja koji će se zbiti u budućnosti... Do sada su vidioci otkrili samo jednu tajnu. Gospa je obećala ostaviti nadnaravni, vidljivi znak na planini na kojoj se prvo ukazala... Kada svih šest vidjelaca otkrije svih deset tajni, Gospa će im se prestati ukazivati svakodnevno. Marija, Vicka i Ivan primili su devet tajni, Gospa im se ukazuje svakoga dana u 17:40 u ljetnom razdoblju, u 16:40 u zimskom, gdje god da se nalaze. Mirjana, Jakov i Ivanka primili su svih deset tajni i Gospa im se ukazuje jednom na godinu, što će činiti do kraja njihovih života."⁷

Štovanje katoličke Marije je zaista uzelo maha. No, vratimo se na službeno katoličko učenje o Mariji.

Za katolike Marija je jednako važna kao i Isus i Duh Sveti

Unatoč biblijskoj istini „Jahve mi je ime svoje slave drugom ne dam“⁸, Katolička crkva izjednačuje, povlači paralele između Marije i Isusa i Marije i Duha Svetoga. Katolička crkva tvrdi kako se Isusove osobine mogu primijeniti i na Mariju. Ove dvije tablice pokazuju katoličko viđenje Marije i njezine uloge kao jednake Isusu i Duhu Svetomu.

	Biblijske istine	Rimokatoličko učenje
1.	Kristova jedinstvena bezgrešnost	Marija je bezgrešno začeta
2.	Milosti i spasenje dolaze jedino po Kristu	Marija ima udjela u milosti i spasenju
3.	Krist je uzašao na nebo, on je Kralj Kraljeva	Marija je uznesena na nebo, ona je Kraljica neba
4.	Isus Krist je jedini posrednik	Marija je posrednica
5.	Duh Sveti je vjernicima pomoćnik i zagovornik	Marija je pomoćnica i zagovornica
6.	Krist, Otac i Duh Sveti jest Sveti Bog	Marija je sva sveta

PRVA PARALELA

Katolička crkva tvrdi kako je Marija bezgrešna kao i Gospodin. Katolička dogma o pitanju Marijina bezgrešnoga začeca glasi:

⁷ www.medjugorje.org 3/20/2003..

⁸ Izaija 42:8.

„Tijekom vjekova Crkva je postala svjesna da je Marija, ispunjena Božjom milošću, bila otkupljena već od svoga začeća. Tako dogma o bezgrešnom začeću, proglašena od pape Pija IX. 1854. godine, izjavljuje: Preblašena Djevičica Marija u prvom trenutku svoga začeća jedinstvenom je milošću i povlasticom svemogućega Boga, u predviđanju zasluga Isusa Krista Spasitelja ljudskog roda, bila očuvana od svake ljage istočnoga grijeha.“ – *Katekizam*, paragraf 491

„...milošću Božjom Marija je cijelog svog života ostala čista od svakog osobnog grijeha“ – *Katekizam*, paragraf 493.

Ideja Marijina bezgrešnog začeća je potpuno nebiblijska. Taj termin, kako ga koristi Rimsk crkva, nije vezan uz Isusovo djevičansko rođenje, već se odnosi na začeće Marijino u utrobi njezine majke. Ideja Marijina bezgrešnog začeća temelji se na izjavi kako su je Bog i Isus sačuvali od istočnog i svakog osobnoga grijeha.

No, Pismo nam govori „*jer su svi sagriješili i lišeni su Božje slave*“⁹, što se odnosi na sve ljude pa tako i na Mariju. Biblija nam govori da je Marija spašena grešnica. Josip i Marija su došli u Jeruzalem da „*dadnu za žrtvu, kako je rečeno u Zakonu Gospodnjem, 'par grlica ili dva golubića'*.“¹⁰ To je bilo u skladu sa

Zakonom Gospodnjim.¹¹ Marija nas svojim primjerom uči da zahvaljujemo Gospodinu za njegovu milost i da priznamo da smo grešnici, spašeni isključivo Njegovom milošću. Daljnji dokazi da je Marija shvaćala da je grešna jest i njezina pjesma u kojoj govori: „*Slavi duša moja Gospodina; duh moj kliče od radosti u Bogu Spasitelju mome...*“¹² Ona Boga naziva svojim Spasiteljem, jer on je taj koji spašava ljude od grijeha. Čak je i Isusova majka trebala Spasitelja, što ona sama i potvrđuje ovim riječima.

Navodno trajno Marijino djevičanstvo

Ova dogma je također dio rimokatoličkog mita. To je još jedan korak u stavljanju Marije u istu razinu s Isusom Kristom. Ta doktrina izjavljuje kako je Marija bila djevičica prije rođenja Isusa, za vrijeme rađanja i nakon rođenja. Rim službeno tvrdi sljedeće:

„Produbljenje vjere u djevičansko materinstvo dovelo je Crkvu da ispovjedi stvarno i trajno Marijino djevičanstvo i u porodu utjelovljenoga Sina Božjega. Doista rođenje Krista 'nije njezinu djevičansku netaknutost umanjilo nego posvetilo'. Crkveno bogoslužje slavi Mariju kao 'Aeiparthenos', 'vazda Djevicu'“¹³

¹¹ Levitski zakonik 12.8.

¹² Luka 1:46.

¹³ *Katekizam*, paragraf 499.

⁹ Rimaljnima 3:23.

¹⁰ Luka 2:24.

Marijino djevičanstvo prije nego li je rodila Isusa važna je biblijska doktrina i važan dio biblijske vjere, no Pismo nam ne govori ništa o Marijinu trajnom djevičanstvu, već upravo suprotno. Sveto pismo na brak gleda kao na nešto časno. Pismo nas uči: „Njegova majka Marija bijaše zaručena s Josipom. Ali prije nego se zajedno nastaniše, pokaza se da je začela po Duhu Svetom.“¹⁴ U ovome biblijskom retku ima naznaka da su se Josip i Marija nakon određenog vremena „nastanili zajedno“. Dalje nam Pismo govori: „Josip ustade od sna i učini, kao što mu je bio zapovjedio anđeo Gospodnji. On uze k sebi ženu svoju. Ali je ne spoznade, dok ne rodi sina svojega, prvorođenca. I dade mu ime ISUS.“¹⁵

Ovi reci nam govore da je Marija živjela s Josipom kao djeвица dok nije rodila Isusa. Josip nije s njom imao spolni odnos prije Isusova rođenja. Riječi „dok“ i „prvorođenca“ ne govore izravno o tome što se događalo nakon Isusova rođenja. No svatko može naslutiti da se nakon rođenja odvijao normalan bračni život, osim ako želite braniti doktrinu Marijina trajnog djevičanstva. Duh Sveti nam u Matejevu evanđelju ne daje nasluti takvo što.

Navodno zavjetovanje na djevičanstvo

Toma Akvinski, vodeći autoritet u Rimskoj crkvi, postavlja pitanje: „Je li se Majka Božja zavjetova-

la na djevičanstvo?“ Na to pitanje odgovara: „Kristova majka se nije zavjetovala na djevičanstvo dok se nije zaručila za Josipa. Nakon zaruka su se oboje zavjetovali na djevičanstvo.“¹⁶ Jednako tako se i današnji katolički apologetičari, kako bi opravdali svoje učenje o Mariji, drže te tradicije. Vjeruju da je Marija poštovala svoj zavjet djevičanstva i nije više imala djece. Što je apsolutno apsurdno. Taj **navodni zavjet** djevičanstva Marije i Josipa je u suprotnosti s božanskom svrhom braka. Brak je, kako ga je Bog ustanovio, zamišljen tako da muškarac i žena postanu „jedno tijelo“¹⁷ Kada se brak konzumira, što je fizičko prijanjanje, par je odgovoran da se jedno drugomu seksualno ne uskraćuju. Bog je to tako uredio kako bi njihova tijela ostala posvećena i časna. Ako se par pak želi suzdržavati od spolnih odnosa, to mora biti privremen, obostran dogovor.¹⁸

¹⁶ Summa Theologica, Third Part q 28. article 4 Reply to Objection, www.newadvent.org/summa/402804.htm 3/20/2003.

¹⁷ „Zar niste čitali da ih je Stvoritelj, kada ih u početku stvorio, 'stvorio muško i žensko', i da je rekao: Zato će čovjek ostaviti oca i majku te će prionuti uz ženu svoju pa će oboje biti jedno tijelo?“ - Matej 19:4-5

¹⁸ „Jedno se drugome nemojte uskraćivati, osim možda po dogovoru, za neko vrijeme, da se posvetite molitvi; zatim se opet sastajte, da vas ne bi sotona zbog vaše slabosti u izdržljivosti uveo u napast.“ - I. Korinćanima 7:5

¹⁴ Matej 1:18.

¹⁵ Matej 1:24-25, Biblija u prijevodu dr. Ivana Šarića

Da se Josip obvezao na djevičanstvo, prekršio bi zapovijed koju mu je Bog uputio, „Josipe, sine Davidov, ne moj se bojati kući dovesti ženu svoju Mariju...“¹⁹

Josip je učinio upravo ono što mu je Duh Sveti naredio da učini, o čemu čitamo u Pismu: „Ali je ne spoznade, dok ne rodi sina svojega, prvorođenca...“ Josipu i svim muževima na svijetu Gospodin jasno zapovijeda: „Neka je blagoslovljen izvor tvoj i raduj se sa ženom svoje mladosti: neka ti je kao mila košuta i ljupka gazela, neka te grudi njene opajaju u svako doba, njezina ljubav zatravljuje bez prestanka!“²⁰ Da su se Josip i Marija zavjetovali na djevičanstvo u braku, izravno bi se ogriješili o Božje zapovijedi. Zagovornike teorije o takvom zavjetu Josipa i Marije molimo da nam pokažu gdje se u Bibliji spominje taj zavjet!?

Marijin brak i Isusova braća i sestre

Trajno djevičanstvo koje katolička crkva pripisuje Mariji nije u skladu s Biblijom. Na nekoliko mjesta u Novome zavjetu spominju se Isusova braća i sestre. Jedan takav primjer nalazimo u Markovu evanđelju: „Zar nije ovo tesar, sin Marijin, a brat Jakovljevi, Josipovi, Judini i Šimunovi? Zar mu se sestre ne nalaze ovdje među nama?“²¹ U Matejevu evanđelju nalazimo još jedan takav primjer: „Zar on nije tesarov sin? Zar mu se majka ne zove Marija, a braća njegova

va Jakov, Josip, Šimun i Juda? Zar se njegove sestre ne nalaze među nama?“²²

Iz toga teksta, kao i iz ostalih, jasno vidimo da je Isus imao braću i sestre. Duh Sveti, autor čitave Biblije, iskoristio je precizan grčki jezik koji koristi različite riječi za brata „adelphos“ (doslovnog značenja ‘a’- iz, od i ‘delphos’ maternica) i rođaka „anepsios“, što može značiti rođak ili sestrin sin. Isto tako i Pavao, nadahnut Duhom Svetim, naziva Jakova „Gospodinovim bratom“.²³ Riječ koja se ovdje koristi je „adelphos“ – brat, a ne „anepsios“ – rođak. Također se i u Evanđelju po Marku Duh Sveti pobrinuo da precizno upotrijebi riječ brat: „Zar nije ovo tesar, sin Marijin, a brat (adelphos) Jakovljevi.“

Istina je da se povremeno riječ „adelphos“ u Novome zavjetu koristila u opisivanju šire zajednice vjernika i učenika, no ako obratimo pažnju na kontekst ovih redaka iz Mateja i Marka, vrlo se jasno vidi značenje riječi „adelphos“. Isto tako izraz „braća i sestre“ ne mogu u ovome slučaju, što je opet vidljivo iz konteksta, označavati zajednicu vjernika. Također je isključeno značenje „rođak“, jer se za taj odnos unutar obitelji koristi riječ „anepsioi“. Duh Sveti nam jasno daje do znanja da je Isus imao braću i sestre. U Ivanovu evanđelju pisac, nadahnut Duhom Svetim, pravi jasnu razliku između braće i

¹⁹ Matej 1:20

²⁰ Izreke 5:18:19

²¹ Marko 6:3

²² Matej 13:55-56

²³ Galaćanima 1:19

učenika: „...*siđe Isus s majkom svojom, s braćom i učenicima....*“²⁴

U očajničkom pokušaju održanja tradicije Marijina trajnog djevičanstva, Rimokatolička crkva kaže da se izraz „Isusova braća i sestre“ odnose na neku drugu Mariju. To izjavljuje sljedećim riječima:

„Na to se katkad primjećuje da Sveto pismo govori o Isusovoj braći i sestrama. Crkva je uvijek držala da ti navodi ne naznačuju drugu djecu Djevice Marije: Jakov i Josip, ‘Isusova braća’ (Mt 13,55), sinovi su Marije, Kristove učenice, koja je označena posebno kao ‘druga Marija’ (Mt 28,1). Riječ je o najbližim Isusovim rođacima, prema izražavanju uobičajenom u Starom zavjetu.“²⁵

Druga Marija? Čemu izvrtanje Pisma? Ovaj paragraf Katekizma nema nikakva veze s tekstem iz Mateja, koji govori o Isusovoj fizičkoj majci i njegovoj fizičkoj polubraći i polusestrama. Negiranje tih činjenica potrebno je Katoličkoj crkvi u propagiranju Marije kao polubožanskog bića, koja je iznad normalnih bračnih odnosa sa svojim mužem Josipom. Na temelju toga je Marija postavljena kao uzor celibata redovnicama i svećenicima. Ta tradicija Marijina trajnoga djevičanstva izmišljena je da bi se Marija predstavila kao božanstvo i kako bi se idealizirao celibat kao sredstvo ulaska u više sfe-

re pobožnosti i pristupa k Bogu. „Odluka Blažene Djevice da se u potpunosti posveti Bogu svojim djevičanstvom je bio početak i nadahnuće posvećenog djevičanstva u Crkvi.“²⁶

Pravi Marijin blagoslov

Mariju, kakvom je Biblija prikazuje, zaista sve generacije trebaju nazivati blaženom među ženama – no Marija nije iznad ostalih žena i muškaraca i nikako nije jednaka Kristu. Marijina blaženost je demonstracija božanske naklonosti prema njoj, to se naročito vidi u pozivu da bude Isusova majka. Proroštvo je najavilo da će Spasitelj doći iz kuće Davidove, a Marija je bila potomak te kuće – Bog ju je svojom suverenosti odabrao. Riječ Božja nam kaže da je ona, pobožna djevojka, začela kao djevica i rodila Isusa. Nakon Isusova rođenja je iz poslušnosti Riječi Božjoj (koja je i nama ostavljena u evanđeljima) bila Josipu žena i majka svojoj djeci.

Marija nije bila spašena vlastitom pravednošću, ni nekom pri rođenju danom joj milosti koja ju je sačuvala od svakoga grijeha, ni zavjetovanjem na djevičanstvo u braku.

Marija je uistinu blagoslovljena među ženama jer je i ona bila grešnica koja je spašena po vjeri milošću Božjom!

²⁴ Ivan 2:12

²⁵ *Katekizam katoličke crkve*, paragraf 500.

²⁶ www.miraclerosarymission.org/960821.htm 20.03.2003..

DRUGA PARALELA

Biblija nam govori da je Gospodin Isus dovršio djelo otkupljenja. Milost i spasenje se nalaze jedino u Kristu. U katoličkoj tradiciji Marija također ima udjela u milosti i spasenju. Službeno učenje glasi:

„Njezina uloga, međutim, u odnosu prema Crkvi i cijelom čovječanstvu seže još dalje. Na sasvim je osobit način sudjelovala u Spasiteljevu djelu poslušnošću, vjerom, ufanjem i žarkom ljubavlju, da obnovi vrhunaravni život duša. Radi toga nam je postala Majkom u redu milosti.“²⁷

Punina milosti i istina isključivo su Kristovo pravo

Spasenje koje je prikaz Božje ljubavi i milosti ne dolaze nam po majci, već po djelu velikoga svećenika Isusa Krista. Milost je karakteristika Njegove božanske Osobe. Biblija tu jedinstvenu osobinu pripisuje jedino Isusu Kristu. „I Riječ je Tijelom postala i nastanila se među nama. I mi smo promatrali slavu njegovu, slavu koju ima kao Jedinorođenac od Oca – pun milosti i istine.“²⁸ Sve što se zbilo prije Njega bila je slika, ukazivanje na Isusa. Sve što se zbilo nakon također ukazuje, upućuje na Njega. Apostol Ivan naviješta: „...a po Isusu Kristu dođe milost i istina.“²⁹

²⁷ Katekizam katoličke crkve, paragraf 968.

²⁸ Ivan 1:14

²⁹ Ivan 1:17

„Uistinu svi mi primismo od njegove punine: milost za milost.“³⁰

Svemogući Bog prihvaća istinske vjernike po Kristovoj milosti. Volja Očeva je bila da sva punina milosti prebiva u Kristu. U rečenici „Riječ je tijelom postala“ nalazi se izobilje milosti. On je svomu narodu izvor milosti, u Njemu je punina pravednosti i svake izvrsnosti. Ocu se svidjelo da u Isusu, Spasitelju prebiva sva punina „punina Onoga koji ispunja sve u svima.“³¹

On svome narodu daje izobilno, „milost za milost“ (Iv. 1:16). Izjava da nam je Marija „postala Majkom u redu milosti“ jest bahatost spram djela i osobe Isusa Krista, jer implicira da je za djelovanje njegove milosti bila potrebna majka. Takvu „milost“ Krist, ako nije potpuno njegova, ne može slobodno dati ni posjedovati.

Uzdizanje Marije jer ona, navodno, spašava

Katolička crkva i dalje uzdiže Mariju i tvrdi kako ona ima svoje mjesto u spasonosnoj milosti, i izjavljuje:

„Marijino materinstvo u ekonomiji milosti traje neprekidno od časa pristanka, što ga je po vjeri dala kod navještenja i nepokolebljivo održala pod križem, sve do trajnog pro-

³⁰ Ivan 1:16

³¹ Efežanima 1:23

slavljenja svih odabranih. Jer, nakon uznese-
nja na nebo nije napustila tu spasonosnu ulogu,
nego nam mnogostrukim svojim zagovorom i
dalje pribavlja milost vječnog spasenja...
zato se Blažena Djevica u Crkvi zaziva ime-
nom Odvjetnica, Pomoćnica, Pomagateljica,
Posrednica."³²

„...Kako kaže sveti Irinej, ‘posluhom posta-
de uzrokom spasenja za sebe i sav ljudski
rod.’“³³

Tvrdnje da nam je Marija „postala majkom u
redu milosti“ i da ima „spasonosnu ulogu“ kojom
nam „pribavlja milost vječnoga spasenja“, bogohulne
su, jer samo je Isus Krist pun milosti i istine.
Te tvrdnje vrijeđaju i Mariju kakvu nam Biblija opi-
suje. Navedeni Irenejev citat je bogohulan u tvrdnji
da Marija „postade uzrokom spasenja za sebe i sav
ljudski rod.“ Naime, iz toga se dade zaključiti da je
njezina volja utjecala na Boga s čime je ona spasila
svoju dušu i duše ljudskoga roda. Ta izjava tako-
đer pokazuje nepoštivanje Božje ljubavi koja je je-
dini pravi uzrok spasenja duša. Biblija nas uči da je
spasenje božanska inicijativa: „*Da, Bog je tako ljubio
svijet da je dao svog jedinorođenog Sina da ne pogine ni
jedan koji u nj vjeruje, već da ima život vječni.*“³⁴ Biblija
nas uči o Bogu, On je: „*Bog milosrdan i milostiv, spor*

na srdžbu, bogat ljubavlju i vjernošću...“,³⁵ i „*Jahve je
spor na srdžbu, a bogat milosrđem.*“³⁶ Upućivati lju-
de na Mariju u nadi da će njezini zagovori utjecati
na Boga jest izdaja Isusa Krista koji je jedina nada
za spasenje duša. Jedino Bogu pripada slava jer On
nam je jedina nada za spasenje, sve ostalo je uskra-
ćivanje Bogu slave koja mu pripada.³⁷

TREĆA PARALELA

Biblija nam kaže da je Isus uzašao na nebo i On
je Kralj Kraljeva. Katolička crkva tvrdi da je Marija
također uznesena na nebo i sada je Kraljica nad svi-
me. Službeno učenje glasi:

„‘Napokon Bezgrešna Djevica, sačuvana či-
sta od svake ljage istočnoga grijeha, ispuniv-
ši tijek zemaljskog života, bila je dušom i tije-
lom uznesena u nebesku slavu, i od Gosподi-
na uzvišena kao kraljica svemira, da bude što
sličnija svojem Sinu, gospodaru i pobjedni-
ku nad grijehom i smrću’. Uznesenje Blažene
Djevice posebno je sudioništvo u Uskrsnuću
njezina Sina i anticipacija uskrsnuća drugih
kršćana:

‘U porodu si, Bogorodice, sačuvala djevičan-
stvo, a po smrti nisi ostavila svijet. Preselila si

³² Katekizam katoličke crkve, paragraf 969.

³³ Katekizam katoličke crkve, paragraf 494.

³⁴ Ivan 3:16

³⁵ Izlazak 24:6

³⁶ Brojevi 14:18; Psalam 86:15, 103:8, 111:4, 103:7 itd.

³⁷ Psalam 42:6, 61:3, Izaija 45:22, Mihej 7:7

se k Životu, jer si Majka Života, i svojim molitvama izbavljaš od smrti naše duše.”³⁸

Biblijski odgovor

Rimokatolička doktrina o Marijinu uznesenju kaže da je, ubrzo nakon smrti ili da nije uopće umrla, dušom i tijelom bila uznesena na nebo. To vjeronje je postalo dogma 1950. godine, i poricati tu doktrinu, kaže Rim, smrtni je grijeh. Ta dogma je zaista apsurdna, jer o tome Biblija nigdje ne govori, nema spomena te dogme čak ni u ranoj tradiciji. Katolički teolog Ludwig Ott to i priznaje: „Ideja o Marijinu uznesenju pojavljuje se u petom i šestom stoljeću u tzv. pričama o prelasku (Transitus Mariae). Iako su te priče apokrifne, ipak su određena svjedočanstva vjere ljudi toga doba u kojem su nastale. Prvi crkveni autor koji je govorio o Marijinu uznesenju vezano za apokrifne priče o prelasku Blažene Djevice Marije je bio sveti Grgur Tourski (594.).”³⁹ Rimska crkva je prihvatila učenja koja svoje porijeklo vuku iz heretičkih spisa, koje je rana crkva osudila.

U službenome učenju o molitvama Mariju se proglašava „Kraljicom svemira“. Među najpopularnijim katoličkim molitvama je „Zdravo, kraljice“, koja počinje: „Zdravo, Kraljice, majko milosrđa, ži-

vote, slasti i ufanje naše, zdravo.“ Tim riječima ljudi svoje živote i nade stavljaju u ruke Kraljici neba. U Litanijama lauretanskim Rimska crkva Mariju naziva: „Kraljice anđela, Kraljice patrijarha, Kraljice proroka, Kraljice apostola, Kraljice mučenika, Kraljice ispovjednika, Kraljice djevice, Kraljice svih svetih, Kraljice bez grijeha istočnog začeta, Kraljice na nebo uznesena, Kraljice svete krunice, Kraljice obitelji, Kraljice mira.”⁴⁰

To je vrlo slično onome što su Izraelci učinili u starozavjetno vrijeme, o čemu nam piše prorok Jeremija: „*Djeca kupe drva, oci prave vatru, žene mijese tijesto da ispeku kolače 'kraljici neba' i lijevaju ljevani-ce tuđim bogovima da me pogrde.*”⁴¹ Štovanje kraljice neba također podsjeća na drevne Feničane koji su mjesec nazivali Aštarta ili Aštarot, na ženu Baalovu i Kraljicu neba, i Babilonci su također štovali Kraljicu neba.

U biblijskoj knjizi Otkrivenja, poglavlje 5. i 6., imamo opis neba. Bog sjedi na tronu okružen s dvadeset i četiri starješine i četiri bića. Janje, Gospodin Isus Krist, sjedi na tronu. Stotine anđela okružuju tron pjevajući Bogu hvale. U tom opisu neba nigdje ne nalazimo Kraljicu neba jer bi to bila uvreda Boga. Mi moramo slaviti jedino Boga: „*Obratite se k meni da se spasite svi krajevi zemlje, jer ja sam Bog i*

³⁸ Katekizam katoličke crkve, paragraf 966.

³⁹ Ludwig Ott, *Fundamentals of Catholic Dogma* (Temelji katoličke dogme) (Rockford: tan, 1974.) str. 209-210.

⁴⁰ www.webdesk.com/catholic/prayers/litany-of-the-blessed-virgin-mary.html 01.02.2002.

⁴¹ Jeremija 7:18

nema drugoga!“⁴² Oni koji štiju Kraljicu neba i navode druge da je štiju „pit će vino Božje srdžbe koje stoji natočeno, čisto u čaši njegova gnjeva.“⁴³

ČETVRTA PARALELA

Katolička crkva, pokraj svih već spomenutih stvari, Mariju predstavlja kao posrednicu izjednačavajući je s Kristom kao jedinim Posrednikom. Službeno učenje Vatikana glasi:

„...zato se Blažena Djevica u Crkvi zaziva imenom Odvjetnica, Pomoćnica, Pomagateljica, Posrednica.“⁴⁴

Ta ideja je detaljnije razvijena na II. vatikanskom koncilu: koncilijarni i postkoncilijarni dokumenti:

„Ponavljajući riječi apostola, nema do jednog posrednika, ‘jedan je Bog – posrednik između Boga i ljudi: čovjek Krist Isus koji dade samog sebe kao otkup mjesto sviju.’ (I. Timoteju 2:5-6). No, Marijina uloga majke svih ljudi ni na koji način ne zasjenjuje ili umanjuje jedinstvenost posredništva Isusa Krista, već pokazuje njegovu moć. No, Marijin koristan utjecaj na ljude ne potječe iz kakve unutarne potrebe već iz naklonosti Božje...“⁴⁵

⁴² Izaija 45:22

⁴³ Otkrivenje 14:10

⁴⁴ *Katekizam katoličke crkve*, paragraf 969.

⁴⁵ *Vatican Council II: The conciliar and Post Conciliar Documents*, broj 28, Lumen Gentium, 21. studenog 1964, Austin Flannery, Glavni urednik, Vol., I, Paragraf 60, str. 418.

„...Stoga se Blažena Djevica Marija u (Rimokatoličkoj) Crkvi zaziva imenom Odvjetnice, Pomagateljice, Dobročiniteljice i Posrednice. Shvaćanje Marije na ovaj način ne oduzima niti dodaje uzvišenosti i dostatnosti Krista kao Posrednika.“⁴⁶

Biblijski odgovor

Rimokatolička crkva na Mariju gleda kao na posrednicu. Pitanje posredovanja između čovjeka i Boga je vrlo ozbiljno i moguće je jedino po onome koji je istinski Bog i čovjek, a to je Isus Krist, jedino po njemu čovjek može uspostaviti odnos s Bogom. Gospodin nam je rekao: „Ja sam put istina i život – reče mu Isus. Nitko ne dolazi k Ocu osim po meni.“⁴⁷

Bog je Otac i k Ocu možemo doći jedino po Isusu, Sinu. Apostol Pavao je također napisao: „Jedan je Bog, jedan je posrednik između Boga i ljudi: čovjek Krist Isus...“⁴⁸

Objašnjenje II. vatikanskoga koncila kako je moguće Mariju smatrati posrednicom klasičan je primjer katoličkoga okolišanja. Predstavljajući dva posrednika, Rimokatolička crkva tvrdi da Marija „ne zasjenjuje ili umanjuje jedinstvenost posredništva Isusa Krista.“ Učenje Katoličke crkve je u suprotnosti sa Svetim pismom. To se vidi u katolič-

⁴⁶ Ibid., paragraf 62, str. 419.

⁴⁷ Ivan 14:6

⁴⁸ I. Timoteju 2:5

kim molitvenicama i u svakodnevnoj praksi katoličkih vjernika. Objašnjenje kako Marija ne zasjenjuje i ne umanjuje Krista, obična je laž koja traje već dosta dugo.

Katolički vjernici koji se okreću posrednici, Mariji, time su zaustavljeni i spriječeni obratiti se Isusu Kristu. Isus Krist je jedini put k Ocu. Čovjek Isus Krist je **jedini** Posrednik na nebu: „Vjeruj u Gospodina Isusa – odgovoriše mu – pa ćeš se spasiti ti i tvoj dom.“⁴⁹ To je istinita činjenica. No, Vatikan u prošlosti, a i u sadašnjosti, poriče tu istinu proglašavajući Mariju posrednicom i Kraljicom neba.

Marijina ukazanja

Marijina ukazanja širom svijeta podupiru službeno učenje Vatikana i jasno pokazuju kako se to učenje o posrednici i Kraljici neba očituje u životima ljudi. Katkad se Marija ukazuje zajedno s Kristom kao suposrednica, katkad kao velika svećenica koja se zalaže za vjernike kod Isusa, često se ukazuje kao Kraljica neba.

Ukazanja imaju uvijek istu poruku. Pozabavimo se malo najpoznatijim mjestom ukazanja, Fatimom u Portugalu. Kada se 1917. Marija ukazala djeci u Fatimi, poručila im je da se trebaju više žrtvovati: „Molite, mnogo molite i žrtvuajte se za grešnike. Znajte, mnoge duše odlaze u pakao, jer se za njih

nitko ne žrtvuje i ne moli.“⁵⁰ Ta izjava je u izravnom sukobu sa Svetim pismom, koje jasno izjavljuje kako je Kristova žrtva na križu prva i posljednja, jedina koja ima moć otpustiti grijeh. Marijina ukazanja u Fatimi su u direktnoj suprotnosti poruci Križa i poriču njegovu učinkovitost. Isto tako je i s ostalim ukazanjima diljem svijeta, i u Međugorju, i u Koloradu, i u Arizoni, i u Georgiji. Biblija nam kaže da Isus „... sjede, pošto je ostvario očišćenje grijeha, s desne strane Veličanstva u nebu.“⁵¹

Duh Sveti je u evanđeljima dao vrlo jasni poruku, samo je jedan Posrednik: „On naprotiv pošto je prinio samo jednu žrtvu za grijeh, zauvijek ‘sjede Bogu s desne strane’... On je uistinu jednim jedinim prinosom učinio zauvijek savršenim one koje posvećuje.“⁵²

Marijina ukazanja u Fatimi i diljem svijeta u suprotnosti su s porukom križa poričući dostatnost Kristove žrtve. Marijina ukazanja pokazuju prijezir spram svetosti i svrhe Kristova križa. Ukazanja lažu o svome identitetu (predstavljaju se kao Marija) i lažu o svome porijeklu (da su s neba). Apostol Pavao nam govori kako je i takvo što moguće: „Nije ni čudo jer se sam sotona pretvara u anđela svijetla.“⁵³

⁵⁰ www.vatican.va/holy_father/john.p.../hf_jp-ii_hom_20000513_beatification-fatima_en.htm 01.02.2000.

⁵¹ Hebrejima 1:3

⁵² Hebrejima 10:12,14

⁵³ II. Korinćanima 11:14

⁴⁹ Djela 16:31

Želite li detaljniju analizu Marijinih ukazanja i poruka, o njihovu demonskom porijeklu, o interakciji ukazanja s papama, pogledajte knjige Timothya Kauffmana *Quite Contrary (Upravo suprotno)* i *Graven Bread (Rezbareni idol kruha)*.⁵⁴ Daljnjim istraživanjem otkrit ćete da Rimokatolička crkva poriče evanđelje šireći svoju poruku kako se možete spasiti vlastitom pravednošću, vlastitom patnjom, popravljanjem, molitvom i poslušnošću onoj koja tvrdi da je suposrednica, suvelika Svećenica, uzdignuta do samoga prijestolja Božjega.

PETA PARALELA

Duh Sveti je vjernicima Pomoćnik i Odvjetnik. No, Vatikan uči kako je Marija vjernicima pomoćnica i odvjetnica. Službeno učenje glasi: „Stoga se Blažena Djevica Marija u (Rimokatoličkoj) Crkvi zaziva imenom Odvjetnice, Pomagateljice, Dobročiniteljice....“⁵⁵

Te uloge i nazivi tih uloga vrlo su ozbiljni jer u Bibliji je Tješitelj, Pomoćnik poslan kako bi prebivao u vjernicima, zamijenio Isusa na zemlji, a te uloge i titule pripadaju jedino Duhu Svetomu. On će zauvijek ostati s vjernicima (Ivan 14:16), On nas podsjeća na Kristove riječi (Ivan 14:26), On svjedo-

či za Krista, ne za sebe ((Ivan 15:26), vodi vjernike k istini (Ivan 16:13). Uistinu, Duh Sveti jest Odvjetnik, božanski Pomagač, Tješitelj i Duh istine. Učenje koje ove božanske uloge posredovanja, pridružane Duhu Svetomu i Isusu Kristu, pripisuje Mariji bogohulno je i protivno božanskim osobama Isusa Krista i Duha Svetoga. Takvo učenje je, jednostavno rečeno, hereza.

Spoznaja o spasenju dolazi od propovijedanja Riječi Božje i ovisi koliko je osoba spremna i svjesna da joj je potrebno izmirenje s Bogom. Tu svijest duši koja čuje Riječ ne donosi neka zamjenica Božja, već donosi Duh Sveti. Riječ Istine je sredstvo Duha Svetoga i On je jedini koji tu Riječ može donijeti, i donosi ljudima. U Fatimi u Portugalu papa Ivan Pavao II. 13. svibnja 2000. proglasio je da rimokatolički koncept Marije u sebi sadrži ulogu Duha Svetoga vodeći ljude k Bogu. Rekao je sljedeće:

„Prema božanskom planu, ‘žena obučena u sunce’ (Otkrivenje 12:1) sišla je s nebesa posjetiti svoju djecu... Zatražila je od njih da se trebaju žrtvovati više, **govoreći im da je spremna povesti ih Bogu**. I gle, ugledaše svjetlost kako sja iz njezinih majčinskih ruku i prodire

⁵⁴ Obje knjige možete naručiti (na engleskom jeziku) poštom: White Horse Publications, CWRC, PO Box 325, Herndon, VA 20172-035

⁵⁵ *Katekizam katoličke crkve*, paragraph 969.

duboko u njih, osjetiše da su uronjeni u Boga...“⁵⁶

Taj papin govor u Fatimi je fanatični marijanski misticizam. On je na svojoj poziciji vrhovnoga učitelja Katoličke crkve manipulirao i zlorabio Pismo kako bi običnoj ženi (Božjem stvorenju) dodijelio ulogu Duha Svetoga, dovođenja ljudi k Bogu. Ovi me bi najviše bila zgrožena prava Marija.

Službeno učenje Rima i srž tih papinih riječi mogu se sažeti i izreći u katoličkoj molitvi *Spomeni se*:

„Spomeni se, o milostiva djevice Marijo, kako se nije nikad čulo da si ikoga zapustila koji se k tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem potaknut utječem se i ja k tebi, Djevice djevica; k tebi, Majko, dolazim; pred tobom kukavni grešnik stojim. Nemoj, Majko vječne Riječi, prezreti mojih riječi, već ih čuj i milostivo usliši. Amen“

Ta molitva sugerira da ako Bog i ne odgovori, ne čuje molitvu, milostiva Djevica će svakako čuti i odgovoriti. Ovo je sam vrh idolopoklonstva. Poli-

⁵⁶ www.vatican.va/holy_father/john:p.../hf_jp-ii_hom_20000513_beatification-fatima_en.htm 01.06.2000. Na stranici www.bereanbeacon.org možete vidjeti našu kritiku ukazanja u Fatimi pod „Fatima:JP II,RCC Contradict Gospel: Where Do Evangelical ETC Signatories Now Stand?“

teizam (mnogoboštvo) je oduvijek bio strašan grijeh. Božja zapovijed „*Nemoj imati drugih Bogova uz mene*“⁵⁷ još uvijek vrijedi.

ŠESTA PARALELA

Atributi koje posjeduje samo Bog, niti jedno drugo biće

Isus Krist s Ocem i Duhom Svetim jest jedini Sveti Bog. Rimokatolička crkva i Mariju proglašava svom svetom. Ta paralela i izjednačavanje koju katolici prave između Marije i Boga, nazivajući ju Odvjetnicom, Pomoćnicom i Posrednicom je bogohulna (bogopogrдна), jer to je preslikavanje božanskih osobina na ljudsko biće. Kao dodatnu uvredu Bogu katolici Mariju nazivaju svom svetom, izvorom svetosti. To učenje obezvređuje Boga pokušavajući ukrasti samu srž njegove slave.

Učenje Vatikana glasi:

„Ištući od Marije da moli za nas, priznajemo se ubogim grešnicima te se obraćamo ‘Majci milosrđa’, svoj svetoj.“⁵⁸

„Od [Rimokatoličke] Crkve se uči *primjeru svetosti* kojoj prepoznaje uzor i izvor u presvetoj Djevici Mariji...“⁵⁹

⁵⁷ Izlazak 20:3

⁵⁸ *Katekizam katoličke crkve*, Hrvatska biskupska konferencija, 1994., paragraf 2677.

⁵⁹ *Katekizam katoličke crkve*, paragraf 2030. Kosa slova se nalaze u originalu.

Biblija nas jasno uči da je samo Bog beskonačan, vječan, nepromjenjiv, da je samo On mudrost, sila, svetost, dobrota i istina. On je jedini sav svet. Svetost je božanski atribut koji pokriva i obuhvaća sve ostale Božje attribute tako da je i Njegova pravednost sveta, Njegova istina je sveta, Njegova pravda je sveta. On **jest** svaki od tih atributa. **Po tom sveobuhvatnom atributu svetosti Bog se razlikuje od svih ostalih bića.** On je u potpunosti drukčiji od svih ostalih bića. Mi trebamo iskupljenje i spasenje pred svetim Bogom jer nam Njegova Riječ tako nalaže: „Nitko nije svet kao što je Jahve (jer nema nikoga osim tebe), i nema hridi kao što je Bog naš.“⁶⁰ Na jednom drugom mjestu također kaže: „Tko da te Gospodaru ‘ne poštuje’ i ‘tvoje ime ne slavi’? Ti si naime jedini ‘svet’; da, ‘svi će narodi doći i pokloniti se pred tobom.’“⁶¹

Prorok Izaija nam također upućuje ozbiljne riječi: „Svet, svet, svet Jahve nad Vojskama! Puna je sva zemlja Slave njegove!“⁶² Obraćati se nekom stvorenju nazivajući ga izvorom „svetosti“ je boguhulno i idolopoklonstvo.

Zaključak

Biblija nam govori kakav je i tko je Bog i da nitko ne može zauzeti Njegovo mjesto, isto tako Biblija

nam govori tko je Isus Krist i da nitko ne može zauzeti Njegovo mjesto i ulogu. Također, Biblija nam govori tko je i koja je uloga Duha Svetoga i da nitko ne može zauzeti Njegovo mjesto i ulogu. Te biblijske istine isključuju rimokatoličko učenje koje svoju Mariju predstavljaju kao „svu svetu“, „bezgrešno začetu“, „Majku po redu milosti“, „Kraljicu neba“, „posrednicu“, „odvjetnicu“ i „nebesku pomoćnicu“. „Ja, Jahve mi je ime, svoje slave drugom ne dam, niti časti svoje kipovima.“⁶³

Marija koju predstavlja rimokatoličko učenje je laž i odvratnost pred Bogom. Ona nije, niti može biti jednaka Isusu Kristu i Duhu Svetome. No, postoji paralela između rimokatoličke Marije i poganskih božica. Neke poganske božice, slično kao i rimokatolička Marija, ne trebaju spasenje jer su one same uzrok spasenja. Takve božice često nemaju ljudsku djecu i nazivane su „Kraljice neba“ koje ljudi, određenim formulama zazivaju i traže nadnaravnu pomoć. Božice ne umiru, njima se moli i obožava ih se. Katolički kult trajno djevice Marije, Kraljice neba može odvesti samo u okultizam, iz kojega i potječe. Rimokatoličku djevicu Mariju možemo pronaći na popisima ženskih božanstava na internetskim stranicama, kao što su: The Spiral Goddess Grove, (Gaj spiralnih božica), The White Moon (Bijeli mjesec) i Goddess 2000 (Božica 2000.). Mariju se naziva „Božanskom ženom“ i kažu kako

⁶⁰ I. Samuelova 2:2

⁶¹ Otkrivenje 15:4

⁶² Izaija 6:3

⁶³ Izaija 42:8

su stoljećima razni narodi svoja ženska božanstva preslikavali na Mariju.⁶⁴ Pismo nam govori da „se sam sotona pretvara u anđela svijetla“,⁶⁵ no još uvijek me šokira kako Princ tame, da bi zavarao ljude, koristi ime jedne predivne vjernice, Marije, prikazujući je kao božanstvo. Sve koji propovijedaju i prakticiraju ovu pogubnu doktrinu snaći će Božja osuda. Sam Gospodin Isus Krist je rekao: „Jer Otac ne sudi nikome već je sav sud dao Sinu... Dao mu je i vlast da sudi, jer je Sin Čovječji.“⁶⁶

Isusu je dana sva vlast i moć da sudi i ispravlja jer On je Kralj kraljeva i Gospodar gospodara. Sam Gospodin govori: „Sve mi je predao Otac moj.“⁶⁷ „Dana mi je sva vlast, nebeska i zemaljska.“⁶⁸ Bog je vjeran svojoj Riječi: „Osveta je moja, ja ću uzvratiti!“⁶⁹

Jedino Bog nam daje spasenje kroz Duha Svetoga po vjeri u smrt i uskrsnuće Njegova Sina. Vjerujte Njemu, Njemu jedinomu – „na hvalu slave svoje milosti.“⁷⁰

Papinstvo ne krije svoje stajalište. Svjesno ili nesvjesno katolici (čak i oni iskreni), koji ostaju vjerni papi u obožavanju svoje Marije (Marije koja nije

jednaka Mariji, Isusovoj majci, o kojoj nam Biblija govori), preziru bogatstvo i ljepotu Krista i Njegova evanđelja. Riječ Božja je jasna o izboru koji postoji, koji se nudi svim katolicima. „Pazite da ne odbijete onoga koji vam govori! Jer, ako nisu izbjegli kazni oni što su odbili da slušaju onoga koji im je htio govoriti na zemlji, kako ćemo izbjeći mi ako odbijemo da slušamo onoga koji nam govori sa nebesa!“⁷¹

U Bibliji, kada Bog govori ljudima, krivnja onih koji ga odbiju je velika, a kazna koja će ih snaći bit će još i veća. Bog zahtijeva da obratimo najstrožu pažnju na Evanđelja koja traže vjeru u Isusa Krista koji je jedini pun milosti i istine. Vremena nisu takva da možemo zloupotrijebiti milost Božju, naprotiv moramo Boga moliti za nju! Jer, radi se o Božjoj slavi, Božjem obećanju i Božjem evanđelju! „Zato, primajući u posjed kraljevstvo, koje se ne može uzdrmati, čuvajmo i dalje milost. Njom i dalje štujmo Boga kako mu je ugodno, u strahu i poštovanju. Uistinu, naš 'je Bog oganj koji proždire.'“⁷²

⁶⁴ www.goddess2000.org/Mary.html, www.thewhitemoon.com/mary.html, www.spiralgoddess.com/Mary.html

⁶⁵ II. Korinćanima 11:14

⁶⁶ Ivan 5:22,27

⁶⁷ Matej 11:27

⁶⁸ Matej 28:18

⁶⁹ Hebrejima 10:30

⁷⁰ Efežanima 1:6

⁷¹ Hebrejima 12.25

⁷² Hebrejima 12:28-29

Euharistija

Sjećam se svoje prve Euharistije i gorljivosti koju sam osjećao koračajući prema oltaru. Sjećam se kako sam kao dječak revno išao na misu i primao sakrament Euharistije. U svojim kasnim tinejdžerskim godinama na misu sam išao svaki dan. Također, dok sam učio za svećenika, imali smo svaki dan misu, za koju smo se pripremali pola sata prije početka molitvom časoslova i pjevanjem. S velikom sam pobožnošću uzimao hostiju i potom provodio nekoliko trenutaka u tihoj molitvi. Svi oni koji su bili odani katolici razumiju ove osjećaje povezane s Euharistijom.

Anibal Pereira Dos Reis iz Brazila doživljava svoje prve Euharistiju opisuje sljedećim riječima:

„Ispunjali su me najčišći osjećaji. No, jednom od dječaka dogodilo se nešto što je narušilo svečanost toga časa. U trenut-

ku kada mu je svećenik stavio hostiju na jezik, on je zavikao: „Velečasni, hostija je zape-la.“ Svećenik je brzo prišao uznemirenom dječaku i rekao mu neka bude tiho i neka ne pokušava prstima izvaditi hostiju iz usta. Dodi-rivati hostiju prstima je svetogrđe. Nakon za-vršetka mise dječaci i djevojčice su se okomili na toga dječaka govoreći mu kako nije odao dužno poštovanje svetom Gospodinu.“¹

Mi smo vjerovali da hostija uistinu jest sam Gos-podin. Bivša redovnica Sophia Tekien kaže: „Od najranijih godina utisnuto mi je vjerovanje kako je Isus osnovao Rimokatoličku crkvu, da je jedino u njoj prisutan (tijelom i krvlju) u Euharistiji i da izvan Rimokatoličke crkve nema spasenja.“² Ka-snije u svojoj priči govori: „Kroz neko vrijeme, una-toč snažnom rimokatoličkom vjerovanju u stvarnu prisutnost Kristovu u Euharistiji, počela sam se pi-tati je li istina da osoba bolje upoznaje Krista pri-majući sakramente. Iz godine u godinu nisam pri-mjećivala nikakve promjene na sebi niti na sestra-

ma s kojima sam živjela, a ni na djeci kojima smo predavale vjeronauk.“³

Mene su također godinama mučile takve misli, samo nisam bio dovoljno hrabar priznati ih. Kada katolik počne tražiti dublje značenje svoje religi-je, svakako mora preispitati temu Euharistije. Šesto poglavlje Evanđelja po Ivanu vrlo je važan dio Pi-sma za katolike jer upravo je Euharistija centar o kojem ovise ostali katolički sakramenti.

Katoličko učenje kako kruh postaje Tijelo Kristovo

Rimokatoličko učenje tvrdi da je u okrugloj, bije-loj hostiji Krist fizički prisutan svojom dušom i svo-jim božanstvom. Katolička crkva to objašnjava pre-tvorbom (transupstancijacijom) kruha i vina u Tije-lo i Krv Kristovu. Službeno učenje glasi:

„Posvećenjem se izvršuje pretvorba kruha i vina u Tijelo i Krv Kristovu. Pod posvećenim prilikama kruha i vina, istinski, stvarno i bit-no, biva prisutan sam Krist, živi i proslavlje-ni, njegovo Tijelo i Krv, zajedno sa svojom du-šom i svojim božanstvom“⁴

Povijesno porijeklo doktrine

Godine 831. nakon Krista benediktinski redov-nik Pashazije Radbertus objavio je dogmatski spis

¹ Anibal Pereira Dos Reis, *If I had Stayed In Roman Catholicism I Would Not Have Found Jesus (Da sam ostao u katolicizmu nikada ne bih spoznao Isusa)* u knjizi *Far From Rome Near to God (Daleko od Rima, blizu Boga)*, drugo izdanje (Banner of Truth Trust, 1997) str. 97.

² Sophia Tekien, *And The Truth Made me Free (Istina me učinila slobodnom)* u *The Truth Set Us Free (Istina nas oslobađa)* (www.bereanbeacon.org, 1991) str 107.

³ Ibid, str. 110.

⁴ *Katekizan katoličke crkve*, paragraf 1413.

„Rasprava o Tijelu i Krvi Gospodinovoj.“ Držao je da se kruh i vino posvećenjem pretvaraju u Tijelo i Krv Kristovu, upravo u ono tijelo i krv koje je rodila Djevica Marija. To je bila nova doktrina koja je izazivala začuđenost u mnogih, a suprotstavili su joj je Rabanus, Heribald i poznati Irac Johanes Duns Scotus. No, nova doktrina razvijala se i rasla u Rimskoj crkvi. Konačno, „transupstancijacija“ je proglašena dogmom potrebnom za spasenje na Lateranskom koncilu pod predsjedanjem pape Inocenta III. godine 1215. poslije Krista.⁵

Ta tradicija se i danas uči u Rimokatoličkoj crkvi, a službeno glasi:

„Tridentski sabor katoličku vjeru o tome sažimlje sljedećom izjavom: ‘A budući da je Krist, Otkupitelj naš, o onom što je pružao pod prilikom kruha rekao da je zaista Njegovo Tijelo, zato je uvijek u Crkvi Božjoj bilo uvjerenje, i to ovaj sveti Sabor sada ponovno izjavljuje: po posvećenju kruha i vina zbiva se pretvorba sve suštine (supstancije) kruha u suštini Tijela Krista, našeg Gospodina, i čitave suštine vina u suštinu Njegove krvi. Tu je pretvorbu prikladno i u pravom smislu katolička Crkva nazvala *transupstancijacijom*.’“⁶

⁵ Više o učenju Pashazija Radbertusa potražite u John Dowlingovoj, *The history of Romanism (Povijest Rima)*, Classic Reprints No. 57. (pensacola, FL 32524: Vance Publications, 2002), Knjiga 4, poglavlje 2, str. 194.

⁶ *Katekizam*, paragraf 1376.

Ovo učenje o pretvorbi, o Kristovu utjelovljenju u hostiji sa sobom nosi još neke implikacije kojih je i John O'Brian, katolički svećenik, bio svjestan kada je napisao:

„Blažena Djevica je bila sredstvo po kojem se Isus Krist jednom utjelovio. Svećenik pak Krista spušta s neba i predaje ga na naše oltare kao vječnu Žrtvu za ljudske grijeha, i to ne jednom, već tisuće puta! Svećenik progovara i: „Gle!“ Krist, vječni i svemogućí Bog sagiba glavu u poniznoj poslušnosti svećenikovoј zapovijedi.“⁷

Takvo heretičko učenje negira vječnost Utjelovljenja. Isus Krist se utjelovio jednom za uvijek, utjelovljenje se ne može iznova i iznova ponavljati. Kada bi gore navedene riječi svećenika O'Briana bile istinite, tada bi se u toj istoj misi Krist i odu-tjelovljavao nakon što bi pričesnik primio elemente koji više ne bi sadržavali „Krista“ u sebi. Ta pomisao je strašna jer vrijeđa Gospodina i vara ljude.

Značenje pretvorbe (transupstancijacije)

Katolička crkva smatra da je pretvorba promjena kruha i vina u dušu i božanstvo Isusovo. Bit (supstancija) sakramentalnih elemenata se pretvaraju u pravo Tijelo i Krv Kristovu. Hostija, kako tvr-

⁷ John A. O'Brian, *The Faith of Millions: The Credentials of the Catholic Religion (Vjera milijuna: vjerodajnice katoličke religije)* (Huntington, IN: Our Sunday Visitor, Inc., 1963, 1974)

de, pod prilikom kruha sadrži pravo Isusovo tijelo, duh i božanstvo. Nakon posvećenja hostije i vina u njima ne ostaje ništa od njihove vlastite supstancije, oni gube sva svoja svojstva osim izvanjskog izgleda koji ostaje isti, pretvarajući se u Krista sa svim njegovim božanskim savršenstvom, i sa svom svojom ljudskošću, dušom, tijelom, krvlju, mesom, kostima, živcima, mišićima, venama i tetivama. Rim-ska crkva to i službeno potvrđuje riječima:

„Način je Kristove prisutnosti pod euharistijskim prilikama jedinstven. Uzdiže Euharistiju iznad svih sakramenata i čini je ‘tako reći vrhuncem duhovnog života i ciljem kojemu teže svi sakramenti’. U presvetom sakramentu Euharistije ‘sadržani su istinski, stvarno i bitno (supstancijalno) Tijelo i Krv našeg Gospodina Isusa Krista, s dušom i božanstvom, i prema tome, čitav Krist.’“⁸

Prema toj dogmi Krist nije samo u potpunosti prisutan u supstanciji, koja izgleda kao kruh, već je u potpunosti prisutan i u svakom komadiću tog kruha dok ga se lomi na dijelove. Svaka mrvica kruha i svaka kap vina sadrže potpuno božanstvo i potpunu ljudskost Isusa Krista. Službeno učenje Rima glasi:

„Kristova euharistijska prisutnost počinje u trenutku posvete i traje toliko dugo koli-

ko traju euharistijske prilike. Krist je sav i čitav prisutan u svakoj prilici i u svakom njezinom dijelu, tako da lomljenje kruha ne dijeli Krista.“⁹

Nasuprot ovim tvrdnjama stoji jednostavno Kristovo upozorenje: „Ako vam tko tada rekne: ‘Evo ovdje Mesije! Eno ga ondje!’ ne vjerujte.“¹⁰ Mi poštujemo i vjerujemo u jedno tijelo Isusa Krista „koji, uzavši na nebo, sjedi s desne strane Božje, pošto je sebi pokorio anđele, vlasti i sile.“¹¹ Kada se Isus Krist, naš Gospodin, bude ponovno vraćao na zemlju, to neće biti zbog ljudskih obrednih prizivanja, već „kao što munja sijevne na jednom kraju neba te rasvijetli sve do drugog kraja, tako će biti i sa Sinom Čovječjim u njegov Dan.“¹²

Prema učenju Katoličke crkve Isus Krist je sav i čitav u kruhu kao i vinu pri Euharistiji. Drže da je Gospodin prisutan u svakoj čestici kruha i vina. Tvrde da je Krist sav i čitav u bezbrojnim hostijama na bezbrojnim oltarima. Vjeruju da je sav i čitav Krist sadržan u svakom djeliću euharistijskih elemenata. Ako prihvatite tu tradiciju, tada prihvaćate da je čovjeku dana moć da kroz pretvorbu stvara Stvoritelja. Isus Krist je sadržan u kruhu, a lomljenjem toga kruha nastaje još jedan Stvoritelj sav i čitav

⁹ Katekizam, paragraf 1377.

¹⁰ Marko 13:21

¹¹ I. Petrova 3:22

¹² Luka 17:24

⁸ Katekizam, paragraf 1374.

tav, potom lomljen na još jednog Stvoritelja pa sve do još Stvoritelja koji se nalaze u svakoj mrvici hostije. Ovo je zaista vrhunac nelogičnosti.

Nasuprot toj nelogičnosti stoji biblijska istina: „Ovaj isti Isus koji je uznesena na nebo između vas opet će se vratiti isto onako kako ste ga vidjeli da odlazi na nebo.“¹³ Postoji dan u koji će Isus ponovno doći isto kao što je i uzašao na nebo. Ne trebamo ga očekivati do toga dana kada će „sam Gospodin sa zapovjedničkim zovom, s glasom arkanđela i sa zvukom trube Božje sići s neba...“¹⁴

Tvrditi da se Krist vratio na zemlju ne u tijelu već u neživom obliku kruha i vina jest suprotstavljanje Bogu, to je „duh Antikrista.“¹⁵ Taj se strašni protukršćanski duh protivi Sinu Božjem i svjedočanstvu koje je Duh Sveti dao u Bibliji o Njemu. Korištenje takvog „Krista kruha i vina“ pokušaj je uzurpiranja Kristova položaja koji On ima na nebu i stavljanja na njegovo mjesto nekog „euharistijskog Krista“ kojega možemo kontrolirati. Papinsko učenje se protivi Isusu Kristu jer pretpostavlja da posjeduju i kontroliraju elemente u kojim je On sadržan. Vatikan ide tako daleko da čak „zaključavaju“ „eu-

haristijskog Krista“ u „svetohranište“.¹⁶ U Bibliji Duh Sveti nam govori kakav je odnos između Isusa i Oca: „Sin koji je odsjev njegova sjaja i otisak njegove biti, koji svemir uzdržava svojom silnom riječju, sjede, pošto je ostvario očišćenje grijeha, s desne strane Veličanstva na nebu.“¹⁷

U tim riječima Duh Sveti nam svjedoči da je Isus Krist boravio na ovoj zemlji u zemaljskom tijelu, kao što je naše, no sada je, Biblija nam jasno govori, na nebu. Tko god naučava drukčije od ove istine, daleko je od Boga i neba. Gospodin slave je uzdignut „iznad svakog poglavarstva, vlasti“¹⁸ Naš Gospodin sjedi na nebeskom tronu, sramotno je umjesto Njega nuditi ljudima „Krista od kruha i vina“ koji je, kako kaže Vatikan, „u opasnosti od raspadanja.“¹⁹ Gospodin Isus kao Otkupitelj i Posrednik posjeduje najveću čast i autoritet i sve što čini, čini na dobrobit svoga naroda. Preuzevši ljudsku prirodu i

¹⁶ *Code of Canon Law, (Zakonik kanonskog prava)* kanon 938 §3. „Svetohranište u kojem se nalazi Presveta Euharistija se ne smije pomicati, načinjena je od čvrstih i neprozirnih materijala, **zaključana** kako bi se, što je više moguće, izbjegla opasnost oskvrnjenja.“

¹⁷ Hebrejima 1:3

¹⁸ Efežanima 1:21

¹⁹ „Hostija korištena u slavljenju Presvete Euharistije mora biti svježe načinjena od beskvasnog tijesta čiste pšenice kako ne bi postojala opasnost od raspadanja.“ - *Redemptionis Sacramentum*, Paragraf 48. www.vatican.va/roman_curia/congregations/ccdds/documents/rc_con_ccdds_doc_20040423_redemptions-sacramentum_en.html pristupljeno 12.05.2004.

¹³ Djela apostolska 1:11

¹⁴ I. Solunjanima 4:16

¹⁵ „...svaki duh koji priznaje: 'Isus Krist došao je u tijelu', od Boga je; svaki duh koji takvim ne priznaje Isusa nije od Boga. To je duh Antikrista“ - I. Ivanova 4:2,3

pateći na zemlji, uzašao je na nebo i jedino Njemu pripada najveća čast. On se sada nalazi izvan dosega patnje i sramote. Kada se ispuni vrijeme, Isus će ponovno doći na zemlju. Istinski vjernici, čiji su životi skriveni u Kristu, pojavit će se skupa s Njim u slavi. „A kada se pojavi Krist, vaš život, tada ćete se i vi s njim pojaviti zaodjenuti slavom.“²⁰

Posljedice doktrine

Kao što smo vidjeli, Vatikan tvrdi da je Isus sav i čitav sadržan u hostiji i sav i čitav sadržan u vinu. Na koncilu u Tridentu, između ostalog, rečeno je:

„Sveto Vijeće otvoreno i jasno uči da u blaženom sakramentu Euharistije, nakon posvećenja kruha i vina naš Gospodin Isus Krist, istinski Bog i čovjek, jest stvarno, supstancijski prisutan pod prilikama ovih vidljivih stvarnosti.“²¹

Tvrditi da se Isus Krist pojavljuje kao kruh, a ne kao čovjek jest krajnje ponižavanje Krista. Prema katoličkom shvaćanju Isus Krist preuzima oblik kruha i vina, u tom obliku ne može ni hodati ni govoriti. Tim činom On je sveden na najniži oblik postojanja, niži od životinje, oblik neživoga kruha i vina. Zamišljati da je Gospodin prisutan u bilo ko-

jem drugom obliku osim oblika vlastita tijela je idolopoklonstvo.

Optužbe protiv Katoličke crkve i njezinih svećenika mogu se izreći riječima proroka Izaije: „Tko god pravi kipove, ništavan je, i dragocjenosti njegove ne koriste ničemu. Svjedoci njihovi ništa ne vide i ništa ne znaju, da im budu na sramotu.“²²

Rimski svećenici svjedoče sami protiv sebe. Kada bi samo u svjetlu Pisma slijedili vlastitu savjest, uvidjeli bi koliko je smiješno prakticirati učenje o pretvorbi (transupstancijaciji). Ako njihovi rituali za vrijeme mise čine da se Krist formira u kruhu, tada svećenici u svojim rukama drže umnjenoga Boga, koji niti vidi niti išta zna i izložen je „opasnosti oskvrnuća“.

Kako transupstancijacija djeluje

Riječ „transupstancijacija“ označava promjenu jedne supstance u drugu dok izvanjski oblik ostaje isti. Toma Akvinski, cijenjeni katolički teolog, borio se u 13. stoljeću s kontradikcijama u doktrini. Kako bi opravdao prihvaćanje transupstancijacije, koristio se fizikom i metafizikom grčkog filozofa Aristotela, pa je zaključio:

„**Odgovaram ovo**, potrebno je reći da je akcidenција koja ostaje u sakramentu podređena prostornoj kvantiteti kruha i vina koji ostaju:

²⁰ Kološanima 3:4

²¹ *The Christian Faith in the Doctrinal Documents of the Catholic Church*, Neuner, SJ., and Dupius, SJ., eds., Revised ed. (New York, NY: Alba House, 1982) # 1513.

²² Izaija 44:9

prvo, ako na nešto što ima kvantitetu i boju utječe druga akcidencija, to percipiramo osjetilima, i osjetila kao takva nisu prevarena. Drugo, smještenost materije/tvari jest prostorna kvantiteta, stoga je Platon kao prvu razliku koju primjećujemo kod materije obilježio s „veliko“ i „malo“ (Aristotel, Metafizika IV). Prvi predmet je materija, posljedica toga je da su sve druge akcidencije vezane za svoj predmet prostornom kvantitetom: kao što se prvim predmetom boje smatra površina; na temelju toga neki su zadržali tu dimenziju kao supstanciju tijela, kako nam kaže Metafizika. Stoga, kada se predmet povuče, akcidencija ostaje kakva je bila i prije, stoga ostaje da su sve akcidencije utemeljene na prostornoj količini. Treće, subjekt je načelo razlikovanja akcidencija, nužno je da ono što priznajemo kao predmet neke akcidencije nekako postane načelo razlikovanja/individualizacije: jer sama ideja individualnog jest da ne može biti u mnogima, a to se zbiva na dva načina.

Prvo, jer nije joj naravno biti ni u jednome, time odvojeni nematerijalni oblici, koji egzistiraju od sebe samih su individualni. Drugo, oblik, bilo da je supstancija ili akcidencija, prirodno je u jednome ne u nekoliko, kao što je ova bjelina koja je u ovome tijelu. Što se tiče prvoga, materija/tvar je načelo razlikova-

nja svih temeljnih oblika, jer ti oblici sami po sebi su prirodno u nekom predmetu; iz činjenice da se jedan od njih prima u materiji/tvari koja se ne nalazi u drugoj, proizlazi da niti sam postojeći oblik ne može biti u drugome. Što se tiče drugoga, mora se držati da je načelo razlikovanja prostorna kvantiteta. Naime, to nešto je prirodno u drugome u potpunosti, zbog činjenice da je to drugo u sebi nedjeljivo i drugačije od ostalih. No na temelju kvantitete supstancija se može podijeliti, kako nalazimo u Fizici.

Stoga, prostorna kvantiteta je osobito načelo razlikovanja oblika tih vrsta, naime, ukoliko se oblici razlikuju u broju u raznim dijelovima materije/tvari. Prostorna kvantiteta je neka vrsta razlikovanja, tako da možemo zamisliti nekoliko linija iste vrste/species na različitim položajima, u što je uključena i spoznaja kvantitete, jer pripada dimenziji kako bi bila kvantiteta koja ima položaj' (Aristotel, Kategorije IV), i stoga prostorna kvantiteta može biti predmet druge akcidencije, a ne obratno.²³

Nadalje raspravlja, teško razumljivim riječima, o tezi „Je li tvrdnja ‘Kristovo tijelo je od kruha?’ istinita“, o čemu kaže:

²³ Toma Akvinski, *Summa Theologica*, Tetra Pars, pitanje 77. članak 2

„**Odgovaram ovo**, pretvorba kruha u Tijelo Kristovo ima nešto zajedničko sa stvaranjem i preinakom/transmutacijom prirode, a donekle se razlikuje od oboje. Za ovo troje termini su slični, nakon jedne stvari dolazi druga (kod stvaranja je nepostojanje prethodilo postojanju; u ovome sakramentu Kristovo tijelo dolazi nakon supstancije kruha; u preinaci prirode, bijelo nakon crnog, vatra nakon zraka): i prije spomenuti termini ne koegzistiraju.

Pretvorba, o kojoj govorimo, sa stvaranjem ima zajedničko to da niti jedno od njih nema ni jedan zajednički predmet koji pripada krajnostima; suprotnost koja se pojavljuje u svakoj preinaci prirode. No, ova pretvorba ima nešto zajedničko s preinakom prirode na dva načina. Prvo, kod oboje jedna krajnost prelazi u drugu, kruh u Tijelo Kristovo, zrak u vatru, dok se nepostojanje ne pretvara u postojanje. No taj prijelaz s jedne strane na drugu odvija se drukčije, u sakramentu čitava supstancija kruha prelazi u čitavo Tijelo Kristovo; dok kod preinake prirode jedna materija poprima oblik nečega drugoga, napušta svoj prijašnji oblik. Drugo, zajedničko im je to da na obje strane nešto ostaje, iako na drukčiji način, isto, dok se takvo što ne događa kod stvaranja, kod preinake prirode ostaje ista materija ili predmet, dok u sakramentu akcidencija ostaje ista.

Iz tih promatranja možemo zaključiti razne stvari. Ni u jednoj od ove tri, ranije spomenute, stvari krajnosti ne koegzistiraju, niti u jednom od ova tri primjera jedna krajnost se ne može temeljiti na drugoj, ne kažemo: 'Nepostojanje je postojanje' ili 'kruh je Tijelo Kristovo' ili 'zrak je vatra' ili 'bijelo je crno'. No, zbog odnosa među krajnostima možemo koristiti prijedlog 'ex' (izvan, koji označava slijed, stoga ispravno je reći 'postojanje je načinjeno iz nepostojanja' i 'iz kruha Tijelo Kristovo' ili 'iz zraka vatra' i 'iz bijelog crno'. U stvaranju jedna krajnost ne prelazi u drugu, stoga ne možemo koristiti riječ 'pretvorba' kako bi rekli da se 'nepostojanje pretvara u postojanje', no tu riječ možemo koristiti za ovaj sakrament kao u preinaci/transmutaciji prirode. U ovome sakramentu čitava se supstancija pretvara u čitavu supstanciju, stoga se taj čin pretvorbe valjano naziva transupstancijacija. Naime, ne postoji predmet ove pretvorbe, stvari koje su istinite u pretvorbi prirode zbog predmeta ne treba se prihvatiti u ovoj pretvorbi. Na prvome je mjestu potencijal predmeta ka suprotnom, jer kažemo 'bijela stvar može biti crna' ili 'zrak može biti vatra'; iako je ovaj prvi primjer prikladniji. Naime, predmet bjeline, u kojoj se nalazi potencijal ka crnosti, jest čitava supstancija bijele stvari, čiji bjelina nije

dio, dok predmet oblika zraka jest dio, stoga kada kažemo 'zrak može biti vatra', dokazujemo cjelinu dijelom. No u ovoj pretvorbi, slično kao kod stvaranja, jer nema predmeta, nije rečeno da jedna krajnost može biti druga, kao 'nepostojanje postojanje' ili 'kruh može biti Tijelo Kristovo', isto tako ne možemo reći 'postojanje je načinjeno od (de) nepostojanja' ili 'tijelo Kristovo je načinjeno od kruha' jer taj prijedlog 'od' (de) označava konsubstancijalni uzrok, čija se istovrsnost u krajnostima u transmutaciji prirode uzima u obzir prema nečemu zajedničkom u predmetu. Isto tako ne može se reći 'kruh će biti Tijelo Kristovo' ili 'moguće da će biti Tijelo Kristovo' kao što u stvaranju ne može biti 'nepostojanje će biti postojanje' ili 'nepostojanje će moguće biti postojanje'. Taj način govora potvrđuje se u transmutaciji prirode zbog predmeta, kao kada kažemo 'bijela stvar postaje crna' ili 'bijela stvar će postati crna'. Ipak, u ovome sakramentu, nakon pretvorbe, nešto ostaje isto, naime akcidencija kruha, kao što je ranije navedeno (5). Neki od tih izraza mogu biti prihvaćeni zbog sličnosti. Naime, izraz 'kruh je Tijelo Kristovo' ili 'kruh će biti Tijelo Kristovo' ili 'Kristovo Tijelo je načinjeno od kruha', pod uvjetom da se riječ 'kruh' ne shvaća kao supstancija kruha već općenito 'ono što je sadrža-

no pod prilikom/species kruha' pod tom prilikom/species prvo se nalazila supstancija kruha a potom i Tijelo Kristovo, ta dva termina ne egzistiraju zajedno."²⁴

Kako bi izašao iz apsurdnosti transupstancijacije Toma Akvinski se poslužio ljudskom filozofijom koja ljudsku mudrost stavlja nasuprot mudrosti Božjoj otkrivenoj nam u Pismu, gdje nam Gospodin govori: „Duh je onaj koji oživljava, a tijelo ne vrijedi ništa. Riječi koje sam vam ja rekao jesu duh i život.“²⁵

Ta doktrina o Kristovoj stvarnoj prisutnosti pod prilikama kruha i vina ne donosi nikakvu korist, već vodi k strahovito velikoj prijevari i idolopoklonstvu. Stoga Duh Sveti kroz apostola Pavla upozorava sve vjernike: „Pazite da vas tko za sobom ne odvede 'filozofijom' – ispraznom prijevarom koja se oslanja na 'prirodne sile svijeta', a ne na Krista.“²⁶

Zapovijed Gospodnja je jasna: „...da se vaša vjera ne oslanja na ljudsku mudrost, nego na Božju snagu“²⁷

Dužnost štovanja

Rimokatoličko učenje o transupstancijaciji prkosi samoj istini Pisma, razumskim dokazima i samom razumu. No, Rim i dalje drži tu doktrinu jer

²⁴ Toma Akvinski, *Summa Theologica*, Tetria Pars, pitanje 75. članak 8.

²⁵ Ivan 6:63

²⁶ Kološanima 2:8

²⁷ I. Korinćanima 2:5

su misa i stvarna prisutnost Kristova Tijela centralni elementi katolicizma. Rimokatolička crkva sažima svoje učenje sljedećim riječima: „U ovom sakramentu Krist biva prisutan po *pretvorbi* kruha i vina...“²⁸

Biblijski to je poricanje ustanovljenja koje je dano u Pismu: „*Uistinu, svaki put kad jedete ovaj kruh i pijete ovaj kalež... tko god nedostojno jede ovaj kruh, Neka svatko ispita samog sebe te onda jede od kruha...*“²⁹ Pokazne zamjenice (podebljane u tekstu) nam pokazuju da se govori o kruhu i da se radi samo o kruhu. Nema drugoga objašnjenja.

No, Rimaska crkva ne staje samo na tvrdnji da se nakon svećeničkog posvećenja kruh i vino pretvaraju u stvarno Tijelo Kristovo. Već zapovijeda štovanje tih elemenata kao pravog Boga. Tvrdi:

„Nitko ne smije sumnjati ‘svi vjernici moraju iskazati **tom najsvetijem sakramentu dužno štovanje kao istinskom Bogu**, kao što je uvijek bio običaj Katoličke crkve. **Ne smijemo taj sveti sakrament ništa manje obožavati, jer ustanovio ga je sam Krist i zapovjedio da jedemo.**“³⁰

²⁸ Katekizam, paragraf 1375

²⁹ I. Korinćanima 11:26,27,28

³⁰ *Vatican Council II: The Conciliar and Post Conciliar Documents*, (II Vatikanski sabor: saborski i post-saborski dokumenti), Br. 9, *Eucharistium Mysterium*, Austin Flannery, Gen. Ed., Vol, 3, str. 104.

To je jedno od mnogih službenih stajališta Rimokatoličke crkve, tvrdnja da kruhu i vinu moramo odati štovanje koje zapravo pripada jedino Bogu. Ljudi moraju štovati hostiju kao Boga. Unutar Katoličke crkve postoje samostani u kojima redovnice, izmjenjujući se, neprekidno štiju hostiju. Odati katolici provode sate i sate klečeći pred hostijom, štijući je i moleći joj se. Ona im, kažu, donosi utjehu jer se nalaze u Kristovoj prisutnosti. Najstrašnije u tome je što takvi ljudi smatraju kako štiju Krista na najdublji i najpobožniji mogući način, no zapravo prakticiraju idolopoklonstvo.

Istinsko štovanje Boga i posljedice idolopoklonstva

Istinsko štovanje Boga mora biti u duhu i istini, tada nam ono donosi mir i istinski kršćanski život. Riječi koje je naš Gospodin izgovorio na Posljednjoj večeri su precizne i jasne: „*zahvali, razlomi ga i reče: ‘ovo je³¹ tijelo moje koje je za vas.*“³²

U ovome stihu ne nalazimo zapovijed „štujte i obožavajte“. Obožavanjem elemenata dobit ćemo

³¹ Grčka riječ koju Duh Sveti upotrebljava jest ‘estin’ (glagol, prezent, aktiv, indikativ, 3. lice jednine, od glagola ‘eimi’ – biti) kao vezni glagol koji indicira usporedbu subjekta s onime što je izraženo predikatom. To nije riječ ‘ginomai’ koja znači: postati, doći u postojanje, početi biti, ta riječ se koristi u Ivanu 2:9, kada Isus pretvara vodu u vino. „... okusi vodu pretvorenu u vino.“

³² I. Korinćanima 11:24

jedino gnjev Božji, kako nam Biblija i govori. Idolopoklonstvo je duhovni preljub. Na idolopoklonike koji se pretvaraju da Ga ljube Bog gleda kao na one koji Ga mrze. Biblija nam kaže da će Bog kazniti grijeh: „Kažnjavam grijeh otaca – onih koji me mrze – na djeci do trećeg i četvrtog koljena, a iskazujem milosrđe tisućama koji me ljube i vrše moje zapovijedi.“³³

Vjernici moraju Boga štovati u duhu i istini, kao što je i zapovjedio: „Bog je Duh i koji mu se klanjaju, moraju mu se klanjati u duhu i istini.“³⁴ Zapovjediti štovanje euharistijskih elemenata kruha i vina je idolopoklonstvo. To je apsurdna doktrina koja nameće štovanje nečega što se jede, što odlazi u želudac. Nije moguće nekažnjeno iskazivati hostiji štovanje koje pripada jedino Bogu.

Tvrdnja kako iz euharistijskih elemenata proizlazi moć

Usprkos Bibliji Katolička crkva tvrdi da euharistijski elementi, kruh i vino, zaista jesu Krv i Tijelo Kristovo. No to nije sve. Rim također tvrdi kako iz samih elemenata proizlazi moć. Službeno Rim to izjavljuje sljedećim riječima: „Pričest nas odvaja od grijeha. Tijelo Kristovo koje primamo u pričesti ‘predano je za nas’ i Krv koju pijemo ‘prolivena je za mnoge na otpuštenje grijeha’. Zato nas Euharistija ne može sjediniti s Kristom, a da nas u isto

vrijeme ne čisti od počinjenih grijeha i ne čuva od budućih.“³⁵ I upravo to svećenici propovijedaju. To sam i sam slušao u mladosti. Da to nije tako dokaz je i to da mnogi „odani katolički svećenici“ su optuženi i kažnjeni zbog pedofilije, homoseksualizma i raznih drugih nemoralnosti, a to mi govori da Euharistija nikoga ne odvaja od grijeha. Ono što se uistinu događa jest da ljudi dobiju osjećaj lažne sigurnosti, misle da su duhovni, no sve više i više zapadaju u grijeh. Tvrđiti kako nešto što je ustanovio Gospodin, što treba svjedočiti za Njega, ima moć da uzrokuje stvari je vraćanje. Osoba se pouzda u komad hostije umjesto u Isusa Krista koji sjedi s desne Bogu Ocu u slavi i veličanstvu.

Rimokatolička crkva o Euharistiji tvrdi i sljedeće: „Snagom iste ljubavi koju zapaljuje u nama, Euharistija nas čuva od budućih smrtnih grijeha“³⁶ Ovim učenjem Rim svoje vjernike uči da na fizički element gledaju kao na sredstvo koje prenosi Božju milost, koje ima nadnaravne moći.³⁷ Ideja konzumiranja Kristova tijela je sama po sebi grozna, no Rim također naučava nešto daleko gore od toga. Vatikan tvrdi da nas pričest „čuva od budućih smrtnih grijeha.“ Praksa ovih primamljivih riječi ljudska su, vrlo stara filozofija koja se utječe fizičkoj supstanci

³⁵ Katekizam, paragraf 1393.

³⁶ Katekizam, paragraf 1395. (kosa slova se nalaze u originalu)

³⁷ „...ako vam zbilja tko navješćuje Evanđelje protivno onom koje ste primili, neka je proklet!“ - Galaćanima 1:9

³³ Izlazak 20:2-6

³⁴ Ivan 4:24

kako bi priskrbili život. Ono što ovu doktrinu čini odvratnom jest upravo ta blasfemija kako smo sačuvani od smrtnih grijeha.

Bog nam daje sredstva koja će nas sačuvati od grijeha, a to je da se ugledamo u Isusa i držimo Njegove zapovijedi. Biblija podsjeća vjernike na položaj koji imaju u Kristu: „*jer ste umrli i vaš život je sakriven sa Kristom u Bogu! Usmrтите dakle ono što je u vašem srcu zemaljsko: bludnost, nečistoću, požudu, zle želje i lakomstvo – to je idolopoklonstvo.*“³⁸

No, to nije sve što Biblija vjernicima obećava: „*vama koje snaga Božja po vjeri čuva za spasenje što već stoji spremno da se objavi u posljednje vrijeme.*“³⁹ Apostol Petar nam jasno kaže da Bog ima moć sačuvati nas od grijeha. To se ne događa posredstvom rituala, već snagom Božjom koja čuva.

„Njegova božanska snaga obdarila nas je svime što je potrebno za život i pobožnost, pravom spoznajom onoga koji nas je pozvao vlastitom slavom i moći. Tim nas je obdario skupocjenim i najvećim obećanim dobrima, da po njima, umaknuvši pokvarenosti koja je zbog opake požude u svijetu, postanete dionici božanske naravi. Zbog toga uložite svu revnost da sa svojom vjerom spojite poštenje, s poštenjem znanje, sa znanjem uzdržljivost, s uzdržljivošću postojanost, s postojanošću pobožnost, s pobožnošću bratsku ljubav, s bratskom ljubavlju

³⁸ Kološanima 3:3,5

³⁹ I. Petrova 1:5

ljubav uopće. Ako, naime posjedujete ove kreposti te ako napredujete u njima, one ne dopuštaju da ostanete besposleni ni бесплодни u pravoj spoznaji našega Gospodina Isusa Krista. Komu ove kreposti nedostaju, on je slijep, kratkovidan; zaboravio je da se očišćen od svojih prošlih grijeha. Zato braćo, to ozbiljnije nastojte da u vlastitu korist učvrstite svoj poziv i izbor. Radeći tako, sigurno nećete nigda pasti.“⁴⁰

Instinske vjernike od grijeha štiti Božja sila dok se utječu Isusu Kristu kroz Njegovu riječ, Bibliju.

Šesto poglavlje Evanđelja po Ivanu

Šesto poglavlje Evanđelja po Ivanu vrlo je važan dio Pisma za katolike. Iako nismo čitali Pismo kao nešto toliko važno, znali smo da Ivanovo Evanđelje sadrži dokaz koji potvrđuje katoličko učenje o Euharistiji. Dok sam bio mladi svećenički pripravnik na Trinitadu, sjećam se kako je ondašnja učiteljica pripremala djecu za Prvu pričest, satima im je govorila neka se pripreme da će jesti Tijelo Kristovo. Učiteljica je nastavu imala na otvorenom, tako sam sve to i čuo. Ono što je govorila bilo je u skladu s katoličkim tumačenjem šestog poglavlja Ivanova Evanđelja. Sada mi je vrlo jasno da je tema toga poglavlja prihvaćanje Krista vjerom. S obzirom da je to šesto poglavlje od velike važnosti za katolike, dopustimo da riječi Gospodnje govore same za sebe.

⁴⁰ II. Petrova 1:3-10

Isus Krist: hrana i piće vjernika

Prema Isusovu učenju duhovna čežnja vjernika bi trebala biti „*nastojte sebi pribaviti ne propadljivu hranu*“ već „*hranu koja ima trajnost za život vječni.*“⁴¹ Kada su Židovi upitali Isusa: „*Što da činimo*‘ – *upitaše ga nato* – *‘da radimo djela koja Bog hoće?’*“⁴² On im odgovori: „*Ovo djelo Bog hoće*‘ – *odgovori im Isus* – *‘da vjerujete u onoga koga je on poslao’*“⁴³ Ovaj odgovor je priprema za ono što slijedi. Vjerovati u Njega kojega je Otac poslao je centralno za njegovu poruku. Isus je također dao i standard po kojem trebamo razumjeti njegovu poruku, rekao je: „*Duh je onaj koji oživiljava, a tijelo ne vrijedi ništa. Riječi koje sam vam ja rekao jesu duh i život.*“⁴⁴ Njegove riječi ovdje izrečene moramo primijeniti duhovno, a ne ih shvaćati doslovno i fizički. Jasno je da On ovdje izjednačava duhovnu žeđ s vjerovanjem u Njega: „*Tko vjeruje u mene sigurno neće nigda ožednjati.*“⁴⁵ „*Volja je Oca mog da svaki koji vidi Sina i vjeruje u nj dobije život vječni i da ga ja uskrisim u posljednji dan.*“⁴⁶

Dalje, Gospodin objašnjava da će dati svoje tijelo za život svijeta. „*Kruh koji ću ja dati jest tijelo moje – za život svijeta.*“⁴⁷ Ovdje nalazimo da se Isus

ne predstavlja samo kao Onaj koji je došao sa neba, već i kao onaj koji je došao umrijeti. Dati svoje tijelo značilo je dati sebe kao žrtvu, dobrovoljno dati vlastiti život. Ove riječi su samo srce evanđelja. On je svoje tijelo dobrovoljno dao za žrtvu „*za život svijeta*“.

„*Isus im odvratil: ‘Zaista, zaista kažem vam, ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, neće imati život u sebi.’*“⁴⁸ Ovaj redak nam govori o esencijalnoj potrebi vjere u Gospodina Isusa Krista. To je od iznimne važnosti jer ako osoba ne vjeruje u Kristovu žrtvu na križu, neće imati život vječni. Jest i tijelo Sina Čovječjega i piti njegovu krv označava vjerovanje u Njegovu žrtvu. Isus Krist je sve napravio za naše otkupljenje: oprošteni su nam grijesi, Bog nas je prihvatio, učinio nas je djecom Božjom, omogućio nam pristup tronu milosti i dao nam vječni život. Stoga jedenje tijela i pijenje krvi znači prihvatiti vjerom sve ove stvari. Jedenjem tijela i pijenjem krvi mi se po vjeri u potpunosti poistovjećujemo s njim. Ljudi, ako žele biti spašeni, Njegovu žrtvu moraju prihvatiti vjerom. „*Jesti*“ znači „*vjerovati*“, što potvrđuje središnju temu Isusove poruke koju sažima riječima: „*...onaj koji vjeruje ima vječni život.*“⁴⁹

Isus je hrana i piće dušama vjernika. Jedenje mesa s krvlju je zabranjeno u Starome zavjetu. Ta-

⁴¹ Ivan 6:27

⁴² Ivan 6:28

⁴³ Ivan 6:29

⁴⁴ Ivan 6:63

⁴⁵ Ivan 6:35

⁴⁶ Ivan 6:40

⁴⁷ Ivan 6:51

⁴⁸ Ivan 6:53

⁴⁹ Ivan 6:47

kođer je zabranjen i poganski običaj jedenja životinjskog mesa, a da krv nije u potpunosti ispuštena iz mesa. Stoga Riječ Božja zapovijeda: „Samo ne smijete jesti mesa u kojem je još duša, to jest njegova krv.“⁵⁰ i „Samo pazi da ne jedeš krv! Ta krv je život. Ne smiješ jesti život sa mesom.“⁵¹ Kao što iz ovih starozavjetnih redaka možemo vidjeti, doslovno jedenje mesa i pijenje krvi je protivno Pismu. Tijelo i krv simboliziraju privilegije koje istinski vjernici imaju u evanđelju, koje su poput krvi i mesa, život. U Kristu i njegovoj radosnoj vijesti naše duše su zaista zbri-nute i zadovoljne, to je hrana i piće koji zadovoljavaju naš duh. Gospodin je taj koji može reći da se u njemu nalazi svako zadovoljstvo; to je jelo i piće koje uvijek iznova ispunjava naše duše. Moramo jesti tijelo Sina Čovječjega i piti njegovu krv, po vjeri.

Isus kaže: „Tko jede tijelo moje i pije krv moju, ostaje u meni i ja u njemu. Kao što je mene poslao živi Otac, i kao što ja živim zbog Oca, tako će i onaj koji mene jede živjeti zbog mene.“⁵² Milost spram grešnikove duše predstavljena je tjelesnim činom, figurativan jezik pojašnjava istine o kojima Krist govori. No, neki krivo tumače Isusove riječi. Ove riječi su prvo bile upućene Židovima, ali su ih i oni krivo shvatili. Međusobno su se zapitkivali pokušavajući shvati-

ti: „Kako nam ovaj može dati tijelo svoje za jelo?“⁵³ Židovi su Ga gledali i čuli, pa ipak nisu vjerovali u nj. Kao i katolici, Židovi su Isusovu poruku shvatili doslovno kao da trebaju jesti njegovo stvarno tijelo. Isto čine i katolici kada Kristove riječi krivo iščitavaju kako bi podržali njihovu doktrinu o transupstancijaciji. No, ta doktrina, kao što smo i vidjeli, u suprotnosti je s Isusovom porukom: ako želimo biti spašeni, moramo vjerovati u Njega i samo Njega.

Taj slikoviti izraz „jedenje“ je jednostavan, ali ipak znakovit. Jedenje je nešto sasvim osobno. To je nešto što nitko ne može učiniti za nas. Ako želiš biti zdrav, moraš jesti. Nitko ne može vjerovati u Krista umjesto vas. Ti sam nemaš nikakve koristi ako sam ne jedeš od Kruha života. Isus nam kaže: „Ako tko jede od ovoga kruha, živjet će zauvijek.“⁵⁴ Kada se grešnik jednom uvjeri kako je mrtav u svojim prijestupima i grijehu, i spozna da će bez Krista propasti, bez oklijevanje i s radošću će uzvjerovati u Krista kao svojega Spasitelja.

Jasno smo vidjeli da „jesti“ znači „vjerovati“: Njegovo tijelo za život svijeta je bila Njegova žrtva na križu. Kriterij za razumijevanje Njegove riječi je vrlo jasan: „Duh je onaj koji oživljava, a tijelo ne vrijedi ništa. Riječi koje sam vam ja rekao jesu duh i život.“⁵⁵

⁵⁰ Postanak 9:4

⁵¹ Ponovljeni zakon 12:23

⁵² Ivan 6:56-57

⁵³ Ivan 6:52

⁵⁴ Ivan 6:51

⁵⁵ Ivan 6:63

Ako doslovno shvaćamo da trebamo jesti Kristovo tijelo i piti njegovu krv, od toga nećemo imati nikakve koristi, naprotiv takvo shvaćanje nas vodi k prijevari i duhovnom osiromašenju. S druge strane, osoba je nanovo rođena kroz Bogom danu vjeru u Kristovu otkupljujuću žrtvu. Uistinu, riječi koje je On rekao jesu duh i život.

Vjernici klevetani i progonjeni

Mnoge vjernike je Katolička crkva osudila na smrt i progonila jer su se držali biblijske istine i nisu željeli ići na misu niti se klanjati hostiji. Jedan od njih je bio i James Bainham iz Glouchestera u Engleskoj 1529. godine. Taj je čovjek proučavao Pismo i živio životom evanđelja. Uhićen je i osuđen na smrt spaljivanjem.

„Stojeći na lomači, obratio se javnosti govoreći da je ‘pravo svakoga muškarca i žene imati Božju Knjigu na svom materinskom jeziku’, upozoravajući ih na pogreške u kojima žive i u kojima su živjeli njihovi očevi. ‘Lažeš, ti si heretik’ govorio mu je predstavnik Londona Pane. ‘Ti poričeš najblagoslovljeniji sakrament’. ‘Ne poričem ja sakrament Kristove krvi i tijela, jer ga je ustanovio sam Krist, ali poričem vašu transupstancijaciju i vaše klanjanje kruhu. Isus Krist, Bog i čovjek, ne prebiva u

komadiću kruha, već na nebu gdje sjedi s desne Ocu.’“⁵⁶

Kao i mnogi drugi i J. Bainham je rado dao svoj život radi osobne vjere u Isusa Krista ne želeći prihvatiti transupstancijaciju niti se klanjati kruhu.

Papa Inocent VIII. je 1487. planirao progon Valdeneza koji su se držali apostolske biblijske vjere. Valdenezima je dan izbor, ili će ići na misu ili će biti ubijeni. Od 1488. do 1489. izvršen je pokolj nad tim kršćanima. Da su prihvatili ići na misu i klanjati se hostiji, bilo bi im dopušteno živjeti u svojim kućama na svojim posjedima u miru. No, oni su odabrali osobnu vjeru u Isusa Krista. Po naređenju pape Inocenta VIII. papinski predstavnik Albert Cataneo je progonio Valdeneze koji su bježali sve dok nisu našli skrovište u špilji u francuskim Alpama, blizu Angrona. Zapovjednik Cantaneove vojske La Paul je:

„uvidio opasnost i nije dopustio svojim vojnicima da ih slijede u špilje. Dosjetio se lakše i za vojsku sigurnije metode. Na ulaz u špilju je dovukao sva drva koja je mogao pronaći i zapalio ih. Ubrzo je crni dim ispunio špilju ostavljajući jadnim Valdenezima samo dva izbora; izaći van i poginuti od mača vojnika koji su ih čekali ispred ili ostati unutra i ugušiti se u crnom dimu. Neki su istrčali van i bili ubije-

⁵⁶ J.A. Wylie, *History of Protestantism*, Vol. 4, knjiga 23. pogl. 6. str. 1830.

ni, no veći dio je ostao u špilji gdje ih je snašla polagana smrt gušenjem. 'Muston kaže: Kada je špilja kasnije pregledana, pronađeno je 400 beba koje su se ugušile u svojim krevetićima ili u naručjima svojih majki. Sve skupa u toj je špilji umrlo više od 3 000 Valdeneza, uključujući i čitavo stanovništvo Val Loyse. Posjede tih nesretnih Valdeneza Cataneo je raspodijelio probisvijetima koji su bili u njegovoj vojsci. Nakon toga strašnog pokolja Valdeška crkva se nikada više nije obnovila u toj, krvlju natopljenoj, dolini.'⁵⁷

Tijekom povijesti možemo vidjeti da su istinski vjernici bili spremni na sve, pa i na smrt radi biblijske vjere u Isusa Krista. Danas stvari su drukčije, takozvani protestantski vođe formalno prihvaćaju katolike kao „braću i sestre u Kristu“ i na kraju članka *Protestanti i katolici zajedno II* (članak na kojem su zajedno radili protestanti i katolici u Sjedinjenim Državama) izjavljuju: „uviđamo da postoje međusobno povezana pitanja koja zahtijevaju dalj-

ne istraživanje. Među njima su: značenje krštenja, Euharistija...“⁵⁸

Ljudi koji se smatraju evanđeoskim protestantima vrlo su rijetko u prošlosti na ovako očit način poricali biblijske istine. Zaobilaziti pitanje Euharistije (mise) kao da je to samo maleni dodatak vjeri, a ne ono što zaista jest, središte katoličkog poricanja dostatnosti vjere u Isusa Krista. To nije samo uvreda Gospodina Isusa Krista, već i onih koji su, držeći se Njegova evanđelja, dali svoje živote.

Završna riječ

Smatrao sam da je potrebno da vam u ovom poglavlju pokažem kakva je sve izvrtanja doživjela dragocjena Riječ Božja. To je vrlo bitno, no ne smijemo izgubiti iz vida ono što je Isus naglašavao: da se moramo poistovjetiti s Njime po vjeri. „*Zaista, zaista kažem vam, ako ne jedete tijela Sina Čovječjega i ne pijete krvi njegove, nećete imati života u sebi.*“⁵⁹

Isus je uistinu „Sin Čovječji“, „novi Adam“, „Mesija“. Isus je pravednik koji je umro za grešnike, za tebe i mene. Mi trebamo biti gladni i žedni Boga, moramo željeti upoznati Ga, poistovjetiti se s Njime, biti prepoznati kao oni koji su u Njemu. Znati da je Njegov život sada vaš život, Njegova savršenost je sada vaša savršenost, Njegovo završeno dje-

⁵⁷ Wylie, *History of Protestantism*, Vol. 3, Knjiga 16. pogl. 2, str. 1162. Ako želite saznati više o Valdenzima, posjetite našu Internet stranicu www.bereanbeacon.org pod dijelom *History (Povijest)*. Također pogledajte i Izvještaj Samuela Morelanda u knjizi *The History of the Evangelical Churches, (Povijest protestantskih evanđeoskih crkava)* Oaks Drive, Paris, AR 72855; ISBN # 1-57978-541-7.

⁵⁸ *The Gift of Salvation, (Dar spasenja)*, Christianity Today, 8. prosinca 1997.

⁵⁹ Ivan 6:53

lo je vaše završeno djelo, Njegov život je vaš život, Njegova smrt je vaša smrt. Želim vam da pronađete istinu u Njegovoj Riječi „*Blago žednima i gladnima pravednosti, jer će se nasititi.*“ (Matej 5:6)

Naš Gospodin nam je rekao da vjera nije tek neki prijedlog, ona je jelo i piće, ona je život i pravednost, ona je otkrivenje Kristove savršenosti u životima vjernika. Jedemo tijelo i pijemo krv Sina Čovječjega vjerujući u Njega. Na koji način osoba to može učiniti? Prvo, potrebno je shvatiti istinu o sebi, kao što apostol Pavao kaže: „*Nema pravedna ni samo jednoga; nema razumna, nema nikoga koji traži Boga.*“⁶⁰ Bog nam u Duhu Svetome obećava: „*On će kad dođe, dokazati svijetu zabludu s obzirom na grijeh, na pravednosti i na sud.*“⁶¹

Kada osoba shvati da je grešnik i da je izgubljena pred Svemogućim Bogom, tada je, milošću Božjom, spremna povjerovati u Isusa Krista, svoga Spasitelja, jer shvaća da joj treba netko tko uistinu spašava. Shvaća da je mrtav duhovno u svojim prijestupima i grijesima i sam se ne može spasiti. Mi samo prihvaćamo ono što nam Isus daje, a to je milost. „*Uistinu, svi mi primismo od njegove punine: milost za milost.*“⁶² Spasenje je dano po milosti i nikakvoj tjelesnosti nema mjesta u Božjoj prisutnosti. Bog je taj koji daje spasenje: „*Nitko ne može doći k meni ako ga*

ne privuče Otac koji me posla. I ja ću ga uskrisiti u posljednji dan. U prorocima stoji pisano: 'Svi će biti učenicima Božji.'“⁶³

Kako nam i Duh Sveti govori, ispovjedimo vjeru svojega srca izravno Bogu i kada povjeruješ i prihvaćaš Krista, uistinu ćeš spoznati što znači biti dionik Onoga koji jest život vječni!

„*Onomu koji vas može očuvati od pada i postaviti neporočne i razdragane pred njegovom slavom, jedinome Bogu koji nas je spasio po Isusu Kristu, našem Gospodinu, slava, veličanstvenost, vlast i moć, kao prije svakog vremena, tako i sada i u sve vijeke! Amen.*“⁶⁴

⁶⁰ Rimljanima 3:10-11

⁶¹ Ivan 16:18

⁶² Ivan 1:16

⁶³ Ivan 6:44-45

⁶⁴ Judina poslanica 24-25

—

Isus Krist isti je jučer
i danas i zauvijek će
biti isti.
Riječ Gospodnja
zauvijek ostaje!

Heb. 13:8, 1. Pt. 1:25

—

Molitva

Dragi čitatelju!

Spasenje ti je na dohvat ruke. Oluči vjerovati u Kristovu smrt koja nam donosi otkupljenje i opravdanje. Krist je uskrsnuo kako bi Ti vjerovao u Božje spasenje.

On je umro umjesto Tebe, kako bi Ti mogao oživjeti zbog svoje vjere u Njega.

Ako Ga sada prihvatiš kao svoga Gospodina, i On će tebe prihvatiti u vječnosti. Budeš li Ga sada ignorirao ili odbacivao, i On će s Tobom tako postupiti. Ako zaista vjeruješ u Njegovu otkupljujuću žrtvu, a još Ga nisi primio/la kao svoga Gospodina, sada to učini! Izgovori na glas riječi ove molitve:

“Dragi Bože, vjerujem da je Isus umro zbog mojih grijeha i uskrsnuo zbog moga opravdanja. Zato Te molim da mi oprostiš sve grijeha. Očisti me od svake nepravde. Gospodine Isuse, dođi u moje srce i budi moj Gospodar – sada i u vječnosti. S vjerom primam Tvoje spasenje te objavljujem kako sam spašen/a milošću Božjom. Oče, hvala Ti za to u Isusovo ime!”

U _____, dana _____

Potpis _____

k a t a l o g **Katalog!** k a t a l o g

NARUČITE BESPLATNI KATALOG KRŠĆANSKIH KNJIGA, GLAZBE I PROPOVIJEDI!

Kontakt adresa:

Kršćanski centar "Riječ Života", P.P. 205,
10040 Zagreb – Dubrava
e-mail: zagreb@rijeczivota.hr;
web: <http://www.rijeczivota.hr>
telefon: 01/2911-942, 01/6119-734

g l **Gledajte nas!** a s

Gledajte emisiju "Riječ Života" na OTV-u
četvrtkom i subotom
(vrijeme emitiranja potražite u TV programu).

p o s j e t i t e **Posjetite nas!** a s

I. Kršćanski centar "Riječ Života" ZAGREB

ADRESA SASTAJANJA: Žitnjak bb, Zagreb
BOGOSLUŽJA: četvrtkom u 19h, nedjeljom u 18h
ADRESA ZA PISMENE POŠILJKE: P.P. 205, 10040 Zagreb - Dubrava
TEL: 01/2911-942
EMAIL: zagreb@rijeczivota.hr
WEB: <http://www.rijeczivota.hr/>

2. Kršćanski centar "Riječ Života" BJELOVAR

ADRESA SASTAJANJA: Trg Ante Starčevića 15, 43000 Bjelovar
BOGOSLUŽJA: četvrtkom u 19h, nedjeljom u 18h
TEL: 098/964-8170, pastor Tomislav Granić
EMAIL: bjelovar@rijeczivota.hr

3. Misijska postaja "Riječ Života" ČAZMA

ADRESA SASTAJANJA: Hrvatskih branitelja b.b., 43240 Čazma
BOGOSLUŽJA: nedjeljom u 18h
MOLITVA I SLAVLJENJE: srijedom 19 sati
TEL: 099/2727-774, Darko Janžek
EMAIL: cazma@rijeczivota.hr

4. Kršćanski centar "Riječ Života" DUBROVNIK

ADRESA SASTAJANJA: Augusta Šenoa 2, 20000 Dubrovnik
BOGOSLUŽJA: četvrtkom u 19h, nedjeljom u 10h
TEL: 020/332-728 ili 091/7952789, pastori Robert i Paola Starčić
EMAIL: dubrovnik@rijeczivota.hr

5. Misijska postaja "Riječ Života" KARLOVAC

ADRESA SASTAJANJA: Hotel Carlstadt
BOGOSLUŽJA: utorkom od 19:00
TEL: 091/3911-942, Petar Fabijanić
EMAIL: pkfabijanic@inet.hr

6. Misijska postaja "Riječ Života" KORČULA - Blato

SASTANCI se održavaju petkom, svaka dva tjedna
TEL: 091/7952-789, Robert Starčić

7. Kršćanski centar "Riječ Života" KRIŽEVCI

ADRESA SASTAJANJA: Mažuranićev Trg 5, 48260 Križevci
BOGOSLUŽJA: nedjeljom u 10h
TEL: pastor Tomislav Granić 098/9648 170

8. Kršćanski centar "Riječ Života" OSIJEK

ADRESA SASTAJANJA: Opatijska 26c (JUG II), 31000 Osijek
BOGOSLUŽJA: srijedom u 19h, nedjeljom u 10h
TEL: 031/563-398
EMAIL: osijek@rijeczivota.hr, pastori Slavko i Marica Tutić

9. Kršćanski centar "Riječ Života" PULA

ADRESA SASTAJANJA: Marsovo polje b.b. (gradski stadion-sj. tribina)
BOGOSLUŽJA: srijedom u 19h, nedjeljom od 10h
TEL: 091/3911-942, Petar Fabijanić
EMAIL: pula@rijeczivota.hr

10. Kršćanski centar “Riječ Života” SISAK

ADRESA SASTAJANJA: Ulica J. J. Strossmayera 59

BOGOSLUŽJA: nedjeljom u 10h, MOLITVENI SASTANAK: utorkom 19 sati

TEL: 091/7674-281, pastori Milan i Monika Bajić

EMAIL: sisak@rijeczivota.hr

11. Misijska postaja “Riječ Života” SLAVONSKI BROD

ADRESA SASTAJANJA: Ulica Matije Mesića 1, 35000 Slavonski Brod

SLUŽBE: srijedom u 18h (molitveni sastanak), nedjeljom u 18h KONTAKT

OSOBA:

TEL: 098/688-135, pastor Goran Koncoš

EMAIL: slavonskibrod@rijeczivota.hr

12. Kršćanski centar “Riječ Života” SPLIT

ADRESA SASTAJANJA: Varaždinska 53, 21000 Split

BOGOSLUŽJA: nedjeljom 10 sati

TEL: 091/5001-214, pastor Drago Zrno

EMAIL: split@rijeczivota.hr

13. Misijska postaja “Riječ Života” ŠIBENIK

ADRESA SASTAJANJA: Matije Gupca 47, 22000 Šibenik

BOGOSLUŽJA: nedjeljom u 18h

TEL: 091/2311-977, Danijel Fištrek

14. Kršćanski centar “Riječ Života” VARAŽDIN

ADRESA SASTAJANJA: Sajmišna 12, 42000 Varaždin

BOGOSLUŽJA: subotom 18h

TEL: 091/2311-977, Danijel Fištrek

EMAIL: varazdin@rijeczivota.hr

15. Kršćanski centar “Riječ Života” VIROVITICA

SASTANCI: 33000 Virovitica, po dogovoru

TEL: 098/9648 170, Tomislav Granić

16. Misijska postaja “Riječ Života” ZLATAR

49250 Zlatar

SLUŽBE: nedjeljom 18 sati

KONTAKT OSOBA: Damir (099/5934-058) i

Marina Meštrović (091/7991-576)